

HERMANTA RAVIL VABHEE

D32:3N065x

k7

Qm



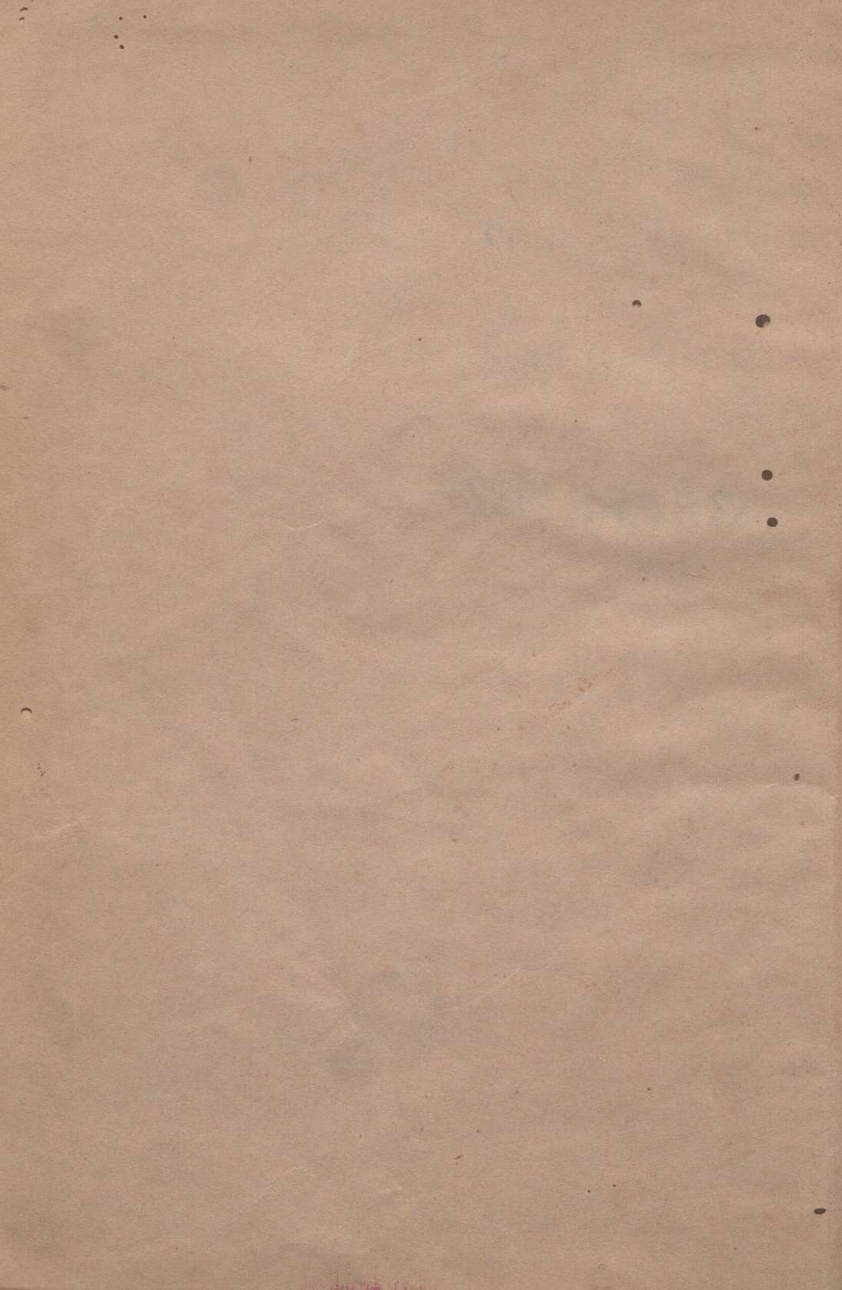
8 OCT

- 1 MAY 1982

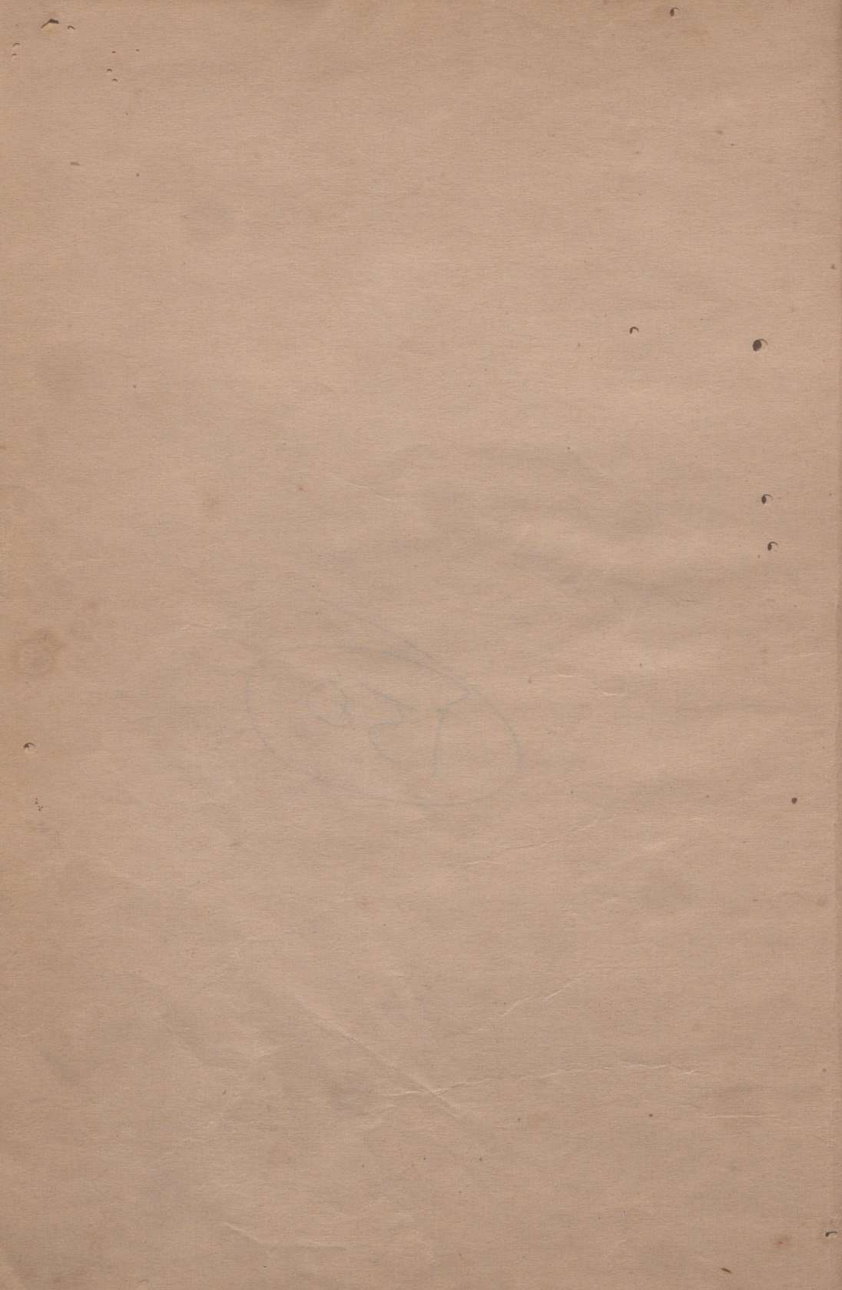
27 MAR 1992

27 MAR 1992

10 APR 1992



750



• ഹേമന്തരാവിൽ



222482

(Malayalam)

Hemanta Ravil

Short Stories

By **MUTTATHU VARKEY**

Deepika, Kottayam-1

First Published August 1962

Reprinted April 1967

Copies 2000

Printed at

INDIA PRESS, KOTTAYAM

Price Rs. 2.00

Rights Reserved

Published by

J. JOHNSON

Distributors:

NATIONAL BOOK STALL

Kottayam Kerala State India



284555
032:3N665x
K7

ഹേമന്തരാവിൽ

(കഥകൾ)

മുട്ടത്തു വക്കി

University Grants Commission

വിതരണം

നാഷണൽ ബുക്ക് സ്റ്റാൾ

കോട്ടയം

വില ക. 2.00

മുട്ടത്തു വക്കിയുടെ കൃതികൾ

അക്കരപ്പച്ച	(നോവൽ)	മണിയറ	(കഥകൾ)
ആറാംപ്രമാണം	„	മഴക്കാറുകൾ	„
ഇണപ്രാവുകൾ	„	സ്രീകൾ മാത്രം	„
ഒരു കുടയും കുഞ്ഞുപെങ്ങളും	„	ഹേമന്തരാവിൽ	„
കരകാണാക്കടൽ	„	ഒട്ടകവും സൂചിപ്പഴയും	(നാടകം)
കാലചക്രം	„	കൂട്ടുകിണർ	„
ജഗജില്ലി	„	ഞങ്ങൾ വരുന്നു	„
തെക്കൻകാറ്റ്	„	പുതിയ മണ്ണ്	„
ത്യാഗഭൂമി	„	മാറ്റൊലി	„
പഞ്ചായത്തുവിളക്കു്	„	സമരഭൂമി	„
പട്ടുതുവാല	„	വലിയമുക്കവൻ	„
പാടാത്ത പൈങ്കിളി	„	ഫാദർ ഡാമിയൻ	„
പിറവംറോഡ്	„	ആത്മാഞ്ജലി	(കൃതി)
പൊന്നുകൊണ്ടൊരാൾരൂപം	„	പ്രിയമുള്ളവളെ	„
ഫിഡിൽ	„	നിനക്കുവേണ്ടി	„
മധുരസ്വപ്നം	„	മുളംപാലം	(സ്ട്രീൻപ്ലേ)
മയിലാടുംകുന്ന്	„	വി.10-ാംപീയൂസ്	(ജീവചരിത്രം)
മറിയക്കുട്ടി	„	മാടപ്രാവ്	„
രാത്രികളുടെ രാത്രി	„	നേരം നേരമ്പോക്കം	(വിനോദം)
വഴിതെറ്റിപ്പോയ മാലാഖ	„	അക്ബർ	(വിവർത്തനം)
സലോമി	„	അണയുഗം പിറന്നു	„
ഹോട്ടൽ	„	അണ്ടർഗ്രൗണ്ട്	„
നാത്തൂൻ	„	ആൻഡോവിലെ പാലം	„
അടയാളങ്ങൾ	(കഥകൾ)	കരിശും കൊടുങ്കാറ്റും	„
അവസാനിക്കാത്ത രാത്രി	„	കൊടുങ്കാറ്റിലൂടെ	„
ഇരുളും വെളിച്ചവും	„	ഡോക്ടർ ഷിവാഗോ	„
ഒരു ഗ്ലാസ്സ് കൂടെ	„	താഴ്വരയിലെ വീട്	„
കല്യാണരാത്രി	„	പടിഞ്ഞാറൻകഥകൾ	„
കളിയോടം	„	മരങ്ങളും മനുഷ്യരും	„
കുറുത്ത മറുക്	„	മായാത്ത കാല്പാടുകൾ	„
കൊയ്ത്തു്	„	രണ്ടുതേരിക്കൻനാടകങ്ങൾ	„
നെയ്യാമ്പലുകൾ	„	രഹസ്യം	„
നൈലോൺമോലങ്ങൾ	„	രാജവീഥി	„
പള്ളികുപാത്രങ്ങൾ	„	സോവിയറ്റ് ജയിലുകളിൽ	„
പൊട്ടാത്ത നൂലുകൾ	„	സൗന്ദര്യപൂജ	„

കഥകൾ

ഹേമന്തരാവിൽ

തങ്കം പൂശിയ ചക്രവാളം

അമ്മയുടെ കണ്ണുകൾ

തുറന്ന ജനൽ

ഹോട്ടലിൽവെച്ച്

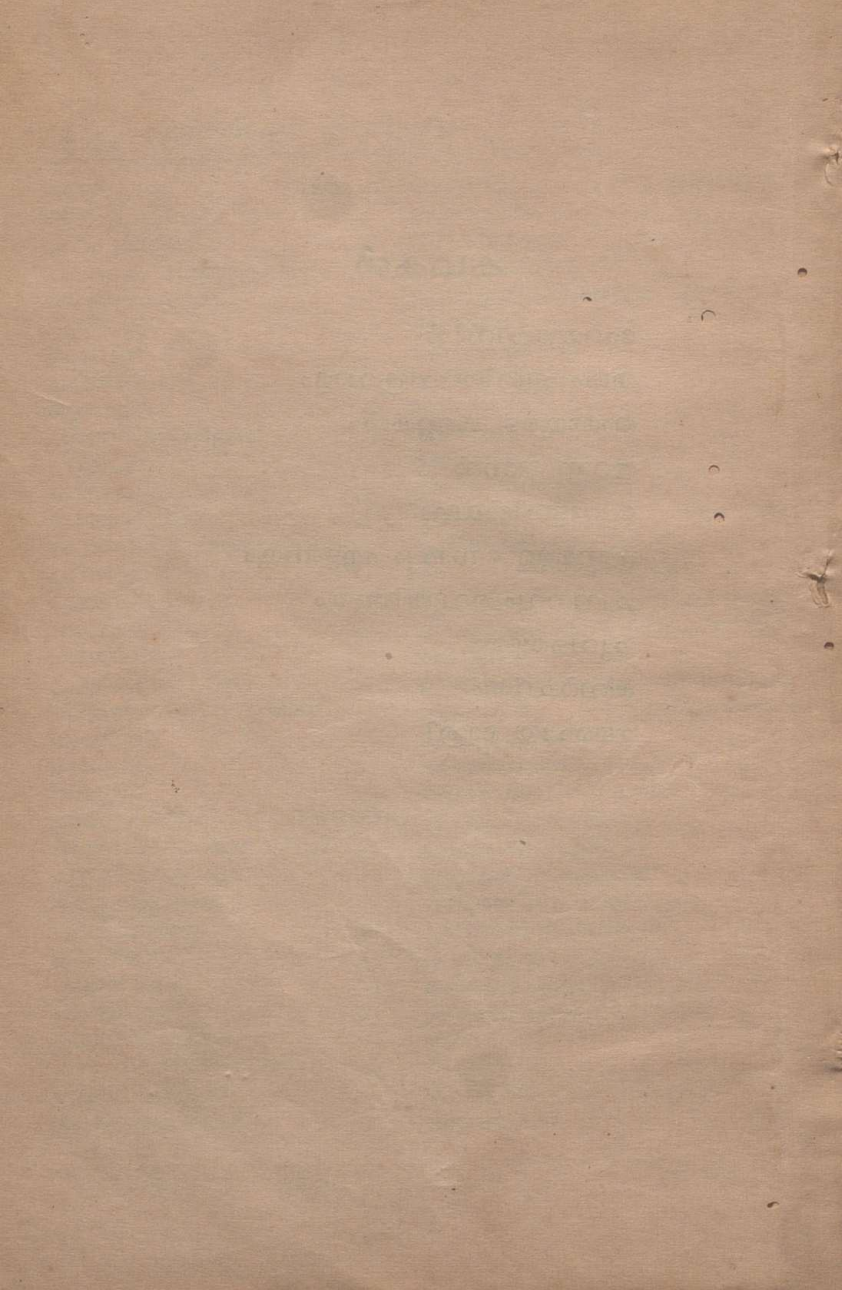
മണമുള്ള സോപ്പും എട്ടണയും

ചന്ദനവും വെന്തിങ്ങയും

ചുവരെഴുത്ത്

കവർചിത്രം

മഴപെയ്ത്ത് രാത്രി





ഹേമന്തരാവിൽ

ഏലിയാമ്മയും തങ്കച്ചനും പേരമ്മയെ കാണാൻ പോയിരിക്കുകയാണ്. പേരമ്മയ്ക്കു നടുവുനൊമ്പരം തുടങ്ങിയിട്ടു കുറെ നാളായി. ഒരു കുറുമില്ല; എന്നതന്നെ യല്ല. മഴപിടിച്ചപ്പോൾ രോഗം വർദ്ധിക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. വയസ്സു പത്തൊമ്പതായ സ്ഥിതിക്ക് ഇനി പരലോകത്തേക്കുള്ള യാത്രയ്ക്കു തയ്യാറെടുക്കുകയേ വേണ്ട. ലോനച്ചൻ പേരമ്മയെ കാണാൻ ഇന്നലെ വൈകിട്ടു പോയിരുന്നതാണ്. ഇന്നു ഭാര്യയേയും മകനേയും പറഞ്ഞയച്ചതും മറ്റൊരുമല്ല. ലോനച്ചൻ വരാന്തയിൽ പത്രം വായിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. വയസ്സു നാല്പത്തഞ്ചു തികയണമെങ്കിൽ ചിങ്ങം പത്തൊമ്പതു കഴിയണം. തലയിൽ കഷണ്ടി ബാധിച്ചത് എണ്ണക്കേടു കൊണ്ടാണ്. കഷണ്ടിയുണ്ടെന്നുവെച്ചു യൗവനത്തിന് എന്തെങ്കിലും തകരാറുണ്ടോ?

ഉച്ചകഴിഞ്ഞത്തെ മയമുള്ള വെയിൽ മേഘങ്ങളുമായി ഒളിച്ചുകൂടി നടത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. നാട്ടുപ്പുറത്തിന്റെ കലപ്പില്ലാത്ത കാരാടിച്ചു വരാന്തയിൽ തൂക്കിയിരിക്കുന്ന സിനിമാതാരത്തിന്റെ പടമുള്ള കലണ്ടർ ലോനച്ചന്റെ തലയ്ക്കു മുകളിൽ പതുക്കെ ആടിക്കൊണ്ടിരുന്നു.

ഉതുപ്പാൻചേട്ടന്റെ മകൾ അന്നക്കുട്ടി പടികടന്നു

മുറത്തെത്തി. അവൾ അടുക്കളയുടെ വരാന്തയിലേക്കു കയറി. അടുക്കളവാതിൽ അടഞ്ഞിരുന്നു.

“ഏലിയാമ്മച്ചേടത്തി ഇല്ലേ ഇവിടെ?”

അവൾ നിശ്ശബ്ദമായിരുന്ന ആ വീടിനോടു ചോദിച്ചു.

ലോനച്ചൻ അകത്തേക്കു കയറി അടുക്കളയിലെത്തി കതകു തുറന്നു.

“എന്താ?” അദ്ദേഹം ചോദിച്ചു.

“ഏലിയാമ്മച്ചേടത്തി ഇല്ലേ ഇവിടെ? ആ ചെരവ ഒന്നു കിട്ടിയിരുന്നെങ്കിൽ.”

“എന്തിനാ? ഞങ്ങളുടെ ചെരവേടെ പല്ലൊടിഞ്ഞു പോയി.”

“തേങ്ങാ തിരുമ്മാനായിരുന്നു.”

“എന്താ, വല്ല വിശേഷോമൊണ്ടോ?”

“ഇല്ല; ഒരു കാപ്പിക്കു തൊടങ്ങാൻ.”

“ഓഹോ! എന്നാൽ കാപ്പി കുടിക്കാമല്ലോ വന്നാൽ?”

“ഓ, നിങ്ങളൊക്കെ ഞങ്ങളുടെ കാപ്പി കുടിക്കുമോ—യ്യോ—തന്നേ, നേരം പോണം.”

“കുഞ്ഞങ്ങോട്ടു കേറി എടുത്തോ—”

അന്നക്കുട്ടി അടുക്കളയിലേക്കു കയറി. പാതകച്ചോട്ടിൽത്തന്നെ ചിരവ ഇരുപ്പുണ്ടായിരുന്നു. ലോനച്ചൻ ആ പെൺകുട്ടിയുടെ മുഖത്തേക്കുതന്നെ നോക്കിക്കൊണ്ടു നിന്നു. ആരോഗ്യവും താരുണ്യവും തുളുമ്പുന്ന ആ പതിനാറുവയസ്സുകാരി ആ മദ്ധ്യവയസ്സന്റെ ഹൃദയത്തിൽ ഒരു കോളിളക്കമുണ്ടാക്കി. അയാൾ വെളിയിലേക്കു നോക്കി—വെളുത്ത വെയിൽ പച്ചിലത്തലപ്പു

കളിൽ പതിഞ്ഞു തിളങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ഏലിയാമ്മയും തങ്കച്ചനും വരുന്നുണ്ടോ എന്ന് അയാൾ കണ്ണുത്താവു നിടത്തോളം ദൂരംവരെ കണ്ണോടിച്ചു. ആരുമില്ല. ലോനച്ചൻ അടുക്കളവാതില്ല് തുറന്നു നിന്നു.

“അങ്ങോട്ടൊന്നു മാറിക്കേ—ലോനച്ചാ. ഞാൻ പോട്ടെ.”

ചിരവ കൈയിൽ പിടിച്ചുകൊണ്ട് അന്നക്കുട്ടി അഭ്യർത്ഥിച്ചു.

“എന്താ ഇത്ര ധൃതി?” ലോനച്ചൻ പുഞ്ചിരിയോടെ കൂടി അവളെ ഒന്നു കടാക്ഷിച്ചു.

“കസവുണ്ടോ കസവേ!” മുററത്തൊരു ഭാണ്ഡക്കാരൻ വന്നു നില്ക്കുന്നു. ലോനച്ചൻ കോപമുണ്ടായി. അയാൾ പെട്ടെന്നു വരാത്തയിലേക്കു നടന്നു.

“ഹ! തെണ്ടി! പോടാ ഇറങ്ങി! കസവ്!”

അന്നക്കുട്ടി ചിരവയുമായി അടുക്കളയിൽനിന്നിറങ്ങി, ഓടി പടികടന്നു വഴിയിലെത്തി. അവളുടെ ആ ഓടിപ്പോക്ക്, ഓറഞ്ചുനിറമുള്ള മുഖത്തേക്ക് ഒടിഞ്ഞു വീഴുന്ന കറുത്ത കുറുനിറകളുടെ തിളക്കം, ആ കണങ്കാലുകളുടെ അഴക്! കസവുകാരൻ മുററത്തു് ഒന്നു കാക്കി ചുരുപ്പിയിട്ട് അയാളുടെ വഴിക്കു പോയി. ലോനച്ചൻ വീണ്ടും വരാത്തയിലെ കസേരയിൽ പോയിരുന്നു മാസിക നിവർത്തം. സിനിമാതാരത്തിന്റെ ചിത്രമുള്ള കലണ്ടർ അപ്പോഴും കാററത്തു് ഇളകിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ആ ഉതുപ്പാൻചേട്ടന്റെ മകളുടെ രൂപം ലോനച്ചന്റെ മനസ്സിൽനിന്നു മറയുന്നില്ല. അയാൾക്കിങ്ങനെയൊരു തോന്നൽ മുഖെങ്ങും തോന്നിപ്പുള്ളതല്ല. അവൾക്കു വല്ലതും തോന്നിയിരിക്കുമോ? ഏലിയാമ്മ ആ വിവരം എങ്ങാൻ അറിഞ്ഞാൽ? അവൾ ചിരവയുകൊണ്ടു

തിരിച്ചുവരുമ്പോൾ പറയാതിരിക്കുകയില്ല. ലോനച്ചനും ഏലിയാമ്മയും തമ്മിൽ കലയാണം കഴിച്ചിട്ട് വർഷം ഇരുപത്തിമൂന്നു കഴിഞ്ഞു. മൂത്ത മകളെ കെട്ടിച്ചയച്ചു. മകൻ തങ്കച്ചൻ ഇരുപതു വയസ്സായി. ഇക്കാലംവരെ ലോനച്ചനെപ്പറ്റി ഒരു തെറ്റിദ്ധാരണ ഏലിയാമ്മയ്ക്കുണ്ടായിട്ടില്ല. കുറേക്കൂടെ ചെറുപ്പത്തിലാണെങ്കിൽ തരക്കേടില്ല. ഏലിയാമ്മയും ലോനച്ചനും വിവാഹത്തിനു മുമ്പ് എത്രയോ പ്രേമലേഖനങ്ങൾ കൈമാറി; എത്രയോ പ്രാവശ്യം രഹസ്യമായി അവർ തമ്മിൽ കണ്ടിട്ടുണ്ട്. സംസാരിച്ചിട്ടുമുണ്ട്. ചുംബനങ്ങൾ പകർന്നിട്ടുണ്ട്. ഏലിയാമ്മ ഇന്നും സുന്ദരിയാണ്. സാരിയണിഞ്ഞു പൗഡരിട്ടിറങ്ങിയാൽ അവളൊരു പതിനേഴുകാരിയാണെന്നു തോന്നും. ആരും ഒന്നു നോക്കും. പക്ഷേ, ഉതുപ്പാന്റെ മകൾ അന്നക്കുട്ടിയുടെ സൗന്ദര്യം! അതൊന്നു വേറെ. നാല്പത്തിരണ്ടുകാരിയായ ഏലിയാമ്മയ്ക്കില്ലാത്ത എന്തോ ഒന്ന് അന്നക്കുട്ടിയുടെ അഴകിൽ കലർന്നിട്ടുണ്ട്; അവൾക്കു സാരിയില്ലെങ്കിലും പൗഡരില്ലെങ്കിലും, ആഭരണങ്ങളില്ലെങ്കിലും. പേരമ്മയെ കണ്ടതിനുശേഷം ഏലിയാമ്മയും തങ്കച്ചനും സന്ധ്യയ്ക്കുമുമ്പുതന്നെ വന്നു. “എങ്ങനെരിക്കുമെന്ന് തങ്കച്ചാ പേരമ്മയ്ക്ക്?” ലോനച്ചൻ ഏലിയാമ്മയുടെ മുഖത്തേക്കു നോക്കിക്കൊണ്ടാണു ചോദിച്ചത്. ഇളവെയിൽകൊണ്ട് ഏലിയാമ്മയുടെ മുഖം ചെമ്മനിരിക്കുന്നു. വാസ്തവത്തിൽ ചെറുപ്പത്തിലെപ്പോലെതന്നെ അവളിന്നും അഴകിയാണ്.

“ഓ, കൊറവൊന്നുമില്ല,” തങ്കച്ചൻ പറഞ്ഞു.

“അങ്ങനെ കുറെ മാസംകൂടി കെടക്കും.” ഏലിയാമ്മ നേരിയത് അഴിച്ചു ബ്രാസ്സറ്റിലിട്ടുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു.

ലോനച്ചൻ അടുത്തുചെന്ന് ഏലിയാമ്മയുടെ നെററിയിലെ വിയർപ്പ തുടച്ചുകളഞ്ഞു. ഏലിയാമ്മ ഒന്നു പുഞ്ചിരിച്ചു. “ചെറുക്കൻ നില്ക്കുന്നതു കാണാമേലെ.” ഏലിയാമ്മ പതുക്കെപ്പറഞ്ഞു.

തങ്കച്ചൻ അതൊന്നും കാണാത്ത ഭാവത്തിൽ അടുത്ത മുറിയിലേക്കു പോയ്ക്കളഞ്ഞു.

“ഉതുപ്പാൻചേട്ടൻ കാപ്പിക്കു തുടങ്ങാൻപോകുന്നു,” ലോനച്ചൻ പറഞ്ഞു.

• “പാവം! എങ്ങനെയെങ്കിലും ഒന്നു പച്ചപിടിക്കട്ടെ,” ചട്ട മാറിക്കൊണ്ടു ഏലിയാമ്മ പറഞ്ഞു.

“ഇവിടുന്ന് ചെരവ എടുത്തോണ്ടു പോയി. അവരുടെ ചെരവയുടെ നാക്കു ഒടിഞ്ഞുപോയെന്നു.”

“അവളിങ്ങു കൊണ്ടത്തരും.”

സന്ധ്യകഴിഞ്ഞു അന്നക്കുട്ടി ചിരവ കൊണ്ടുവന്നു. ലോനച്ചൻ മുററത്തു അങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടും നടക്കുകയായിരുന്നു. ഏലിയാമ്മയോടു അവൾ വല്ലതും പറയുന്നുണ്ടോ എന്നു അയാൾ ചെവിയോർത്തു.

“എന്തൊക്കെയൊണ്ടു മോളെ പലഹാരങ്ങൾ?”

“പുട്ടും കടലയ്ക്കായും ബോളിയും പഴാം.”

“പാൽക്കാപ്പിയാണോ?”

“ഓ, ചക്കരക്കാപ്പി.”

“മോളൊറ്റയ്ക്കാണോ വന്നതു?”

“അതിനെന്താ നിലാവൊണ്ടല്ലോ.”

ലോനച്ചൻ ദീപ്തമായൊന്നു നിശ്ചയിച്ചു. അവൾ നല്ലവളാണു്. അവൾ തിരിച്ചിറങ്ങിപ്പോയപ്പോൾ തങ്കച്ചൻ വായനശാലയിൽ പോയിട്ടു തിരിച്ചുവരുന്നു. തങ്കച്ചനും അന്നക്കുട്ടിയും പരസ്പരം നോക്കി ചിരിക്കുന്നതു

മറ്റത്തെ മുവാണ്ടൻമാവിന്റെ മറവിൽ നിന്നു ലോനച്ചൻ കണ്ടു. അവർ ലോനച്ചനെ കണ്ടില്ല.

പൂപോലുള്ള നിലാവത്തു് അന്നക്കുട്ടി കുറേക്കൂടെ അഴകുള്ളവളായി ലോനച്ചനു തോന്നി. ഒരിക്കൽക്കൂടി താൻ ഒരു ഇരുപതുക്കാരൻ ആയിരുന്നെങ്കിൽ! പക്ഷേ, ലോനച്ചൻ വൃദ്ധനാണോ? ചെറുപ്പത്തിലേക്കാൾ അദ്ദേഹത്തിനു് ഇന്നും പ്രസരിപ്പും ഉന്മേഷവും ഉണ്ടു്. അന്നക്കുട്ടിയെപ്പറ്റിയുള്ള ചിന്ത അയാളുടെ മനസ്സിൽനിന്നു മാഞ്ഞുപോയില്ല. ഏലിയാമ്മയെ നോക്കി അദ്ദേഹം ചിരിക്കുമ്പോഴും, ഉതുപ്പാൻചേട്ടന്റെ ആ സുന്ദരിയായ മകൾ അയാളുടെ മനസ്സിൽ ഒളിച്ചിരുന്നു. ഉതുപ്പാൻചേട്ടന്റെ കാപ്പിക്കു അഭിവൃദ്ധിപ്പെട്ടുവന്നു. രാവിലെ എട്ടുമണി മുതൽ പത്തുമണിവരെ കച്ചവടം പൊടിപൊടിക്കും. കല്ലുവെട്ടുകാർ, കൂലിപ്പണിക്കാർ, ചന്തയ്ക്കു സാമാനം വില്പനം വാങ്ങാനും പോകുന്ന ഗ്രാമീണർ ഇങ്ങനെ പാവങ്ങളും ഇടത്തരക്കാരുടേ ഉതുപ്പാന്റെ കാപ്പിക്കടുയിൽ പറ്റുവടിക്കാരായി. ഉച്ചസമയത്തു് ഏതാനും പള്ളിക്കൂടം പിള്ളേരും വാദ്ധ്യാന്തരം ആ കാപ്പിക്കടുയിൽനിന്നു കാപ്പികുടിക്കുന്നുണ്ടാവും. ഉച്ചകഴിഞ്ഞു് ഒരു രണ്ടുമണിയാകുമ്പോൾ പുട്ടിന്റെ മുറവും കടലയ്ക്കായുടെ ചട്ടിയും ശൂന്യമാകും. പിന്നെ, ഏതാനും പഴങ്ങൾമാത്രം അവശേഷിക്കുന്ന ഒരു പഴക്കലയും, ഒരുവശത്തു ഗ്ലാസ്സിട്ട പാട്ടയിൽ ഏതാനും വട്ടുകുളും, കാപ്പിക്കലത്തിൽ കുറെ കാപ്പിയും കാണും. ഉച്ചകഴിഞ്ഞാൽപ്പിന്നെ ഉതുപ്പാൻ സാമാനം വാങ്ങാൻ ചന്തയ്ക്കു പോകും. അന്നക്കുട്ടി അരി ഇടിക്കും. രാത്രിയിൽത്തന്നെ പലഹാരത്തിനുള്ള ചട്ടവട്ടങ്ങളെല്ലാം അപ്പനും മകളുംകൂടെ ഒരുക്കിവെക്കും. കിഴക്കു വെള്ളക്കാൽ വീശുമ്പോൾ അന്നക്കുട്ടി അടുപ്പിൽ തീ

കത്തിക്കും. നേരം പുലച്ചയാകുമ്പോഴേക്കും മൂറും നിറയെ പൂട്ടുകളും, വലിയ മീൻചട്ടി നിറയെ കടലയ്ക്കാക്കറിയും ഉണ്ടാകും.

ലോനച്ചൻ ഒരു സന്ധ്യസമയത്തു നടക്കാൻപോയി കാപ്പിക്കടയിൽ കയറി. മുൻവശത്തെ അലമായുടെ മുകളിൽ അന്നക്കുട്ടി ഒരു വിളക്കു കത്തിച്ചുവെച്ചു.

“നേരം സന്ധ്യയായില്ലല്ലോ. ഇപ്പഴേ എന്തിനാ അന്നക്കുട്ടി വിളക്കു കൊളുത്തുന്നത്?” ലോനച്ചൻ നിന്നു കൊണ്ടുതന്നെ ചോദിച്ചു.

സന്ധ്യയാകാറായി. അന്നക്കുട്ടി ഒരു സ്റ്റൂൾ ലോനച്ചന്റെ അരികിലേക്കു നീക്കിയിട്ടു.

“ഇതുന്നാട്ടെ ലോനച്ചാ.”

“ഉതുപ്പാൻചേട്ടനില്ലേ ഇവിടെ?”

“ഇല്ല. ചന്തയ്ക്കു പോയിരിക്കാം.”

സന്ധ്യയുടെയും വിളക്കിന്റെയും ദീപ്തി അവളുടെ അരുമായായ മുഖത്തു പതിഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നു.

“കച്ചവടമൊക്കെ എങ്ങനെയിരിക്കുന്നു?”

“തരക്കേടില്ല.”

അന്നക്കുട്ടി അകത്തെ മുറിയിലേക്കു പോയി. ലോനച്ചന്റെ നോട്ടം അവൾക്കിഷ്ടമായില്ല. ലോനച്ചൻ ആ സ്റ്റൂളിന്മേൽ അല്ലനേരം ഇരുന്നു. അന്നക്കുട്ടി അരിപ്പൊടി മുറത്തിലിട്ടു തെളുക്കുന്ന ശബ്ദം അയാൾക്കു കേൾക്കാമായിരുന്നു. ലോനച്ചൻ എണ്ണീറു പതുക്കെ അകത്തേക്കു ചെന്നു. മുട്ടുമടക്കിയിരുന്നുകൊണ്ട് അന്നക്കുട്ടി അരിപ്പൊടി തെളുക്കുകയാണ്. ലോനച്ചൻ പുറകിൽക്കൂടി ചെന്നു അന്നക്കുട്ടിയുടെ ശിരസ്സിൽ തലോടി.

“നല്ല അഴകുള്ള തലമുടി.”

അന്നക്കുട്ടി ഞെട്ടിയെണ്ണീറു.

“അന്നക്കുട്ടി!”

“വേണ്ട, ഒന്നും പറേണ്ടാ.”

“ഞാനൊരു കാര്യം...”

“വേണ്ട, ഒന്നും പറേണ്ടാ—ലോനച്ചൻ ഇവിടുന്ന് പോയേച്ചാ മതി.”

അന്നക്കുട്ടിയുടെ സ്വരത്തിൽ കരച്ചിലിന്റെ അംശം കലർന്നിരുന്നു. ലോനച്ചൻ പതുക്കെ അവളുടെ പക്കലേക്കുടുത്തു. അന്നക്കുട്ടി പുറകോട്ടു മാറി.

“പോകാനാ പറഞ്ഞെ—ഞാൻ നിലവിളിക്കും—പറഞ്ഞേക്കാം.”

“കൊച്ചിമ്പ് രാട്ടേ!” പടിക്കൽ ആരോ വിളിച്ചു.

അന്നക്കുട്ടി ലോനച്ചനെ കൂതറി മാറിയിട്ടു മുൻവശത്തേ മുറിയിലേക്കു ചെന്നു.

“അടിയനിത്തിരി കട്ടൻകാപ്പി താ.”

അന്നക്കുട്ടി രണ്ടു കട്ടവൻതവിനിറയെ കട്ടൻകാപ്പി പകൻ മുത്തപറക്കളളിക്കു കൊടുത്തു. ഇറങ്ങിപ്പോകാൻ നിവൃത്തിയില്ലാതെ മാനുനായ ലോനച്ചൻ അടുക്കളയിൽ അങ്ങനെ പരുങ്ങി. അങ്ങേ വളവിങ്കൽ ഉതുപ്പാൻചേട്ടന്റെ വർത്തമാനം കേൾക്കാം. ലോനച്ചൻ പരിഭ്രമമായി. ആ മുതുകിപ്പറക്കളളി ഇറങ്ങിപ്പോയിരുന്നെങ്കിൽ ഉതുപ്പാൻ വന്നുകയറുന്നതിനു മുമ്പു രക്ഷപെടാമായിരുന്നു. അലമാരയിൽ കൈയുന്നി മണ്ണെണ്ണവിളക്കിനടുത്തു് അന്നക്കുട്ടി നില്ക്കുന്നു. ലോനച്ചൻ ഒളിഞ്ഞുനോക്കിയപ്പോൾ ആ മുതുകിഴവി പതുക്കെ എണ്ണീറ്റു പോകുന്നു. ലോനച്ചൻ പെട്ടെന്നു മുറിയിൽനിന്നിറങ്ങി.

“ഓ.” എന്നു ലോനച്ചൻ ഒന്നിരുത്തി മൂളുകമാത്രം ചെയ്തു.

ദൈവഗത്യാ ആരും കാണാതെതന്നെ ലോനച്ചൻ

ആ അപകടത്തിൽനിന്നും രക്ഷപെട്ടു. ആ പെണ്ണിന്റെ ധിക്കാരം! ആ ഉതുപ്പാനെ അവിടെനിന്നിറക്കണം. അയാളുടെ ദയനീയത കണ്ട് അവിടെ പുരവച്ചുകൊള്ളുവാൻ അനുവദിച്ചതാണ്. ആ പെണ്ണിനോടുകൂടിക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ല. അന്നു രാത്രിയിൽ കിടന്നുറങ്ങിയപ്പോഴും ലോനച്ചന്റെ മനസ്സു പുകഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നു. ഇതുപോലെ ആതം തന്നെ ധിക്കരിച്ചിട്ടില്ല. പിറേന്നു രാവിലെ അടുക്കളയിലെ ബഹളം കേട്ടാണു ലോനച്ചൻ അടുക്കളയിലേക്ക് ഓടിച്ചെന്നത്. ഏലിയാമ്മ നെഞ്ചെത്തലയ്ക്കുന്നു. അടുത്തുതന്നെ ഉതുപ്പൻചേട്ടന്റെ മകൾ അന്നക്കുട്ടിയും നില്പിട്ടുണ്ട്. ലോനച്ചന്റെ ചങ്കിൽ ഇടിവാൾ മിന്നി. നെഞ്ചെത്തലയ്ക്കുന്ന ഏലിയാമ്മയുടെ കൈ അദ്ദേഹം പിടിച്ചുമാറി.

“മാറിനില്ക്കൂ ദുഷ്ടാ—” ഏലിയാമ്മ അലറി.

“എന്തോന്നാ ഇത്? നിനക്കു കിറുക്കോ? മുതുകിറുക്കു. കാര്യം പറയാൻ.”

“താനെന്തിനാ ഈ പെണ്ണിനെ പിടിക്കാൻ ചെന്നത്? എന്തേടോ—വയസ്സു പത്തമ്പതായല്ലോ.”

“ഇവളു പറഞ്ഞതാണോ?” അന്നക്കുട്ടിയുടെ നേരെ കോപത്തോടെ, “ഞാൻ നിന്നെ പിടിക്കാൻ വന്നോടീ പെണ്ണേ, എന്തെടീ?”

“വന്നു.”

“പെണ്ണേ, അധികപ്രസംഗം പറഞ്ഞാലൊണ്ടല്ലോ.”

“എന്തിനാ അവടെ നേരെ മുപ്പിക്കുന്നത്?—അല്ല, ഞാനറിയാഞ്ഞു ചോദിക്കുവാ. എനിക്കെന്നാ ചെന്നെത്തിട്ടാ നിങ്ങളു കണ്ട പെണ്ണുങ്ങളുടെ പൊറുകെ പോകുന്ന—ഏ?”

“നീ ഒന്നാമതു പതുക്കെപ്പറ—ഈ പെണ്ണ് എനോടു കച്ചോടത്തിനു കുറെ രൂപാ തരാമോന്നു ചോദിച്ചു. എനിക്കറിയാമോ ഇവളു പെഴയാണെന്നും...” ലോനച്ചൻ പറഞ്ഞു. “ഞാൻ തരത്തില്ലെന്നു പറഞ്ഞു—അതിന്റെ ചൊരുകൊ—ഈ പെഴുപെട്ട പെണ്ണിനെ...”

“എന്റെ ദൈവംതന്നുരാണേ, ഞാനെങ്ങും രൂപാ ചോദിച്ചില്ല,” അന്നക്കുട്ടി പറഞ്ഞു.

“നിങ്ങളെന്തിനാ ഈ ദൈവത്തിനു നെരക്കാത്ത കള്ളം പറഞ്ഞു?—അന്നക്കുട്ടി പൊയ്ക്കോ മോളെ—ഞാനിനീം ഈ ഭവനത്തു നില്ക്കുന്നില്ല—ഈ ദൃഷ്ടന്റെ കൂടെ...”

അന്നക്കുട്ടി പോയി.

“എടീ കഴുവോൻ—നിനക്കൊന്നു പതുക്കെപ്പറയാമേലേ?” ലോനച്ചൻ മാനഭയംകൊണ്ടു സഹിക്കുവയാതായി.

“എന്തിനാ പതുക്കെപ്പറേണുത്? ഇതിയാന്റെ കൊണം എല്ലാതും അറിയട്ടെ.”

തങ്കച്ചൻ അടുക്കളയിലേക്കു വന്നിട്ടു ചോദിച്ചു:

“എന്തോന്നാമെ ബഹളം? എനിക്കു വായിക്കാൻ കൂടെ മേലല്ലൊ.”

“നിനക്കു കേൾക്കാനൊന്നുമില്ല—നീ പോടാ ചെറുക്കാ അപ്പറത്തു്—” ഏലിയാമ്മ ശാസിച്ചു.

ഏലിയാമ്മയും ലോനച്ചനും കുറെ നേരത്തേക്കു ഒന്നും സംസാരിച്ചില്ല. തങ്കച്ചൻ അവന്റെ പഠനമുറിയിലേക്കു പോയി.

“മക്കളും മക്കടെ മക്കളും ആയി—ഇനിയെങ്കിലും നാണമില്ലാത്തതാണതിരയം.”

“ഏലിയാമ്മേ! ഞാനൊരു കാര്യം പറയണമേ.”

“എനിക്കൊന്നും കേൾക്കണ്ടാ...”

“ആ ഉള്ളപ്പാണെ, അവനെ—ഞാനിന്ന് എന്റെ പറമ്പിന് എറക്കിവിടുന്നുണ്ട്, നോക്കിക്കോ.”

“എന്തോന്നിനാ? ആ പെണ്ണിനെ അപമാനിക്കാൻ ചെയ്തതും പോരാഞ്ഞിട്ട്—പറമ്പിന് എറക്കിവിടുമെന്നോ—പരിഹാരമായിട്ട് ആ സ്ഥലം അവരുടെ പേര് എഴുതിക്കൊടുക്കൂ—അതാ മയാദ.”

• ലോനച്ചൻ കുറേനേരം ചിന്താഗ്രസ്തനായിരുന്നു.

“ഏലിയാമ്മേ! എന്റെ കരളേ!” ലോനച്ചൻ അവളുടെ തോളത്തു തലോടിയിരിക്കാണ്ടു പറഞ്ഞു.

“ഓ; വേണ്ട വേണ്ട.” ഏലിയാമ്മ കുതറി മാറിക്കളഞ്ഞു.

• ലോനച്ചൻ പതുക്കെ വരാന്തയിലേക്കു നടന്നു. തനിക്കു പററിയ അപമാനം ഘനീഭവിച്ചതുപോലെ ഉള്ളപ്പാന്റെ കാപ്പിക്കു നില്ക്കുന്നത് അദ്ദേഹത്തിനു കാണാമായിരുന്നു. അവനെ ഈ ഘട്ടത്തിൽ ഇറക്കിവിടുന്നതു കുറേക്കൂടെ ഉപദ്രവകരമായിരിക്കും. ഒരിക്കലും കെറുവിച്ചിട്ടില്ലാത്ത തന്റെ പ്രിയപത്നിയെ ഇങ്ങനെ വേദനിപ്പിച്ചതിൽ അയാൾ ഖേദിച്ചു. ലോനച്ചന്റെ ആയുസ്സിൽ പററിയ അമളി. ഏലിയാമ്മ ഇനി തന്നോടു സ്നേഹിക്കുമോ?

ഭക്ഷണമുറിയിൽ കാപ്പിയും പലഹാരങ്ങളും കൊണ്ടുവെച്ചിട്ട് ഏലിയാമ്മ പറഞ്ഞു:

“തേ കാപ്പിയിരിക്കുന്നു — എന്തോന്നാണെന്നുവെച്ചാൽ ചെയ്യൂ.”

അന്നു ലോനച്ചൻ ഏകനായി ഇരുന്നു കാപ്പികുടി ചു. ഏലിയാമ്മ പിണങ്ങിത്തന്നെ നില്ക്കുന്നു. ദിവസങ്ങൾ കടന്നുപോയി. ഏലിയാമ്മയുടെ പിണക്കം മിക്കവാറും അസ്തമിച്ചു. ഉതുപ്പാൻചേട്ടന്റെ മകൾ അന്നക്കുട്ടിയെ ലോനച്ചൻ പിടിക്കാൻ ചെന്നു എന്ന വാർത്ത കേട്ടു തീപോലെ ആ നാടൊട്ടും പരന്നില്ല. ഉതുപ്പാൻചേട്ടൻ പോലും അറിഞ്ഞില്ല. അയാൾ മുശടനാണ്. അറിഞ്ഞിരുന്നെങ്കിൽ എന്തെങ്കിലും കലാപം ഉണ്ടായേനെ. പക്ഷേ, ലോനച്ചൻ പിന്നെയും മനുഃശല്യത്തിനു കാരണമുണ്ടായി. വഴിയരികിൽ മറഞ്ഞുനിന്നുകൊണ്ടു തങ്കച്ചനും അന്നക്കുട്ടിയും തമ്മിൽ എന്തോ സംസാരിക്കുന്നത് ലോനച്ചൻ കണ്ടു.

ചുറ്റുകൊണ്ടു വരുന്ന അടിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു ഏലിയാമ്മ.

“ഏലിയാമ്മേ!”

“ഉം?”

“എടി, നമ്മുടെ തങ്കച്ചൻ; ആ ഉതുപ്പാന്റെ മകളുമായിട്ടു സ്നേഹമാണെന്നു തോന്നുന്നത്.”

“ആമ്പിളേളരു പ്രായമായാൽ അങ്ങനെയൊക്കെയാ.”

“ഞാൻ വെറും തെണ്ടികളെ സ്നേഹിച്ചില്ല.”

“പ്രേമത്തിനു് അങ്ങനെവല്ലതുമുണ്ടോ?”

“അപ്പോ നി അറിഞ്ഞോണ്ടാണോ ഇതൊക്കെ?”

“ഏതൊക്കെ?”

“തങ്കച്ചൻ ആ തെണ്ടിപ്പെണ്ണിനെ സ്നേഹിക്കുന്നത്.”

“നിങ്ങൾക്കല്ലെ അവളു തെണ്ടിപ്പെണ്ണ്.”

“ഉം, അവനിങ്ങു വരട്ടെ.”

“എന്തിന്?”

“ഈ എടപാട് ഇന്നുകൊണ്ടു നിറുത്തിയേക്കാം.”

“നിങ്ങളവനോട് ഒന്നും പറയേണ്ടാ. എനിക്കു തിഷ്ടമാ.”

ലോനച്ചൻ വിഷമിച്ചു. തന്നെ ധിക്കരിച്ച ഒരു പെണ്ണിനെ തന്റെ മകൻ സ്നേഹിക്കുന്നു. അതെങ്ങനെ അനുവദിക്കും? കുടുംബസ്ഥിതിയെങ്കിലും നോക്കണ്ടേ? പക്ഷേ, ഏലിയാമ്മ നേരെ കടകമാണല്ലോ. അവളുമായി പിണങ്ങാൻ നിവൃത്തിയില്ലതാനും.

തങ്കച്ചൻ വന്നപ്പോൾ ഏതായാലും ലോനച്ചൻ ഒന്നും മിണ്ടിയില്ല. അന്നു രാത്രിയിൽ തങ്കച്ചൻ അവന്റെ പറമ്പുറ്റിയിൽ വായിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ ലോനച്ചൻ അങ്ങോട്ടു കയറിച്ചെന്നു. ഏലിയാമ്മയെപ്പോലെതന്നെ സുന്ദരമായ മുഖമാണു തങ്കച്ചന്റെതും. അവൻ നല്ല കൊച്ചനാണ്. അവനെ ലോനച്ചൻ ശാസിച്ചിട്ടില്ല.

“മോനേ! തങ്കച്ചാ!”

“എന്തോ!”

“നീ സന്ധ്യയ്ക്ക് എന്താ താമസിച്ചത്?”

“ബാററ്റ് മെന്റൻ കളിക്കാൻ പോയിരുന്നു.”

“ഇന്നിതൊട്ടു സന്ധ്യയ്ക്കുമുമ്പു വീട്ടിലെത്തണം. കേട്ടോ.”

“ഉം.”

ഒരു ഹേമന്തരാത്രിയിൽ ലോനച്ചൻ ഉറക്കംവന്നില്ല. പാതിരാത്രിയോടടുത്തുകാണും. ലോകമെല്ലാം തണുത്ത നിലാവിൽ മുങ്ങിക്കിടക്കുന്നു. അദ്ദേഹം വെളിയിലേക്കു നോക്കി. ഉളപ്പാന്റെ വീട്ടിന്റെ പുറകിലത്തെ വരിക്കപ്പാവിന്റെ ചോട്ടിൽ രണ്ടു മങ്ങിയ രൂപങ്ങൾ

കാണുന്നു. ലോനച്ചൻ സംശയംതോന്നി. അദ്ദേഹം എണ്ണീറു തങ്കച്ചന്റെ മുറിയിലേക്കു ചെന്നു. കട്ടിലിൽ തങ്കച്ചനെ കണ്ടില്ല. വൃക്ഷങ്ങളുടെ മറവിൽക്കൂടെ ലോനച്ചൻ പതുക്കെ നടന്നു. അതേ! അവൻതന്നെ! തങ്കച്ചൻ അന്നക്കുട്ടിയുടെ കൈ അവന്റെ വക്ഷസ്സിൽ വച്ചുകൊണ്ട് അവൻ എന്തോ പറയുന്നു. 'തങ്കച്ചാ! എടാ അസന്തേ' എന്ന് ഉറക്കെ വിളിക്കാൻതോന്നി. എങ്കിലും അദ്ദേഹം വിളിച്ചില്ല. വീട്ടിൽ തിരിച്ചുവന്ന് അദ്ദേഹം ഏലിയാമ്മയെ വിളിച്ചുണത്തി. ലോനച്ചൻ അവളെ വരാനായിലേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവന്നു.

“നീ അതു കണ്ടോ?” ലോനച്ചൻ ആ പ്ലാംചുവട്ടിലേക്കു വിരൽ ചൂണ്ടി.

“കണ്ടു.”

“ആരാ അതെന്നറിയാമോ?”

“തങ്കച്ചനും അന്നക്കുട്ടിയും.”

“ഇതിനെന്താ ഒരു പ്രതിവിധി?”

“പെട്ടെന്നു കല്യാണം ഉറപ്പിക്കുക. അതുതന്നെ പ്രതിവിധി.”

“എങ്കിലും എന്റെടീ!” ലോനച്ചൻ നെടുവീപ്പിട്ടു.

“നെടുവീപ്പിട്ടതുകൊണ്ട് എന്താ ഗുണം? തന്നെ ക്രിയാഫലം, ഫലം.” ഏലിയാമ്മ പറഞ്ഞു.

“നാളെത്തന്നെ ഉതുപ്പാൻചേട്ടനെ വിളിച്ചു കല്യാണം ഉറപ്പിക്കൂ.”

ലോനച്ചൻ മുകനായി വിദൂരതയിലേക്കു നോക്കിക്കൊണ്ടു നിന്നു. ഭൂതകാലം ആ പിതാവിന്റെ മുമ്പിൽ ചുരുൾ നിവർത്തു.

“എന്താ ഒന്നും മിണ്ടാത്തത്?” ഏലിയാമ്മ വീണ്ടും ചോദിച്ചു.

“ഉം.” ലോനച്ചന്റെ ദീർഘനിശ്വാസം പാതിരാപ്പൂക്കളുടെ മണംകലന്ന് കുളിരുള്ള കാരറിൽ ലയിച്ചു.

വരാന്തയിൽ തൂക്കിയിരിക്കുന്ന സിനിമാനടിയുടെ പടമുള്ള കലണ്ടർ ജീവനുള്ളതുപോലെ പതുക്കെ അങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടും ആടിക്കൊണ്ടിരുന്നു.

തങ്കം പുശിയ ചക്രവാളം

അത്രകണ്ടു മനോഹരിയായിരുന്നു ആ കോളേജ് കമാരി.

അവൾ അവനേയും, അവൻ അവളേയും അറിഞ്ഞിരുന്നില്ല. പക്ഷേ, അവളറിയാതെതന്നെ അവന്റെ ഹൃദയം അവൾക്കുവേണ്ടി തുടിച്ചു. ഒരു കലാകാരന്റേതായ എല്ലാ ദുഷ്ടലതകളും ഗോപിക്കുമുണ്ടായിരുന്നു.

അവൾ കോളേജിൽ പോവുകയായിരുന്നു, കൂട്ടുകാരികളുമൊത്തു ചിങ്ങമാസത്തിലെ വെയിലും മഴയുമില്ലാത്ത ഒരു പ്രഭാതത്തിൽ. കട്ടംനീലനിറമുള്ള ഒരു നിലോൺസാരി അവൾ ധരിച്ചിരുന്നു. ആ സാരിക്കുള്ളിലെ പാവാടയുടെ അലുക്കത്തുകൾ വ്യക്തമായി കാണാമായിരുന്നു. സ്വപ്നത്തിന്റേതായിരുന്നു അവളുടെ ശരീർത്തിന്റെ നിറം—മാർവമുള്ള തങ്കംകൊണ്ടു കടഞ്ഞെടുത്തിട്ടുള്ളതായിരുന്നു അവളുടെ ഓരോ അവയവങ്ങളും. ആ നീലക്കണ്ണുകളും, സമൃദ്ധമായ ചുരുണ്ട തലമുടിയും, ഓമനത്തമുള്ള മാർപ്പിടവും, ഒതുങ്ങിയ അരക്കെട്ടും, അഴകുള്ള നിതംബവും എല്ലാം ആ കഥയെഴുത്തുകാരന്റെ ഹൃദയത്തിൽ കുളിരുക്കോരിയിട്ടു.

ആ പൊന്നിൻകിനാവിന്റെ പുറകെ അവൻ കുറെ ദൂരം നടന്നു. എന്തിനാണ് അങ്ങനെ നടന്നതെന്ന് അവൻ അറിഞ്ഞുകൂടാ. അവൾ തിരിഞ്ഞുനോക്കിയില്ല. കലാകാരനായ ഒരു ഭ്രാന്തൻ അവളെ പിന്തുടരുന്നു എന്ന് അവൾ അറിഞ്ഞില്ല.

അവൾ അങ്ങനെ കടന്നുപോയി, ഒരു മഴവില്ലു

മാതിരി; മായാത്ത മഴവില്ലു മാതിരി. അവന്റെ ഹൃദയം അവളെക്കൊണ്ടു നിറഞ്ഞു.

പിറ്റേ പ്രഭാതത്തിൽ അവൻ കാത്തുനിന്നു. അവൾ വന്നു. അവൻ കണ്ടു. അവൾ കണ്ടില്ല. അവൾ അവളുടെ കൂട്ടുകാരികളോടു് എന്നോ രസംവിടിച്ച കാര്യം പറഞ്ഞു കേൾക്കലെ ചിരിച്ചുകൊണ്ടു കടന്നുപോയി.

ഓടിച്ചെന്നു് അവളുടെ താരിളംചുണ്ടുകളിൽ ഒരു ചുംബനം അർപ്പിച്ചാലോ! ജയിൽ കയറേണ്ടിവരും, ജയിൽ! അത്രതന്നെ. എന്നാലും തരക്കേടില്ല. മരിച്ചാലെന്നാ? എന്നെങ്കിലും മരിച്ചേ പറ്റൂതാനും. ജീവിതത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ ആശ സാധിച്ചു എന്ന കൃതാർത്ഥതയോടെ മരിക്കാമല്ലോ. അവൻ ഭ്രാന്തനാവുകയാണ്. അവൻ ശപഥംചെയ്യുകയാണ്.

അവൾ കടന്നുപോയി. മിന്നലാക്രമണം നടത്തി, അവന്റെ മനസ്സിനെ കീഴടക്കിയ ആ സൗന്ദര്യത്തിന്റെ മന്ത്രവാദിനി കടന്നുപോയി.

നീണ്ടകഥയെഴുതാൻവേണ്ടി അവൻ നിവർത്തുവച്ച വെള്ളക്കടലാസുകൾ അതേപടി ഇരിക്കുന്നു; അവന്റെ പേന മുഖോട്ടു ചലിക്കുന്നില്ല. അവളെന്തിനു് ഇത്ര അഴകുള്ളവളായി? അതാണു പ്രശ്നം.

പറേദിവസം അവൻ കാത്തുനിന്നു. അവൾ വരുന്നത് അവൻ കണ്ടു. അവൾ വെള്ള സിർക്കസാരിയും, ചുവന്ന ബുദ്ധിമുട്ടും ധരിച്ചിരിക്കുന്നു. ദൂരെനിന്നു വരികയാണവൾ; ഒറ്റയ്ക്കാണ്. ഇന്നു കൂട്ടുകാരികൾക്കെന്തുപററി? ഗോപിയുടെ ശരീരം കോരിത്തരിച്ചു. ആ ഭ്രാന്തൻ അവളുടെ നേരെതന്നെ നടന്നു. അവൻ അറിയാത്തമട്ടിൽ അവളുടെ സാരിയെ തൊട്ടുകൊണ്ടു് കടന്നുപോയി. അവൾക്കതു തീരെ രസിച്ച്ല്ല. അവളുടെ മുഖം ചെമ്മു.

മുഖം തിരിച്ച് അവനെ രൂക്ഷമായൊന്നു നോക്കി. അവനു പേടിതോന്നി. അവൻ വേഗം നടന്നു. അവളെ നോക്കാൻ പിറുപിറുത്തുകൊണ്ടു വേഗം കടന്നുപോയി.

അവളാരാണ്? പേരെന്ത്? എവിടെ താമസിക്കുന്നു? ഏതു ക്ലാസ്സിൽ പഠിക്കുന്നു? ജാതീയെന്ത്? ഒന്നും ഗോപിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. എന്തിനാണ് അതൊക്കെ അറിയുന്നത്? എങ്കിലും അതൊന്നറിയാം. കാരണം അവന്റെ ജീവിതത്തിൽ അവളൊരു ഭാഗമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു.

നാലു മണിക്ക് അവൾ കോളേജിൽനിന്ന് കൂട്ടുകാരികളുമൊത്തു മടങ്ങിവരുന്നത് അവൻ കണ്ടു. അവൾ അവനെ കാണരുത്; കാണാതെ അവൻ മറഞ്ഞുനിന്നു. അന്നു രാവിലത്തെ അനിഷ്ടസംഭവം നടന്ന വഴിയുടെ ഭാഗത്തു് എത്തിയപ്പോൾ അവൾ വിരൽ ചൂണ്ടുന്നത് അവൻ കണ്ടു. അവൾക്കവനോടു് യാതൊരനുരണവുമില്ലെന്നുള്ളതു തീർച്ചയായി, അവളോടു് ഒന്നു മിണ്ടുവാൻ പോലും അവസരം ലഭിക്കുകയില്ല; അതും തീർച്ച.

പിന്നെന്തിനു തിരക്കുന്നു? എങ്കിലും വളരെ അകന്നു മാറി അവൻ ആ പെൺകുട്ടികളെ പിൻതുടന്നു. ചിലർ ഇടയ്ക്കുവെച്ച് മറ്റു വഴികൾ തിരിഞ്ഞു പോയി.

അവളും മറ്റൊരു കൂട്ടുകാരിയും മാത്രം ശേഷിച്ചു. അവർ താമസിക്കുന്ന കെട്ടിടം അവൻ കണ്ടു. കോളേജുകാരികൾ മാത്രം താമസിക്കുന്ന മനോഹരമായ മന്ദിരം! അതിന്റെ ചുറ്റും ഉയർന്നു കുന്നത്തു കരിങ്കൽമതിലുകളാണ്, കരിങ്കൽമതിലുകൾ. ആകെക്കൂടെ, സ്വപ്നാഭരണങ്ങൾ വെച്ചിരിക്കുന്ന ഒരു ചന്ദനപ്പെട്ടിയാണ് ആ മന്ദിരമെന്നു തോന്നി. ആ പുറഭീസായിൽ പുരുഷന്മാർക്കു

പ്രവേശനമില്ല. യുവഹൃദയങ്ങളിൽ എണ്ണുകാച്ചിയ നൊമ്പരം ഉണ്ടാക്കുന്ന ഒരു സ്ഥലമാണത്.

അവർ ഗേറ്റു കടന്ന് അകത്തേക്കു പോയി. ആ ഇരുമ്പുഗേറ്റിന്റെ പാളികൾ വീണ്ടും കൂടിച്ചേർന്നു.

പ്രേമപൂജപ്പൂജയുടെ ആ മണിക്കോവിലിന്റെ നടയിൽ ഒരു തീർത്ഥാടനപ്പോലെ അവൻ ക്ഷണനേരം നിന്നു. അവൻ തിരിയെ നടന്നു. ഏതാനും വാറു പുറകോട്ടു നടന്നിട്ട് അവൻ വീണ്ടും തിരിഞ്ഞുനിന്ന് ആ സൗന്ദര്യമാളികയിലേക്കു നോക്കി. പട്ടുസാരികളിൽ പൊതിഞ്ഞു പെൺകൊടികൾ ആ കെട്ടിടത്തിന്റെ രണ്ടാംനിലയിൽ ഉലാത്തുന്നു. അക്കൂട്ടത്തിൽ അവളുമുണ്ട്; ഗോപിയുടെ പൊന്നിൻകിനാവ്. അവൻ എത്രനേരം അങ്ങനെ നിന്നെന്നു അറിഞ്ഞില്ല.

“എന്താ സാരെ, ഇങ്ങനെ നില്ക്കുന്നത്?” ഒരു പരിചയക്കാരൻ ചോദിച്ചു.

“വണ്ടി കാത്തു നില്ക്കുക.” ഗോപി പറഞ്ഞു. കഷ്ടകാലത്തിന് അപ്പോൾ ഒരു ബസ്സും വന്നു. അവൻ കൈ നീട്ടിയില്ല. ആ പരിചയക്കാരൻ അത്ഥംഗമായി തലകുലുക്കിക്കൊണ്ടു പോയി.

ഗോപി അവസാനമായി ആ കെട്ടിടത്തിലേക്കു ഒന്നുകൂടി നോക്കി. കൂരമായ ആ ഗേറ്റു തുറക്കുന്നു. ഒരു മൂരാച്ചികിഴവി കൈയിൽ ഒരു പരന്ന കുട്ടിയുമായി പുറത്തേക്കിറങ്ങുന്നു. ആ കെട്ടിടത്തിലെ സുന്ദരികളും ഒരു കാലത്ത് ആ കിഴവിയെപ്പോലെ കവിളൊട്ടിയും, തൊലി ഞുരുങ്ങിയും, പല്ലു കൊഴിഞ്ഞും വികൃതരൂപങ്ങളാകുമല്ലോ എന്നു ഗോപി സമാധാനിച്ചു.

ആ മുതുകിഴവി അടുത്തു വന്നു.

“അമ്മമ്മേ!” അവൻ വിളിച്ചു. അവർ വിളി കേട്ടു

തായി ഭാവിച്ചുപോലുമില്ല. ആ അഹങ്കാരിപ്പെണ്ണങ്ങളുടെ സ്വഭാവം പാപം വൃദ്ധയിലേക്കും പകർന്നുവോ?

“ഓയ്, വലുത്ത്!” അവൻ അടുത്തു ചെന്നു കരേളുടെ ഉച്ചത്തിൽ വിളിച്ചു.

“എന്നാ?”

“ഒരു കാര്യം ചോദിക്കാനൊണ്ടാരുന്തേ.” ഗോപി വളരെ സ്നേഹഭാവത്തിൽ പറഞ്ഞു.

“എന്തോന്നാ, കാര്യം പറഞ്ഞാട്ടെ; പെമ്പിള്ളാരേ എങ്ങാൻ കാണാനാണെങ്കി ഇവിടെ പറുല്ല.”

“ഇവിടെ കോളേജിൽ പഠിക്കുന്ന ഒരു വെളുത്ത പെണ്ണു താമസിക്കുന്നില്ലേ?”

“ഇവിടെ ഒത്തിരി വെളുത്ത മങ്കമാരൊണ്ടു; ഏതാ നിപ്പം ഞാനെങ്ങനാ അറിഞ്ഞേ? ഇതു കൂത്തു.” അവൻ നടക്കുകയാണ്. ഗോപി അവരുടെ അടുത്തു കൂടി.

“നല്ലപോലെ ചുരുണ്ട തലമുടിയുള്ള രണ്ടുപേരു ഇപ്പം അങ്ങോട്ടു വന്നില്ലേ?”

“ഓ, മജിസ്ട്രേറ്റിന്റെ മോടെ കാര്യമായിരിക്കും; എന്തിനാ, അന്വേഷിക്കുന്നേ; അതിന്റെ വല്ലാതും ആണോ?”

“സ്വന്തത്തിൽപ്പെട്ടതാ; എന്നാലും പേരു മറന്നു പോയി.”

“ഇതുണ്ടെയൊക്കെ പേരെങ്ങനാ ഓർത്തിരിക്കുന്നേ.”—അവൻ ആ കൊട്ടയിൽനിന്നു് ഒരേഴുത്തെടുത്തു് എന്നെ കാണിച്ചു. “തേ, ഇവുത്തേലെങ്ങാനും അതിന്റെ പേരൊണ്ടോന്നു നോക്കിക്കേ കുഞ്ഞേ!”

അവൻ ആ കവറിലെ മേൽവിലാസവും അതിനു താഴെ അതയയ്ക്കുന്ന ആളിന്റെ മേൽവിലാസവും കണ്ടു. സുധ! അവൾ ഏതോ ഒരു കൂട്ടുകാരിക്കു് എഴുതുന്ന എഴു

ത്താണ്. എന്തായിരിക്കുമോ അവർ കൂട്ടുകാരിക്ക് എഴുതുന്നത്? ആ എഴുത്തൊന്നു പൊട്ടിക്കുവാൻ അവന്റെ വിരലുകൾ തരിച്ചു. പക്ഷേ, അത് ആ കിഴവി പെട്ടെന്നു വാങ്ങിച്ചുകളഞ്ഞു. അവൻ ആ പേര് ഒന്നുകൂടി നോക്കി ഹൃദിസ്ഥമാക്കി.

“തപ്പാലാപ്പീസിൽ നേരംപോയോ കണ്ടേ?” അവർ നടന്നുകൊണ്ടു ചോദിക്കുകയാണ്.

“ഇല്ല, വേഗം നടന്നാട്ടെ,” ഗോപി പറഞ്ഞു. ഒരേദൂരത്തുത്ത് ഗോപി അവർക്ക് സമാനിച്ചപ്പോൾ പല്ലില്ലാത്ത മോണ കാട്ടി അവർ കൃതജ്ഞത പ്രകടിപ്പിക്കുകയുണ്ടായി.

ഗോപി അന്നുതന്നെ സുധയ്ക്കൊരേഴുത്തഴിയി. അവനറിയാവുന്ന സാഹിത്യം മുഴുവനും ചേർത്ത്; അവളെ ഒന്നു കണ്ടു സംസാരിക്കുവാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നുവെന്ന്.

ആ എഴുത്തിനു മറുപടി പ്രതീക്ഷിച്ച് അവൻ കാത്തിരുന്നു. പക്ഷേ, മറുപടി ഒന്നും കിട്ടിയില്ല. ആ എഴുത്തു അവർക്കു കിട്ടാതെവന്നോ? പേര് അതുതന്നെയാണോ? അതോ, ആ മുതുകിഴവിക്ക് പിശകുപറ്റിയതാണോ? എങ്കിൽ അതു മഹാ അബദ്ധംതന്നെ. മറ്റു വല്ല പെൺകുട്ടികൾക്കും ആ എഴുത്തു കിട്ടിയാൽ എന്തായിരിക്കും അനുഭവം? കഷ്ടകാലത്തിന് അവൻ അവന്റെ മേൽ വിലാസവും അതിൽ വ്യക്തമായി കുറിച്ചിരുന്നു. നിനച്ചിരിയൊക്കെ ക്രിമിനലോ, സിവിളോ, രണ്ടുംകൂടെയോ ആയ കേസിൽ അവൻ കുടുങ്ങുമോ? ആ പെണ്ണിന്റെ പേരു സുധതന്നെയാണെന്നിരിക്കട്ടെ, ആ സുധയ്ക്കുതന്നെ എഴുത്തു കിട്ടിയെന്നും ഇരിക്കട്ടെ. അവർക്കു തീരെ രസിച്ചിട്ടില്ല എന്നതു തീർച്ചയാണ്. അല്ലെങ്കിൽ അവർ മറുപടി അയക്കുമായിരുന്നു. ഒരുപക്ഷേ, അവളെ അങ്ങനെ

അപമാനിച്ചു എന്ന് അവർക്കു വേണ്ടപ്പെട്ടവരെ വിവരം ധരിപ്പിച്ചിരിക്കാം. അവർ വന്ന് അവനെ ദേഹോപദ്രവംചെയ്യാൻ പാടില്ലായില്ല.

വന്നുപോയ ബുദ്ധിമോശത്തെ ഓർത്തു ഗോപി പശ്ചാത്തപിച്ചു. കഴിവതും വേഗം സ്ഥലംവിട്ടുകയല്ലേ നല്ലത്?

ആ എഴുത്തയച്ചതിനുശേഷം അവളെ നോക്കാൻ പോലും ഗോപിക്കു ധൈര്യമുണ്ടായില്ല. എങ്കിലും എന്നും അവൻ പത്തുമണിക്കു മുമ്പും നാലുമണിക്കു പിമ്പും ജനൽ തുറന്നിട്ട് ഇരുമ്പഴികളുടെ ഇടയിൽക്കൂടി വഴിയിലേക്കു നോക്കിനില്ക്കും. ആയിരം പൂക്കളുടെകൂടെ ആ പാരിജാത പുഷ്പവും ഒഴുകിപ്പോകുന്നത് അവൻ കാണും; ആയിരം നക്ഷത്രങ്ങളുടെ ഇടയിൽ ശോഭിക്കുന്ന വിശാലനക്ഷത്രത്തെ അവൻ കാണും; അവനറിയാതെ അവന്റെ ഹൃദയത്തിൽനിന്ന് ഒരു നെടുവീർപ്പു പുറപ്പെടും.

എത്രയോ യുവതികളെ അവൻ കണ്ടിട്ടുണ്ട്. പക്ഷേ, സുധയെപ്പോലെ മററാതും അവന്റെ ഹൃദയത്തെ ആകർഷിച്ചിട്ടില്ല.

അത്രകണ്ടു മനോഹരിയായിരുന്നു ആ കോളേജു കുമാരി.

ഒരിക്കൽക്കൂടി അവൻ ആ കിഴവിയെ കണ്ടു. ഒരേ ടണാക്കൂടിവീണ്ടും നഷ്ടപ്പെട്ടു. മേൽവിലാസത്തിൽ പിശകൊന്നും ഇല്ല എന്നു തിട്ടപ്പെടുത്തി.

“അമ്മമ്മ എന്റെ കാൽക്കും അവളോടു പറഞ്ഞോ?”

“ഞാൻ പറഞ്ഞു.”

“എന്നിട്ട്?” ഗോപി ഉല്ലാസത്തോടെ ചോദിച്ചു.

“കുഞ്ഞിനെ അത് അറിയാത്തേയില്ലെന്നു പറഞ്ഞു.

എന്നോടു ദേഷ്യപ്പെട്ടു.”

“ദേഷ്യപ്പെട്ടോ?”

“പിന്നിലേ?”

കഷ്ടകാലവിശേഷമെന്നേ പറയേണ്ടൂ, സുധയും അവളുടെ ഒരു കൂട്ടുകാരിയുംകൂടെ അപ്പോൾ ആവഴി വന്നു. ആകാശത്തിലേക്കുയന്നോ, ഭൂമിയിലേക്കു താനോ അപ്രത്യക്ഷനായാൽ കൊള്ളാമെന്ന് അവൻ ആശിച്ചു. അവൾ അവനെ കണ്ടു. അവളുടെ മുഖത്ത് അനുഭാവത്തിന്റേയോ, അനുകമ്പയുടേയോ യാതൊരു ലക്ഷണവും കണ്ടില്ല.

ഭാരിച്ച നെസ്സോടെ അവൻ ലോഡ്ജിലേക്കുതന്നെ മടങ്ങിപ്പോയി.

നോവലെഴുതാൻ എടുത്തു വച്ച പേനാ അതേപടി ഇരിക്കുന്നു. പേനാ നീങ്ങുന്നില്ല.

ശൂന്യങ്ങളായ ദിവസങ്ങൾ കടന്നുപോയി; എങ്കിലും നീലനിലോൺസാരി ധരിച്ച ആ സുന്ദരി അവന്റെ ഹൃദയത്തിൽനിന്നു കടന്നുപോകുന്നില്ല. കഴിവതും വേഗം സ്ഥലംവിട്ടുക എന്ന അന്ത്യതീരുമാനത്തിൽത്തന്നെ അവൻ എത്തിച്ചേർന്നു.

ഒരു ശനിയാഴ്ചദിവസം ഉച്ചതിരിഞ്ഞ സമയം. ചന്നംപിന്നം മഴ ചാറിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അവന്റെ സഹ ‘ലോഡ്ജന്മാർ’ എല്ലാം ആഫീസുകളിലേക്കു പൊയ്ക്കിഴിഞ്ഞിരുന്നു. ഏകാകിയായി ചാരുകസേരയിൽ ഇരുന്ന് അവൻ ഉറക്കംതുങ്ങുകയായിരുന്നു.

പകുതി തുറന്നുകിടന്ന വാതിലിലൂടെ ഒരു ചെല്ലക്കാറ്റു വന്ന് ആ മുറിക്കകം തുത്തുവൃത്തിയാക്കാൻ ശ്രമിച്ചു; കാരണം, ബീഡിക്കുറ്റികളും, കരിഞ്ഞ തീപ്പെട്ടിക്കൊള്ളികളും, കടലാസുകഷണങ്ങളും അവിടെ ഒരു പടക്കളം സൃഷ്ടിച്ചിരുന്നു. മേശപ്പുറത്തിരിക്കുന്ന വെള്ളക്കട

ലാസ്സുകൾ, പറക്കാൻ തുടങ്ങുന്ന വെള്ളപ്രാവിന്റെ ചിറകുകൾമാതിരി ഇളകി.

കതകിൽ ആരോ മുട്ടുന്നു. അവൻ കതകു തുറന്നു. അവന്റെ സപ്തനാഡികളും സ്തംഭിച്ചുപോയി.

സുധ! നീലനിലോൺസാരി ധരിച്ച മഴവില്ലു!

ഹോ! അവന്റെ ഹൃദയത്തിന്റെ രാജകുമാരി അവന്റെ പക്കലേക്ക് എഴുന്നള്ളിയിരിക്കുന്നു.

“സുധേ!” അവനറിയാതെതന്നെ അവന്റെ നാവു ശബ്ദിച്ചുപോയി.

“നിങ്ങളാണോ നോവലെഴുത്തുകാരൻ ഗോപി?” മുഖത്തു യാതൊരു ചലനവുമില്ലാതെ അവൾ ചോദിക്കുകയാണ്. അവളുടെ നീലും ഭാവവും കണ്ടാൽ ഗോപിയെ അവൾ സംഹരിച്ചുകളയും എന്നു തോന്നും.

“അതെ.” ഗോപി പറഞ്ഞു. മഴത്തുള്ളികളോടു കൂടിയ കാറ്റു് ഉഴുതിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അവൾ അകത്തേക്കുകയറി. ഒരു കസേരയിൽ ഇരുന്നു. ഗോപി കതകടച്ചു. എന്തൊരു ശല്യംപിടിച്ച് മഴ!

“നിങ്ങളാണോ എനിക്ക് എഴുത്തയച്ചതു്?”

“അതെ.” ഗോപി അവളുടെ ഓമനയായ മുഖത്തേക്കുതന്നെ നോക്കുകയായിരുന്നു. നണച്ചുഴികളും, കൊച്ചുരിപ്പല്ലുകളും, താടിക്ക് അല്പം മുകളിലായി കടുകുപോലുള്ള ഒരു കറുത്ത മറുക്കം അവൻ കണ്ടു.

“ഉം, എന്താ കാര്യം?”

“ഇങ്ങനെ ഗൗരവത്തിൽ ചോദിച്ചാലോ?”

“പിന്നെങ്ങനെയാണു ചോദിക്കേണ്ടതു്?”

“കരേളയുടെ മയത്തിൽ, അല്പം ഒരു പുഞ്ചിരിയോടു കൂടി...”

“അതിനു സൗകര്യമില്ലെങ്കിലോ?”

“എങ്കിൽ ലോകത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ ഭാഗ്യ ഹീനൻ ഞാനാണെന്നു സമാധാനിച്ചുകൊള്ളാം.”

“കാഴ്ച എന്താണെന്നു കേൾക്കട്ടെ.”

“അതായതു ഞാനൊരു നോവലെഴുതുന്നുണ്ട്. അതിലെ കഥാനായിക ലോകൈകസുന്ദരി ആയിരിക്കണമെന്ന് അതുകൊണ്ടു സുധയെ അടുത്തു കണ്ടു വാക്കുകൾ കൊണ്ടു സുധയുടെ ഒരു ചിത്രം പെയിൻറുചെയ്യണമെന്നുണ്ട്. ഈ നീലക്കണ്ണുകളും ഈ നണച്ചുഴികളും, ഈ കറുത്ത മറുക്കം; അതാ, അതുപോലെ പൊട്ടിവിടരുന് പുഞ്ചിരിയും.”

• “എനിട്ട്?”

“എനിട്ട് എന്റെ നോവലിലും ഹൃദയത്തിലും സുധയെ പ്രതിഷ്ഠിക്കുക.”

“ഓഹോ!”

“സുധയ്ക്കു പോകാൻ ധൃതിയുണ്ടോ?”

“ഇല്ല, ഞാൻ മാറ്റിനി കാണാൻ പോകുന്നു എന്നു പറഞ്ഞിട്ടാണു ഹോസ്റ്റലിൽനിന്നു പോന്നത്.” അവൾ ശാന്തമായ സ്വരത്തിൽ പറഞ്ഞു. ‘മഹാനായ ഒരു കലാകാരനെ കാണാൻ സാധിച്ചല്ലോ.’ അവൾ എണീറ്റു മേശപ്പുറത്തെ പുസ്തകങ്ങൾ ഒക്കെയും എടുത്തു താൾ മറിച്ചു. ഗോപി അടുത്തു ചെന്നു അവളെ സഹായിച്ചു.

“ഓ, ഞാനിതൊക്കെ വായിച്ചിട്ടുണ്ട്.”

“ഇഷ്ടമാണോ സുധയ്ക്കു് എന്റെ പുസ്തകങ്ങൾ?”

“ഇഷ്ടമില്ലെങ്കിൽ വായിക്കുമോ?”

“എന്നോടും ഇഷ്ടമാണോ?”

അവൾ ഒന്നും മിണ്ടിയില്ല. ഗോപി അവളുടെ മുഖത്തേക്കു നോക്കി. അവിടെ ഒരു മന്ദഹാസം നിഴലിക്ക

നന്മു അവൻ കണ്ടു. അവന്റെ ശ്വാസം അവളുടെ പനി നീർപോലത്തെ പൂങ്കവിളിൽ സ്വർിച്ചു.

മഴയും കാരും വർദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ലോകം ഇരുളുന്നതുപോലെ തോന്നി.

സായാഹ്നത്തിനുമുമ്പു മഴ തോരുകയും ആകാശം തെളിയുകയും ചെയ്തു. പാടലപ്പുവി പുറങ്ങു സന്ധ്യാകാശം സൂര്യയെപ്പോലെതന്നെ നയനമോഹനമായിരുന്നു.

പിറ്റേ ശനിയാഴ്ചയും ഉച്ചതിരിഞ്ഞ സമയം അവൾ വന്നു. അപ്പോഴേക്കും ഗോപി അവന്റെ നോവൽ എഴുതി പൂർത്തിയാക്കിയിരുന്നു.

അവൾ അവന്റെ അടുത്തിരുന്നു. ആ നോവൽ അവൻ അവളെ വായിച്ചുകേൾപ്പിച്ചു.

“ഗോപിയുടെ നോവലുകളിൽവെച്ച് ഏറ്റവും മനോഹരം ഇതാണ്.” അവൾ പറഞ്ഞു.

“വാസ്തവം.” അവൻ മന്ത്രിച്ചു.

പക്ഷേ, സുധ!

അവളിൽനിന്നു രക്ഷപെടാതെ ഗോപിക്കു ഗത്യന്തരമില്ലെന്നായി. അവൾ അവനു പ്രേമലേഖനങ്ങൾ എഴുതുകയായി.

ഒരുദിവസം അവൻ അവളറിയാതെ ആ ലോഡ്ജിൽ നിന്നു പിരിഞ്ഞു. അവന്റെ വീട്ടിലേക്കുതന്നെ മടങ്ങിപ്പോയി.

“നല്ല നോവൽ.” അവന്റെ ഭാര്യ ഗീത പറഞ്ഞു.

“എന്താണിതിന്റെ മെച്ചം?” ഗോപി സാക്ഷാത്കാശം ചോദിച്ചു.

“മറ്റൊരാൾ കഥാനായികമാരെയുംകാൾ ഇതിലെ കഥാനായികയ്ക്കു ജീവനുണ്ട്.”

ആ കഥാനായിക ഉണ്ടായ കഥ അവൾ അറി

ഞാൻ എന്തായിരിക്കും കഥ! ആ കഥാനായികയിൽ നിന്ന് അവൻ ഒളിച്ചോടിപ്പോന്നിരിക്കയാണെന്നുള്ള വിവരം ഉണ്ടോ അവൾ അറിയുന്നു!

പാവം ഗീത!

“ഏതായാലും നിന്നേക്കാൾ സുന്ദരിയല്ല.” ഗോപി ചിരിച്ചു. ഗീതയും ചിരിച്ചു.

സുധയെ മറക്കാൻ അവൻ ശ്രമിച്ചു. ക്രമേണ അവന്റെ ഹൃദയത്തിൽനിന്ന് അവൾ മാഞ്ഞു. സുധ എന്തു വിചാരിക്കും? പ്രേമാർദ്രമായ ഒരു ഹൃദയവുമായി അവൾ കാത്തിരിക്കുന്നുണ്ടാവും. ഒരുപക്ഷേ, അവളെ വഞ്ചിച്ച ഘാതകനോട് അവൾ പ്രതികാരത്തിനു ശ്രമിക്കുമായിരിക്കും. പ്രത്യേകിച്ചു അവൻ വിവാഹിതനാണെന്നറിഞ്ഞാൽ. അതല്ലെങ്കിൽ അവളും അവനെ വിസ്തരിച്ചിരിക്കാം. സ്ത്രീകളുടെ ഹൃദയം എന്തെന്ന് ആർക്കും ഒരുകാലത്തും പിടികിട്ടുകയില്ല. ഈശ്വരന്റെ ഒരു പ്രത്യേകസൃഷ്ടിതന്നെയാണ് സ്ത്രീ.

ദിവസങ്ങൾ കടന്നുപോയി. ആഴ്ചകളും മാസങ്ങളും. ഗോപിയുടെ ഹൃദയത്തിൽനിന്ന് സുധ നിശ്ശേഷം മാഞ്ഞുപോയി.

ഗീതയുടെ ബന്ധത്തിൽപ്പെട്ട ആരോ വിരുന്നുകാർ വരുന്നുണ്ട്. അവൾ അടുക്കളയിൽ തിരക്കിട്ട ജോലിയിൽ ഏർപ്പെട്ടിരുന്നു.

പടിക്കൽ ഒരു കാർ വന്നു നിന്നു. അതിന്റെ ശബ്ദം കേട്ട് അവൻ അടുക്കളയിൽ എത്തി.

“ഗീതേ, അവർ വന്നു.” ഗോപി അറിയിച്ചു.

“ഞാൻ വരുന്നു. നിങ്ങൾ ചെന്നു അവരെ സ്വീകരിക്കൂ.” ഗീത പറഞ്ഞു. “അവരിത്ര പെട്ടെന്നു വരുമെന്നു വിചാരിച്ചില്ലല്ലോ.”

അതിഥികളെ സ്വീകരിക്കാനായി ഗോപി വേഗം വാതിൽക്കൽ ചെന്നു.

പക്ഷേ, അവൻ കണ്ട കാഴ്ച!

നീലനിറത്തിലുള്ള നിലോൺസാരിയും, പച്ചനിറത്തിലുള്ള ബ്ലൗസും ധരിച്ചു സുധ കയറിവരുന്നു. ജീവച്ഛവംപോലെ ഗോപി നിന്നു. ജീവിതത്തിന്റെ അന്ത്യമുള്ളത്ത് അടുത്തു എന്ന് അവനു തോന്നി. അവന്റെ കണ്ണിൽ ഇരുട്ടു കയറി. ശരീരമാസകലം പുകയുന്നു.

“എങ്കിലും എന്നെ ഇങ്ങനെ ചതിക്കുമെന്ന് ഞാൻ വിചാരിച്ചിരുന്നില്ല.” അവൾ കയറിവന്നുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു. “കേട്ടോ, മഹാനായ സാഹിത്യകാരാ!”

“സുധേ! എന്റെ പൊന്നു സുധേ! ഈശ്വരനെ വിചാരിച്ച് എന്തോടു ക്ഷമിക്കൂ.” ഗോപി പറഞ്ഞു. “നമ്മൾ തമ്മിൽ പരിചയമാണെന്ന് ഗീത അറിഞ്ഞാൽ...”

“ഗീതയോ?”

“അതേ സുധേ!”

“ആരാണ് ഗീത?”

“എന്റെ...ഭാ...യ്യ...”

അവളൊന്നു ഞെട്ടി. അവളുടെ മോഹനമായ വക്ഷസ്സ് ഉയരുകയും താഴുകയും ചെയ്യുന്നത് അവൻ കണ്ടു. അവൾ അവന്റെ കണ്ണുകളിലേക്കുനോക്കി. അവൻ അവളുടെ കണ്ണുകൾ കണ്ടു. നീലോല്പലങ്ങൾപോലുള്ള ആ കണ്ണുകൾ. ആ കണ്ണുകളിൽനിന്നു കണ്ണുനീരിന്റെ മുത്തുകൾ പൊഴിയുന്നതും അവൻ കണ്ടു. അവന്റെ ഹൃദയം തകരുകയായിരുന്നു.

“സുധേ!”

അവൾ മിണ്ടിയില്ല. അനശ്വരവും വിശ്വപാത്തര

വുമായ ഒരു തങ്കപ്രതിമപോലെ അവൾ നിന്നു. ആ ഗംഭീരമുഹൂർത്തത്തിൽ ഗീത ഞങ്ങളുടെ പക്കലേക്കു വന്നു.

“ഇതാരാണ്?” അവൾ സുധയുടെ മുഖത്തേക്കു നോക്കിക്കൊണ്ടു ചോദിച്ചു.

“വീട്ടതൊരി കയറിയതാ.” ഗോപി ഒരുവിയത്തിൽ പറഞ്ഞു.

“അതാണോ കരയുന്നത്? അയ്യോ പാവം, പേരെന്നാ?”

“സുധ.” സുധ പറഞ്ഞു. അവൾ ഗീതയുടെ മുഖത്തു നോക്കിക്കൊണ്ടു പറഞ്ഞു: “ഞാൻ പോണം... വഴി തെറ്റിപ്പോയി.” അവൾ പിന്നീടൊന്നും പറഞ്ഞില്ല. അവൾ വേഗം നടന്നു.

“നല്ല പെൺകുട്ടി.” ഗീത പറഞ്ഞു.

“വാസ്തവം.” ഗോപി തന്നത്താനെന്നോണം മന്ത്രിച്ചു.

സുധ കാരിൽ കയറി; പെട്ടെന്ന് ആ കാർ ദൃഷ്ടിയിൽനിന്നു മാഞ്ഞു.

ഗോപി എത്രനേരം ജനൽക്കമ്പിയിൽ പിടിച്ചു കൊണ്ടു പടിഞ്ഞാറെ ചക്രവാളത്തിലേക്കു നോക്കി നിന്നെന്ന് അറിഞ്ഞില്ല. നെടുവീപ്പുകൾ അവനു കൂട്ടുനിന്നു.

തങ്കം പൂശിയ ചക്രവാളത്തിൽ സുധയെപ്പോലെ നയനമോഹനമായ സായംസന്ധ്യ വന്നുനിന്നു. ഗോപി മുഖം തിരിച്ചുകളഞ്ഞു.

അമ്മയുടെ കണ്ണുകൾ

അനന്തതയിലേക്കു പറന്നുപോകുന്ന വെള്ളിൽ പക്ഷികളെ നോക്കിക്കൊണ്ടു ഞാൻ ജാലകത്തിനടുത്തിരുന്നു. ഒരു നനഞ്ഞ ദിവസമായിരുന്നു അത്. ഓഗസ്റ്റ് മാസത്തിലെ ഒരു വെള്ളിയാഴ്ച ഉച്ചതിരിഞ്ഞ നേരം. മഴ പെയ്തുപറന്നുപോയെങ്കിലും വാഴകളുടെയും മാവിന്റെയും ഇലകളിൽനിന്നു വെള്ളം ഇററി വീണുകൊണ്ടിരുന്നു. മൺരം കേൾക്കാം. അകലെയുള്ള അടുക്കളയിൽ വേലക്കാരി ദാക്ഷായണി തേങ്ങാ ചുരണ്ടുന്നതിന്റെ കരോ കരോ എന്ന നേരിയ ശബ്ദമുണ്ട്. മറെറൊരു ശാന്തമാണ്. അയൽപക്കത്തെ വേലിക്കരകിൽനിന്ന് ഒരു പീടകോഴി കുറെമുമ്പു കൊക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. ഇപ്പോൾ ഒന്നും കേൾക്കാനില്ല.

മഴത്തുള്ളികളുടെ മൺരം തുടൻകൊണ്ടേയിരുന്നു. കാരറ്റ് നിശ്ചലമായിരുന്നു. ആകാശം ചാരനിറംപൂണ്ടു നിന്നു. ചാരമേഘങ്ങൾക്കുള്ളിൽ സൂര്യന്റെ ഒരു വെള്ളായം കാണാം.

“നീ എന്തു നോക്കിയിരിക്കുകയാരുണെടി...എന്തെടി...എന്തെടി...” കൈകൊണ്ടു തല്ലുന്ന ശബ്ദം. അമ്മയുടെ സ്വരം: “കുറെനാളായി നിന്റെ വിചാരം ഇവിടെങ്ങുമല്ല; എൻറമ്മച്ചി ഇനീം ഇവിടെ അധികം പൊറുക്കമെന്നു തോന്നുന്നില്ല.”

“കോഴി ചാടി മറിച്ചിട്ടതാ അമ്മച്ചി!” ദാക്ഷായണിയുടെ സ്വരം.

“അതെനിക്കറിയാം, കോഴി പൊട്ടിച്ചതാണെന്ന്.”

നീ എന്തു നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നെന്നാ ചോദിച്ചത്.”

“ഞാൻ തേങ്ങാ ചുരണ്ടുവാനുണ്ടായി!”

“നോക്കൂ, നല്ലോരു പിഞ്ഞാണം!” അമ്മയുടെ സ്വരം. നിശ്ശബ്ദം.

“ഞാൻ എണ്ണീറ്റ് രണ്ടു മുറികൾ കടന്ന് അടുക്കളവാതിൽക്കൽ എത്തി. അടുക്കളയുടെ കോണിൽ പാതകത്തിനടുത്തു ദാക്ഷായണി ദൂരേക്കു നോക്കിക്കൊണ്ടു നിശ്ചലം നില്ക്കുന്നു. അവളുടെ കണ്ണുകൾ നിറഞ്ഞിരുന്നു.

“എന്തു പറിയമ്മേ, പിഞ്ഞാണത്തിന്?” ഞാൻ ചോദിച്ചു.

“പിഞ്ഞാണത്തിനു പറ്റി—” അമ്മ ദേഷ്യപ്പെട്ടു തന്നെ നിൽക്കുകയാണ്.

എന്നെക്കണ്ടപ്പോൾ ദാക്ഷായണി മുഖംപൊത്തി കരഞ്ഞുകൊണ്ടു പുറത്തേക്കു പോയ്ക്കളഞ്ഞു.

“ആ പെണ്ണിനിനാമ്മേ കരുന്നത്?”

“നീ ചെന്നു ചോദിക്കൂ എന്തിനാ കരുന്നതെന്ന്. പോ, പോ പൂച്ചേ.” അമ്മയുടെ പാദത്തിൽ ഉരചാരാൻ ചെന്ന പൂച്ചയെ തട്ടിയൊരേറ്റ് കാലുകൊണ്ടു.

അമ്മയുടെ മുമ്പിൽ ഇനി നില്ക്കുന്നത് അപകടമാണെന്ന് എനിക്കറിയാം. കാരണം, അമ്മയുടെ സ്വഭാവം ഞാൻ ശരിക്കു പഠിച്ചിട്ടുണ്ട്. കൊച്ചുനാൾതൊട്ട് എനിക്കറിയാം അമ്മയെ. മുൻദേഷ്യക്കാരിയാണ്. ഇത്ര നെയ്യും ചന്ദനനെയ്യും വകവെക്കുകയില്ല. എന്നാൽ സ്നേഹ സമ്പന്നനായൊരാളാണെന്നും.

ദാക്ഷായണിയോടു വളരെ സ്നേഹമായിരുന്നു അമ്മയ്ക്ക്. എന്തുകൊണ്ടെന്നറിഞ്ഞില്ല, കുറെ നാളുകളായി അമ്മയ്ക്ക് ആ പെണ്ണിനെ കണ്ടിട്ടുള്ള കണ്ടുകൂടാ. തൊട്ടു

ന്നതെല്ലാം കുറവാണ്. മുമ്പൊരിക്കലും അമ്മ അവളെ തല്ലിപ്പിടിച്ചതല്ല, ഇപ്പോൾ കൂടെക്കൂടെ തല്ലും.

ദാക്ഷായണി വീട്ടിൽ വന്നിട്ട് ഏഴരക്കൊല്ലമായി കാണാം. അന്ന് അവൾക്കു പത്തു വയസ്സേ പ്രായമുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. ഒരു കൊച്ചു കുറിയോണ്ടും ഉടുത്തുകൊണ്ടു് അവൾ വന്നു; അവളുടെ അമ്മയാണ് കൊണ്ടുവന്നതു്. ഒരു മൈൽ അകലെ ഞങ്ങളുടെവക പുരയിടത്തിലാണ് അവളുടെ അമ്മയും അച്ഛനും ആങ്ങളമാരും താമസിക്കുന്നതു്. അവർ തീരെ പാവങ്ങളാണ്. ആണ്ടിലൊരിക്കലേ ദാക്ഷായണി വീട്ടിൽ പോകൂ, ഓണത്തിനോ മരോറാ. പിറേദിവസംതന്നെ മടങ്ങിപ്പോരുകയും ചെയ്യും. ജോലിചെയ്യുന്നതിനു നല്ല ചൊടിയാണ് ആ പെണ്ണിനു്. സ്വന്തം വീടുപോലെയാണ്. അവൾക്കു് അമ്മയെ വലിയ കാര്യമായിരുന്നു. ഇപ്പോഴും ആയിരിക്കാം. അമ്മയുടെ കട്ടിലിനടുത്തു് അവൾ നിലത്തു പായ് വിരിച്ചു കിടക്കും. അമ്മയെ എണ്ണതേച്ചു കുളിപ്പിക്കുന്നതു പോലും ദാക്ഷായണിയാണ്.

ദാക്ഷായണിയോടു ഞാൻ അധികമൊന്നും മിണ്ടിയിട്ടില്ല. എങ്കിലും എനിക്കവളെ ഇഷ്ടമാണ്. അവൾ അജ്ഞനക്കുറുപ്പിയാണ്. എങ്കിലും അവളുടെ മുഖത്തൊരു ഐശ്വര്യമുണ്ടു്, ഒരു തേജസ്സുണ്ടു്; അനന്യസാധാരണമായ ഒരു സൗന്ദര്യമുണ്ടു്. അവളുടെ കണ്ണുകൾ വിടന്ന് വയം അത്യാകർഷകങ്ങളാണ്. ഇന്ന് അവൾക്കു പതിനേഴു വയസ്സു കാണാം. പണ്ടു വീട്ടിൽ വെറും കുറിയോണ്ടും ഉടുത്തുകൊണ്ടു വന്ന ദാക്ഷായണിയും, ഇന്നു ബോഡീസും ജംബറും കരമുണ്ടും ധരിച്ചിരിക്കുന്ന ദാക്ഷായണിയും തമ്മിൽ യാതൊരു സാമ്യവുമില്ല. ഇന്ന് അവളുടെ പുഞ്ചിരി മാദകമാണ്. വെളുത്ത കൊച്ചുരിപ്പല്ലുകൾ കാട്ടിയുള്ള

ചിരി എത്ര ആകർഷകമാണെന്നോ. ഓടിച്ചെന്നു കെട്ടി പിടിച്ച് ബലാൽക്കാരമായി ആ പുഞ്ചിരിച്ചുണ്ടുകളിൽ ആയിരം ഉമ്മ കൊടുക്കാൻ തോന്നിപ്പോകും.

അവൾ എന്നോടു മിണ്ടാറില്ല. ഇപ്പോഴൊക്കെ എന്തെന്നാണുന്തോൽ അവൾ നാണിച്ച് ഓടിക്കളയും. എന്തെന്നുണ്ടായി ഈ നാണം എന്നറിഞ്ഞില്ല. ചിലപ്പോൾ ഞാൻ വായിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ അവൾ പുറകിലത്തെ ജനൽക്കൽ വന്നെന്നെ നോക്കിക്കൊണ്ടു നിൽക്കും. ഞാൻ അതു കണ്ടു എന്നറിഞ്ഞാൽ അവൾ ഓടിപ്പോയെന്നു കരുതും.

അമ്മയുടെ കണ്ണുകൾ ഭയങ്കരങ്ങളാണ്. എപ്പോഴും അമ്മയുടെ ഒരു കണ്ണ് അവളുടെമേലും മററുക്കണ്ണ് എന്റെമേലും ആയിരിക്കും. യൗവനത്തിന്റെ അന്ധതയേയും അപകടങ്ങളേയും പററി അമ്മയ്ക്കറിയാം. അമ്മ അഭ്യസ്തവിദ്യയാണ്. വളരെയേറെ വായിക്കുന്ന കൂട്ടത്തിലാണ്.

എനിക്കുവേണ്ടി അമ്മ ഒരു കല്യാണം ആലോചിക്കുന്നുണ്ട്; സുന്ദരിയും, പഠിത്തക്കാരിയും, വമ്പിച്ച സ്വത്തിന്റെ അവകാശിനിയുമായ ഒരു പെണ്ണാണെന്നു പറഞ്ഞു. എന്റെ സമ്മതം അമ്മയ്ക്കൊരു പ്രശ്നമേ അല്ല. തീരുവായിക്കെതിർവായില്ല. അമ്മ പറഞ്ഞാൽ പറഞ്ഞു തുടരുന്ന; അതിനു മാറ്റമില്ല. അമ്മ ഭയങ്കരിയാണ്; എന്റെ അമ്മ: എങ്കിലും സ്നേഹംകൊണ്ടുമാത്രം നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടതാണ് അമ്മയുടെ ഹൃദയം എന്ന് എനിക്കറിയാം. പക്ഷേ, അമ്മയുടെ ആശയങ്ങൾ പലതും പഴയതാണെന്ന് എനിക്കു തോന്നിയിട്ടുണ്ട്. ഉദാഹരണമായി വിവാഹക്കാര്യം. “നീ എന്തു പറയുന്നെടാ?” എന്നെങ്കിലും എന്നോടൊന്നു ചോദിക്കട്ടെ? ഇതേവരെ ചോദിച്ചിട്ടില്ല. ചോദി

ക്കയുമില്ല. കണ്ണുമടച്ച് അനുസരിച്ചുകൊള്ളണം. അനുസരിച്ചില്ലെങ്കിലോ? അങ്ങനെയൊന്നു ചിന്തിക്കാൻ പോലും എനിക്കു ധൈര്യം തോന്നണ്ടെ? തോന്നിയില്ല. ഒന്നുമൊന്നും തോന്നുന്നില്ല. അത്രകണ്ടു ഭയങ്കരിയാണ് എന്റെ അമ്മ, എന്റെ പ്രിയപ്പെട്ട അമ്മ. അമ്മയെ എനിക്കു വലിയ ഇഷ്ടമാണ്, അതിലുമേറെ ഭയമാണ്; അതിലുമേറെ ബഹുമാനമാണ്. ഇത്രകണ്ടു അറിവും തന്റേടവും സ്നേഹവുമുള്ള ഒരുമ്മയെ ലഭിക്കുക എന്നുള്ളതു് ഒരു അപൂർവ്വഭാഗ്യമാണ്.

എങ്കിലും അമ്മ ഭയങ്കരിയാണ്. ആ പെണ്ണിനെ ഞാനൊന്നു നോക്കിയാൽ, അതിനോടു ഞാനൊന്നു വർത്തമാനം പറഞ്ഞാൽ അമ്മയ്ക്കെന്താണു ചേതം? എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ, എണ്ണക്കറുപ്പിയായ ദാക്ഷായണിയോടു് എനിക്കു് എന്തുമാത്രം സ്നേഹമുണ്ടെന്നു്. അതു ദാക്ഷായണി അറിയുന്നില്ലായിരിക്കണം. അവൾക്കു് എന്നോടു സ്നേഹം കാണും, കാണുമായിരിക്കും. പെണ്ണുങ്ങളുടെ സ്വഭാവം എന്തെന്നു് ആർക്കറിയാം.

എങ്കിലും ആ പാവപ്പെട്ട പെണ്ണിനെ അമ്മ തല്ലിയതു തെറ്റാണ്. അമ്മയോടു് അക്കാര്യമെങ്ങാൻ മിണ്ടാനൊക്കുമോ? എങ്കിൽ തീർന്നു എന്റെ കഥ. അത്രകണ്ടു ഭയങ്കരിയാണ് എന്റെ അമ്മ. ഇതുവരെ ഞാൻ അമ്മയോടു പിണങ്ങിയിട്ടില്ല. കല്യാണക്കാര്യത്തിൽ ഒരു ചെറിയ ഭൂകമ്പം ഉണ്ടാകും. അതൊരു വലിയ പൊട്ടിത്തെറിക്കലായിരിക്കും. കാരണം ഞാനിപ്പോൾ വിവാഹം കഴിക്കാനാഗ്രഹിക്കുന്നില്ല. എന്തുകൊണ്ടെന്നുമാത്രം എന്നോടു ചോദിക്കരുതു്. അമ്മ നിബ്ബന്ധിക്കും. ഞാൻ എതിർക്കും. പിന്നെന്തൊക്കെയാണു സംഭവിക്കുന്നതെന്നറിഞ്ഞുകൂടാ. വിധിനിർണ്ണായകമായ ആ ദിവസം ഭാവി

യുടെ അന്തരാളത്തിൽനിന്ന് ഉററുനോക്കുന്നു; റോക്കി യെപ്പെട്ടത്തുണുണ്ട്.

ഞാനെന്റെ മുറിയിലേക്കുതന്നെ മടങ്ങി. ജാലകത്തിലൂടെ പടിഞ്ഞാറെ ആകാശത്തിലേക്ക് നിരന്തരം ഷനായി നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. വെള്ളിൽപ്പക്ഷികൾ എത്രയോ നേരത്തെ അപ്രത്യക്ഷങ്ങളായി. ചാരനിറമുള്ള മേഘത്തിൽ അങ്ങിങ്ങായി കീറലുകളുണ്ടായി; ആ കീറലുകളിൽക്കൂടി പകൽവെളിച്ചം ചോന്ന ഭൂമിയിൽ വീണുകൊണ്ടിരുന്നു.

അനച്ച അടകളും പാൽക്കാപ്പിയുമായി അമ്മ എന്റെ മുറിയിൽ വന്നു. സെറ്റിയിൽ ഇരുന്നു. കാപ്പിയും പലഹാരങ്ങളും ടീപ്പോയിയിൽ വച്ചു. അമ്മയ്ക്ക് എന്റെ കൂടെയിരുന്നു ഭക്ഷണം കഴിക്കണം. എനിക്ക് ഓർമ്മവച്ച നാൾമുതൽ അങ്ങനെയാണ്. എങ്കിലേ അമ്മയ്ക്കു ഭവിക്കയുള്ളത്രെ. കുറേനാൾ മുമ്പുവരെ അമ്മ ഉണ്ണുമ്പോൾ ഒരുതളച്ചോറ് അമ്മ എന്റെ വായിൽ വച്ചുതരുമായിരുന്നു. ഇപ്പോൾ എനിക്കു പുരുഷപ്രാപ്തിയായി. ഞാൻ തീരെ കുഞ്ഞല്ല. എന്നിരിക്കിലും അമ്മയുടെ അടുത്തിരുന്നു ഭക്ഷണം കഴിക്കുമ്പോൾ എനിക്കൊരു പ്രത്യേക തൃപ്തിയുണ്ട്.

അമ്മ സന്തുഷ്ടയായി കാണപ്പെട്ടു. അമ്മയുടെ അടുത്തിരുന്നുതന്നെ ഞാൻ മധുരമുള്ള അട തിന്നു; നല്ല ചുട്ടുണ്ടായിരുന്നു. അടയുടെ അകത്തു് തേങ്ങായും പഞ്ചസാരയും ഉണ്ടായിരുന്നു. നല്ല രുചിയായിരുന്നു. അമ്മയുടെ അടുത്തിരുന്നിട്ടായിരിക്കാം.

“മഹാ കഷ്ടമായിപ്പോയി അമ്മച്ചി ആ പെണ്ണിനെ അങ്ങനെ തല്ലിയത്.” ഞാൻ നല്ലനേരംനോക്കി

പറഞ്ഞു. എന്നിട്ട് ഒളികണ്ണിട്ട് അമ്മയുടെ മുഖത്തേക്കു നോക്കി, ഭാവം മാറുന്നുണ്ടോ എന്നറിയാൻ.

“അവളീയിടെയായി അധികപ്രസംഗിയായിട്ടാണു വരുന്നത്.”

“അവളെത്തോന്ന് ഇത്രവലിയ അധികപ്രസംഗിച്ചത്? ആരുമോരുമില്ലാത്ത ആ പാവത്തിനെ ഉപദ്രവിക്കുന്നതു പാപമാണ്.”

“ആ പാപം ഞാനേറ്റു.” അമ്മയുടെ ഭാവം ക്രമേണ മാറുന്ന ലക്ഷണം കണ്ടു. “നെനക്കെന്താ അവളോടിത്ര സിമ്പതിതോന്നാൻ? എന്തെടാ?”

“എനിക്ക് ആ പെണ്ണിനോടു വാസ്തവം പറഞ്ഞാൽ വലിയ സിമ്പതിയാമ്മേ.”

“ആഹാ, എന്നാൽ അവളെ ഇവിടെനിന്നു പറഞ്ഞയക്കാൻപോവുകയാണ്.”

“അമ്മയൊരു ദുഷ്ടയാണ്.”

“നിനക്കെന്താ അവളെ കെട്ടണോ?” അമ്മയുടെ മുഖം സ്വതേ ചുവന്നതാണ്. കോപംകൊണ്ടു ചെമ്പരത്തിപ്പൂപോലെ ചെമന്നു.

“അമ്മേ!” എന്റെ സ്വരവും ഗൗരവമുള്ളതായിരുന്നു. അമ്മയുടെ മകനല്ലേ ഞാൻ? എനിക്ക് അമ്മയുടെ സ്വഭാവത്തിൽ ഒരംശമുണ്ടെങ്കിൽ അതിൽ അത്ഭുതപ്പെടാനൊന്നുമില്ല.

“സിമ്പതി അത്രയ്ക്കായോ?” അമ്മ ചാടിയെണീറ്റു. വയസ്സു നാല്പത്തഞ്ചായെങ്കിലും അമ്മയ്ക്ക് ഇന്നും നല്ല ചുണയാണ്. ഒരു യുവതിയേക്കാൾ പ്രസരിപ്പുണ്ട്. സൗന്ദര്യവുമുണ്ട്. എന്നെമാത്രം ഉദ്ദേശിച്ചാണ് അമ്മ പുനർവിവാഹം ചെയ്യാതെ നില്ക്കുന്നത്. അമ്മയുടെ ആനന്ദവും ആശയും ജീവൻ എനിക്ക് ഒതുങ്ങിനില്ക്കുന്നു.

വിചാരിച്ചതുപോലെതന്നെ സംഭവിച്ചു. ജനപ്രകൃതികളിൽക്കൂടി ദാക്ഷായണി ഒരു പൊതിക്കെട്ടുമായി പോകുന്നതു കണ്ടു. അവളെ തടഞ്ഞുനിറുത്താൻ എനിക്കു ശക്തിയില്ലായിരുന്നു; ധൈര്യമില്ലായിരുന്നു; ഞാൻ ഭീരുതയുടെ മുത്തീഭാവമായി പ്രതിമപോലെ ജനപ്രകൃതി ഇരുന്നതേയുള്ളൂ. അവളൊന്നു തിരിഞ്ഞുനോക്കി, എന്റെ മുഖത്തേക്കു്. ആ നോട്ടം ജീവിതത്തിന്റെ അന്ത്യംവരെ എന്റെ ഹൃദയത്തിൽ നിലനില്ക്കും. ഒന്നേ നോക്കിയുള്ളൂ. അവൾ പടികടന്നു നാട്ടുവഴിയിലെത്തി. ഒരു സ്വപ്നപോലെ അവൾ മാഞ്ഞുപോയി.

അമ്മയോടു് ആ സംഭവത്തെപ്പറ്റി ചോദിക്കാൻ എനിക്കു ധൈര്യമുണ്ടായില്ല. അമ്മ ഒരു ദുഷ്ടയാണെന്ന ബോധം എന്റെ ഹൃദയത്തിൽ തിളച്ചു തിളച്ചു നിന്നു. പക്ഷേ, എന്റെ ഹൃദയത്തിൽ അതോടെ വലിയ ഒരു പരിവർത്തനമുണ്ടായി. “നിനക്കവളെ കെട്ടുണോടാ?” എന്ന അമ്മയുടെ ചോദ്യം എന്റെ ചുറ്റും ചിറകിട്ടി ചുകൊണ്ടേയിരുന്നു. എന്തുകൊണ്ടു കെട്ടിക്കൂടാ. അവൾ പോയിക്കഴിഞ്ഞാണു് അവളെപ്പറ്റി ഞാൻ ചിന്തിക്കാൻ തുടങ്ങിയതു്.

എണ്ണക്കറുമ്പിയായ ദാക്ഷായണി! എന്റെ ആശകൾ അവളിലേക്കു തിരിഞ്ഞു. ദിവസങ്ങൾ കടന്നുപോകുന്നോറും അവളെ കാണാതിരിക്കാൻ എനിക്കു നിവൃത്തിയില്ലെന്നായി. അവളെ കെട്ടിയാലെന്താണു്? എന്റെ ജീവിതം പരമാനന്ദകരമാകും; അത്രതന്നെ.

ഞാൻ തിരക്കിച്ചെന്നു. അവളെ കണ്ടില്ല.

അമ്മ ജയിച്ചു. അമ്മ കല്യാണം പറഞ്ഞ പെണ്ണിനെത്തന്നെ ഞാൻ കെട്ടി. ഞാൻ ദാക്ഷായണിയെ മറക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. ഞാൻ എന്റെ ഭാര്യയെ സ്നേഹിച്ചു;

അവൾ എന്നെ ഒരു ദേവനെപ്പോലെ പൂജിച്ചു. ഞാൻ ക്രമേണ ദാക്ഷായണിയെ മറന്നു.

മാസങ്ങൾ വർഷങ്ങളായി വളർന്നു.

ഒരു തിരുവോണത്തുനാൾ ദാക്ഷായണി വന്നു. അവളുടെ കൈയിൽ ഒരു കുട്ടിയുണ്ടായിരുന്നു. അന്നത്തെ ദാക്ഷായണിയും ഇന്നത്തെ ദാക്ഷായണിയും തീർമ്മിൽ യാതൊരു സാമ്യവുമില്ല. ഇന്ന് അവൾ പ്രാകൃതയും വിരൂപയും ആയിരിക്കുന്നു. ദാരിദ്ര്യം അവളുടെ സൗന്ദര്യത്തെ നിശ്ശേഷം അപഹരിച്ചുകളഞ്ഞു.

അമ്മ അവളെ കെട്ടിപ്പിടിച്ച് കരഞ്ഞു. അമ്മ ഒരു വെറും ശുദ്ധഗതിക്കാരിയാണ്. അമ്മ അവൾക്ക് എട്ടു പതു സമ്മാനങ്ങൾ കൊടുത്തു.

“ദാക്ഷായണീ, നീ ഇനീം ഇങ്ങുപോരൂ. നീ മരിക്കുന്നതുവരെ ഇവിടെ നിന്നോ.” അമ്മ പറഞ്ഞു.

“ഇല്ലമ്മച്ചി.”

“നിന്റെ ഭർത്താവിന് എന്താ ജോലി?”

അവളൊന്നും മിണ്ടിയില്ല.

അവളെന്റെ ജനപ്തൻ വന്നു.

“ദാക്ഷായണീ!”

“എന്തോ!” അവൾ വിളികേട്ടു. ഞാൻ അവളുടെ മുമ്പത്തേക്കു നോക്കി.

“നീ എന്താണിങ്ങനെ വെററമുറക്കി പല്ലൊക്കെ ചൊമപ്പിച്ചുകളഞ്ഞത്?”

“എന്റെ പല്ലു ആരും കാണണ്ടാ.” അവളുടെ കണ്ണുകൾ നിറയുന്നതു ഞാൻ കണ്ടു. എനിക്ക് ആ കാഴ്ച കാണാൻ ത്രാണിയില്ലായിരുന്നു. ഞാൻ കണ്ണടച്ചു. കണ്ണടച്ചപ്പോൾ മനോഹരിയായ ദാക്ഷായണി മധുരപ്പതി

നേഴാംവയസ്സിൽ എന്റെ ഹൃദയത്തിൽ ചാരിനില്ക്കുന്ന തുപോലെ തോന്നി.

ഞാൻ കണ്ണുതുറന്നപ്പോഴേക്കും അവൾ പൊയ്ക്കിഴിഞ്ഞിരുന്നു. ഞാൻ അനന്തമായ നീലാകാശത്തിലേക്കു നോക്കി. വസ്തുതത്തിലെ മനോജ്ഞമായ സാധാരണമായിരുന്നു.

പക്ഷേ, എനിക്കതു മനോജ്ഞമായി തോന്നിയില്ല.

തുറന്ന ജനൽ

അവർ വന്നിട്ടു പത്തോ പതിനഞ്ചോ ദിവസമേ ആയിട്ടുള്ളു. രണ്ടാംനിലയിലുള്ള എന്റെ മുറിയുടെ ജനലിൽക്കൂടി നോക്കിയാൽ ആ വീട്ടിലെ മിക്ക വിശേഷങ്ങളും കാണാം. സ്ഥലം മാറി വന്ന ഒരു ഡോക്ടറും കുടുംബവും. ദീപ്കായനും സുമുഖനും ഇരുനിറക്കാരനും അമ്പതുവയസ്സുകാരനുമായ ഡോക്ടർ; ഭാര്യ കൃശഗാത്രിയും, പവന്റെ നിറമുള്ളവളും, മുപ്പത്തഞ്ചു വയസ്സിൽ കൂടുതൽ പ്രായം തോന്നിക്കാത്തവളുമായ ഒരു സുന്ദരി. നാലു മക്കളുണ്ട്; രണ്ടു പെണ്ണും രണ്ട് ആണും. മൂത്തവൾക്ക് ഒരു പതിനേഴു വയസ്സു പ്രായം തോന്നിക്കും; രണ്ടാമത്തവൻ ഹൈസ്കൂളിൽ പഠിക്കുന്ന ഒരു ബാലനാണ്. പതിമൂന്നു വയസ്സു പ്രായം തോന്നും; മൂന്നാമത്തവൾക്ക് ഒമ്പതു വയസ്സിൽ കൂടുതലില്ല; ഏറ്റവും ഇളയതു മഹാ ശുണ്ഠിക്കാരനായ ഒരു പയ്യനാണ്; അഞ്ചു വയസ്സു കഴിഞ്ഞാണ്. അവൻ അച്ഛന്റെ തനിപ്പകുപ്പാണ്; ശേഷിച്ചവരെല്ലാം അമ്മയുടെ പ്രതിരൂപങ്ങളും. അവരെ കൂടാതെ മദ്ധ്യവയസ്സായ ഒരു കറുത്ത വേലക്കാരിയും, ഇരുപതുക്കാരനായ ഒരു മെല്ലിച്ച വേലക്കാരനും.

ഇത്രയും അംഗങ്ങളോടുകൂടി ഒരു പുതിയ പൊറുതിക്കാർ അയൽപക്കത്തു വന്നു താമസം തുടങ്ങിയത് ഒരു വലിയ സംഭവമല്ല. എനിക്ക് ആ വീടു നേരത്തെ അറിയാം. അവിടെ രണ്ടുമൂന്നു മാസത്തിൽ കൂടുതലായി ആരും താമസിക്കാറില്ല; അങ്ങനെയെന്നോ ഒരു ശാപം ആ വീടിനു കിട്ടിയിട്ടുണ്ട്. എന്റെ അറിവിൽ അവിടെ നാലു താമസക്കാർ വന്നു താമസിക്കുകയും പോകുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

എന്റെ ജനലിനു നേരെയുള്ള ആ മുറി ഡോക്ടർ
ടെ മുത്ത മകൾ കരസ്ഥമാക്കി. എനിക്ക് ആ പെൺകു
ട്ടിയെ എപ്പോഴും കാണാമായിരുന്നു.

അവൾ ആ ജനാലയ്ക്കരികിൽ വന്നിരുന്നു പുസ്തകം
വായിക്കും, തലമുടി ചീക്കും, മുഖത്തു പൗഡർ പുരട്ടും,
ഡ്രസ് ചെയ്യും. എന്നാൽ ഇങ്ങേ വീട്ടിൽ താമസക്കാർ
നായ ഞാൻ എന്ന പുരുഷൻ അതെല്ലാം കാണുന്നു എന്ന്
ആ യുവതി അറിഞ്ഞിരിക്കയില്ല.

• അവൾ അവിടെ വന്നിരിക്കുമ്പോൾ ഞാൻ എന്റെ
ജനാലയിൽക്കൂടി അങ്ങോട്ടു നോക്കും. അന്യയായ ഒരു
യുവതിയെ എന്തിന് അങ്ങനെ നോക്കുന്നു? അതു ശരി
യല്ല എന്നെനിക്കറിയാം. അവൾ സാരി ചുറ്റുമ്പോൾ
ഞാൻ എന്റെ ജനൽ അടച്ചുകളയും. എങ്കിലും ആ
ജനൽ എപ്പോഴും അടച്ചിട്ടുവാനോ അങ്ങോട്ടു നോക്കാ
തിരിക്കുവാനോ എനിക്ക് കഴിഞ്ഞില്ല. ആ മുഖം അത്ര
കണ്ടു മനോഹരമായിരുന്നു. ഒരുപക്ഷേ, അത്രയും അഴ
കുള്ള മുഖവും ശരീരവും ഞാൻ കണ്ടിട്ടില്ല. അവളുടെ
കഴുത്തിൽ കിടക്കുന്ന ശരപ്പെളിമാലയുടേയും ആ ശരീര
ത്തിന്റെയും നിറങ്ങൾതമ്മിൽ വേർതിരിക്കുവാൻ വിഷ
മമാണ്.

അവൾ ആ മുറിയിൽ ഇരുന്ന് ഹാർമോണിയത്തി
ന്റെമേൽ വിരലുകളോടിച്ചുകൊണ്ടു പാട്ടുപാട്ടാ. ആ
സംഗീതത്തിൽ പ്രപഞ്ചം മുഴുവനും അലിഞ്ഞുചേരുന്ന
തുപോലെ തോന്നും; സൗന്ദര്യത്തിൽനിന്ന് ഒഴുകുന്ന ആ
ഗാനമാധുരിയിൽ പരിസരങ്ങളെല്ലാം മുങ്ങിപ്പോകും. ആ
നാദത്തിന്റെ ചിറോളങ്ങൾ ഹൃദയത്തെ തഴുകിക്കൊ
ണ്ടിരിക്കും.

ശാരദാകാശത്തിലെ വെണ്മേഘങ്ങളിലൂടെ നക്ഷത്രപ്പൂക്കളുടെ ഇടയിലൂടെ ചക്രവാളങ്ങളിലേക്ക് എന്റെ മനസ്സിനെ ആ ഗാനങ്ങൾ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോകും.

“ലീലേ!” ചിലപ്പോൾ അവളുടെ അമ്മ വിളിക്കും.

“എന്തോ!” ലീല വിളിക്കേൾക്കും.

“വരൂ, കാപ്പികുടിക്കാൻ.”

ലീല എണീറ്റു് അപ്രത്യക്ഷയാകും. ആ മുറിയും ശുന്യമാകും. ആ ജനാൽ അടയ്ക്കാറില്ല. വല്ലപ്പോഴും വേലക്കാർ വന്ന് ആ ജനാൽ അടച്ചിട്ടാലും അവൾ വരുമ്പോൾ പൂമൊട്ടിന്റെ ഇതളുകൾ മാതിരി ആ ജനാൽ പ്ലാളികൾ വിടരും. ആ ജനലിന്റെ താഴത്തെ പകുതി യോളം തുക്കിയിട്ടിരുന്ന പട്ടയവസ്ത്രിക കൊച്ചു കാറ്റത്ത് ഇളകും. അവൾ ആ കർട്ടനെ ഒരുവശത്തേക്കു നീക്കി വരും.

ഒരുദിവസം ഞാൻ ആഫീസിലേക്കു പോകുന്നതിന്റെ ആരംഭമായി തലമുടി ചീകുകയായിരുന്നു. ജനലിൽ തുക്കപ്പെട്ടിരുന്ന കണ്ണാടിയിൽനിന്ന് എന്റെ കണ്ണുകൾ അങ്ങേ ജനലിന്റെ ഉള്ളിലേക്കു സഞ്ചരിച്ചു. അവൾ ആ ജനലിന്റെ അഴികളെ പിടിച്ചുകൊണ്ട് എന്നെത്തന്നെ നോക്കിനില്ക്കുന്നതു കണ്ടു—മുറിയിൽ പുഷ്പിച്ച ഒരു ചെമ്പനീർപൂവുപോലെ! അവളുടെ കണ്ണുകളിലേക്കു ഞാൻ സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി, അവളുടെ ചെമ്മന്ന അധരങ്ങളിൽ ഒരു പുഞ്ചിരി പരക്കുന്നതു കണ്ടു. മുത്തുകൾപോലുള്ള കൊച്ചരിപ്പല്ലുകളും കണ്ടു; എന്റെ ഹൃദയത്തിൽ ഒരു വേലിയേറ്റമുണ്ടായി. എനിക്കു പകരമൊന്നു പുഞ്ചിരിക്കുവാൻ ധൈര്യം തോന്നിയില്ല. അവാച്യമായ ഏതോ ഒരനുഭൂതിയിൽ എന്റെ മനസ്സ് എന്നിൽ നിന്നും വേർപെട്ടുപോയതുപോലെ തോന്നി.

അന്നു് എന്റെ ഓഫീസിലെ ഫയലുകളിലെ അക്ഷരങ്ങളിലും അക്കങ്ങളിലുമെല്ലാം ആ പുഞ്ചിരി പ്രതിബിംബിക്കുന്നതുപോലെ തോന്നി.

എന്റെ ഹൃദയത്തിൽ ഓളങ്ങൾ ഇളകിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ഞാൻ ഓഫീസിൽനിന്നും തിരിച്ചുവന്നു. ആ ജനലിൽക്കൂടി നോക്കുവാൻ എനിക്കു ധൈര്യം വന്നില്ല. എങ്കിലും നോക്കാതിരിക്കുവാൻ മനസ്സ് അനുവദിച്ചുമില്ല. ഞാൻ നോക്കി. അവൾ വീട്ടുമുറ്റത്തിന്റെ അരികിലുള്ള പുത്തോപ്പിൽ ഇളയ സഹോദരിയുമൊന്നിച്ചു നില്ക്കുന്നു; അവളുടെ ആങ്ങളമാർ മുറ്റത്തു പതുതട്ടുന്നു. മുൻവശത്തെ വഴിയുടെ അരികിൽ ഒരു വിറകുവണ്ടിക്കാരൻ മറൊരാളോടു് എന്നോ വിലപേതുന്നു. രണ്ടു പെണ്ണുങ്ങൾ പുത്തൻകലങ്ങൾ വില്പുവാനായി പടിവാതില്ക്കൽ വന്നുനില്ക്കുന്നു. അല്പം അകലെമാറി ഭ്രാന്തനായ ഒരു പിച്കാരൻ കഥാകാലക്ഷേപമാതിരി എന്തൊക്കെയോ വിളിച്ചുപറയുന്നു. വഴിയിറമ്പിലെ പുല്ലു കാൻതിന്നുകൊണ്ടു് ഒരു ആടു് സോല്ലാസം സഞ്ചരിക്കുന്നു. വെളുത്തതും ചുമന്നതുമായ മേഘങ്ങളുടെ ഇടയ്ക്കു തങ്കനിറത്തിലുള്ള സന്ധ്യാസൂര്യൻ പടിഞ്ഞാറെ അകാശസീമയിൽനിന്നു ജ്വലിക്കുന്നു. ചെടികളുടെ ഇടയിൽക്കൂടി വരുന്ന പൊൻ പ്രകാശം ലീലയുടെ മാദകമനോഹരമായ മുഖത്തും, വക്ഷസ്സിലും സമൃദ്ധിയായി പതിയുന്നു. റോസ് നിറത്തിലുള്ള അവളുടെ ജോർജററ് സാരി ഇളംകാറ്റിൽ ഇളകി തോളത്തുനിന്നും ഇഴുകിയിഴുകി കിടക്കുന്നു.

അവൾ എന്നെക്കണ്ടു.

അവൾ ചിരിച്ചു.

ഞാനും ചിരിച്ചു.

ലീല അവളുടെ മുറിയിലേക്കു വന്നു, പക്ഷതി അടുത്തുകിടന്നിരുന്ന ജനൽ അവൾ തുറന്നു.

എനിക്കു ധൈര്യമുണ്ടായി. അവളുടെ ചിരിയിൽ ഞാൻ ഒരടിമയായിത്തീർന്നു.

അവളോടൊന്നു സംസാരിക്കുവാൻ എന്റെ മനസ്സ് വെമ്പൽ പൂണ്ടു; എന്നോടു സംസാരിക്കുവാൻ അവളും ആശിക്കുന്നു എന്ന് എനിക്കു മനസ്സിലായി. അല്ലെങ്കിൽ എന്നെ നോക്കി അവൾ ആ റോസാപ്പൂവിനെ ചുംബിച്ചതെന്തിന്?

നാവുകൾ മുകളുളായിരുന്നുവെങ്കിലും ഞങ്ങളുടെ ഹൃദയങ്ങൾ സംസാരിച്ചു.

ഞാൻ അവളെ സ്നേഹിച്ചു.

അവൾ എന്നേയും.

എങ്കിലും ഞങ്ങൾ തമ്മിൽ മിണ്ടിയില്ല; സംസാരിക്കുവാൻ യാതൊരു സൗകര്യവും ഞങ്ങൾക്കു ലഭിച്ചില്ല. പക്ഷേ, എന്തിനു സംസാരിക്കുന്നു? ദിവസങ്ങൾ കടന്നു പോകുന്നോറും ഞങ്ങളുടെ ഹൃദയങ്ങൾ കൂടുതൽ കൂടുതൽ അടുത്തു.

അവൾ എന്നെ പ്രേമിക്കുന്നു എന്ന് എനിക്കു മനസ്സിലായി. എനിക്കവളെ പ്രേമിക്കുവാൻ സാധിക്കും; പക്ഷേ, വിവാഹം ചെയ്യുക സാധ്യമല്ല. കാരണം, ഞാൻ വിവാഹിതനാണ്; ഞങ്ങൾ രണ്ടു വിഭിന്നസമുദായങ്ങളിൽപ്പെട്ടവരാണ്; പക്ഷേ, സ്നേഹിക്കാൻ പാടില്ലെന്നില്ല; ഞാൻ വിവാഹിതനാണെന്നറിഞ്ഞാൽ അവൾക്കെന്നോടുള്ള സ്നേഹം അസ്തമിക്കും. അവളെന്നെ സ്നേഹിച്ചില്ലെങ്കിലും ഞാൻ അവളെ സ്നേഹിക്കും; വിവാഹത്തിനല്ല, ഒന്നിനുമല്ല; ചുരുക്കം.

ഒരു ദിവസം ഡോക്ടറുടെ വേലക്കാരനെ വഴി

യിൽ വച്ചു കണ്ടു. അവൻ എന്തോ വാങ്ങിക്കുവാൻ ചത്തു പോവുകയായിരുന്നു.

“ഡോക്ടറടങ്ങു നില്ക്കുന്ന ആളല്ലെ?” ഞാൻ ചോദിച്ചു.

“അതെ.” പരിചയഭാവത്തിൽ അവൻ ചിരിച്ചു.

• “പേരെന്താ?”

“വേലൂന്ന്.”

“ചത്തു പോവാനോ?”

“ഒച്ചും—സാരും അങ്ങേ മാളികേൽ അല്ലെ താമസിക്കുന്നു?”

• “എന്നെക്കണ്ടിട്ടുണ്ടോ?”

“ഒണ്ടാനോ, കൊള്ളാം; സാരും ഞങ്ങളെ ലീലാമ്മക്കൊച്ചമ്മയായിട്ട് വലു സ്റ്റേഹമാ. ഇല്ലോ?”

എന്റെ ചങ്കിടിച്ചു.

“ഇതാരു പറഞ്ഞു?”

“ആരും പരേണ്ട, ഞാൻ കണ്ടു.”

“എന്നാ കണ്ടു?”

“സാരാ ജനേലക്കെ വന്നു നിൽക്കുമ്പോൾ കൊച്ചമ്മ സാറിനെ നോക്കി ചിരിക്കുന്നതും കൈകൊണ്ട് എന്തൊക്കെയാണ്ടോ കാണിക്കുന്നതും ഒക്കെ.”

“എന്നിട്ട്?”

“ഞാൻ കൊച്ചമ്മയോടു പറഞ്ഞു, കൊച്ചമ്മ ഇതു മോശമാ, ഞാൻ ഏമാനോടു പരേമേ എന്ന്!”

“ലീല എന്തു പറഞ്ഞു?”

“പരേരുതെന്ന്—അതുകാരണം ഞാനാരോടും പറഞ്ഞില്ല.”

“നീ നല്ലവനാ.”

“ഇന്നീം എന്തായാലും ഒരാഴ്ചത്തേക്കുളെ ഒള്ളല്ലോ.”

സാറു കല്യാണം കഴിച്ചതാണ്—യ്യോ! നേരം പോയി, ന്നാ ഞാമ്പോട്ടെ.”

“ഉം.”

അവൾ നടന്നു.

ഞാൻ വിവാഹിതനാണെന്നറിഞ്ഞിട്ടും അവൾ എന്തിന് എന്നെ സ്നേഹിക്കുന്നു? അതൊരത്ഭുതരഹസ്യമാണല്ലോ! പക്ഷേ, ഞാൻ വിവാഹിതനായിട്ടും, അവൾ വിവാഹിതയാണെന്നറിഞ്ഞിട്ടും ഞാൻ എന്തുകൊണ്ട് അവളെ സ്നേഹിക്കുന്നു? ആരെന്തു പറഞ്ഞാലും അവളെ സ്നേഹിക്കാതിരിക്കാൻ എനിക്കു സാധ്യമല്ല; മറെറാന്നിനുമല്ല, ചുമ്മാ.

അന്നൊരുരാത്രിയിൽ അവൾ ജനപ്ലൂൽ വന്നുനിന്നു; അന്നു ഡോക്ടർ എവിടെയോ പോയിരിക്കയാണെന്നും, ഞാൻ രാത്രിയിൽ അങ്ങോട്ടു ചെല്ലണമെന്നും അവൾ ആംഗ്യം കാണിച്ചു. അവളുടെ അടുത്തെത്താൻ എനിക്കും ആശയുണ്ടായിരുന്നു. ഞാൻ തലകുലുക്കി.

അന്നു രാത്രിയിൽ എനിക്കൊക്കെ വന്നില്ല; പാതിരാത്രി കഴിഞ്ഞിരുന്നു. പടിഞ്ഞാറെ ആകാശത്തിൽ ശരത്കാലത്തിലെ ചന്ദ്രൻ തെളിഞ്ഞു പ്രകാശിച്ചിരുന്നു. തുടിക്കുന്ന ഹൃദയത്തോടും വിറയ്ക്കുന്ന കാലുകളോടും കൂടി ഞാൻ അങ്ങേ വീട്ടിലേക്കു പതുക്കെ കയറിച്ചെന്നു. എന്തിനാണെന്ന് എനിക്കു് ഒരു രൂപവുമില്ല. ഞാൻ ജനപ്ലൂൽ ചെന്നു് അകത്തേക്കു ഹോക്കി. അവൾ മെത്തമേൽ ഒരു വശം അല്പം ചരിഞ്ഞു കിടക്കുന്നു. നിലാവു് സമൃദ്ധിയായി അവളുടെ മുഖത്തും അർദ്ധനഗ്നമായ തുടിച്ച മാർപ്പിടത്തിലും പതിഞ്ഞിരുന്നു. സ്വപ്ന്നനിറത്തിലുള്ള അവളുടെ അരവയറും, തുടുത്തു കണകാലുകളും എനിക്കു കാണാമായിരുന്നു. ഉറങ്ങിക്കിടക്കുന്ന അവളുടെ മുഖത്തു്

ആ ഓമനപ്പുഞ്ചിരിയുടെ അംശം അപ്പോഴും തങ്ങിനിന്നിരുന്നു. ഞാൻ ആ സൗന്ദര്യവിഗ്രഹത്തെ നോക്കി നിന്നുപോയി. അവളുടെ ശ്വാസത്തിന്റെ നേരിയ ശബ്ദം എനിക്കു കേൾക്കാമായിരുന്നു. ആ ശബ്ദത്തിൽ സ്വർഗ്ഗ സംഗീതം കലർന്നിരിക്കുന്നതുപോലെ തോന്നി. അവളെ വിളിച്ചുണർത്തേണ്ട—? ഉണർത്തിയാൽ, എങ്ങനെ ആ ഉറങ്ങുന്ന സൗന്ദര്യത്തെ എനിക്കു കൺകളുടേക്ക് കാണാൻ കഴിയും?

ഞാൻ അവളെ വിളിച്ചുണർത്തിയില്ല; വിളിച്ചുണർത്തുന്നതു പാതകമാണെന്ന് എനിക്കു തോന്നി. മുല്ലപ്പൂക്കളുടെ മണം കലർന്ന പാതിരാക്കാറ്റു എന്നെ കൂട്ടാക്കാതെ ആ ജനലിന്റെ ഉള്ളിലേക്കു കയറിപ്പോയത് അവളുടെ കുറ്റനിരകളെ തലോടി. ഒരു ദേവതയുടെ പരിശുദ്ധമായ സന്നിധിയിലാണു ഞാൻ നില്ക്കുന്നതെന്ന് എനിക്കെന്തോ ഒരു തോന്നൽ.

ഞാൻ എന്റെ മുറിയിലേക്കുതന്നെ മടങ്ങിപ്പോന്നു. പിറ്റേ പ്രഭാതത്തിൽ അവൾ ജനലിൽ വന്നപ്പോൾ ഞാൻ ചെല്ലാത്തതിൽ ക്ഷമിക്കണമെന്നു ഞാൻ ആംഗ്യം കാണിച്ചു. അവളുടെ മുഖത്തെ പരിഭവം പെട്ടെന്നു മാറി. മേഘങ്ങൾക്കിടയിൽനിന്നു പുറത്തു വരുന്ന പ്രഭാതസൂര്യനെപ്പോലെ അവളുടെ മുഖം കൂടുതൽ ശോഭിച്ചു. അവളുടെ, എന്നെ നോക്കിയുള്ള ആ പുഞ്ചിരിക്ക് ലോകത്തിലുള്ള എല്ലാ രത്നങ്ങളേക്കാളും വിലയുണ്ട്.

അന്നു നാലുമണിക്ക് ഞാൻ ആഫീസിൽനിന്നു വന്നപ്പോൾ ശോകാത്മകമായ ഒരു ഗാനം ഹാർമോണിയത്തിന്റെ സഹായത്തോടുകൂടി അവൾ ആലപിക്കുകയായിരുന്നു. എന്റെ കണ്ണും, കാതും, കരളും ആ സമ്മിശ്ര സൗന്ദര്യസമുദ്രത്തിലെ അലകളിൽ നീന്തിത്തുടിച്ചു.

സിനിമാനോട്ടീസുമായി പിള്ളേർചെയ്യുകൊട്ടി ആ വഴിയേ വന്നു. ഒരു നോട്ടീസുമായി ലീലയുടെ കൊച്ചാങ്ങു അവളുടെ മുറിയിലേക്ക് ഓടിക്കയറി. ആ ഗാനം തകന്നു.

“ചേച്ചി, നമുക്കിന്നു സിനിമ കാണാൻ പോകാമേ...”

“മോൻ ചെന്നു അമ്മയോടു പറ.”

“അമ്മച്ചി തമ്മതിച്ചു ചേച്ചി.”

“എന്നാപ്പോകാം.”

“അയ്യയ്യോ!” അവൻ ഓടി അപ്പറത്തേക്കു പോയി. പുറകേ ലീലയും.

സിനിമക്കൊട്ടകയിൽ ആൾ നിറഞ്ഞു. എന്റെ അടുത്ത സീറ്റിൽ ലീലയുടെ ഏറ്റവും ഇളയ ആങ്ങു, അതു കഴിഞ്ഞു ലീല, ലീലയുടെ അമ്മ, ലീലയുടെ അനുജത്തി—ഇങ്ങനെ സ്ഥാനം പിടിച്ചിരിക്കുന്നു. സിനിമ തുടങ്ങുന്നതിനുമുമ്പുള്ള പ്രകാശത്തിൽ അവൾ എന്നെ കണ്ടു.

ലൈറുകൾ അണഞ്ഞു ഗംഭീരമായ ഇരുട്ട്; വികാരോജ്ജ്വലമായ ഒരു ഭയങ്കരകഥ—പരിഷ്കൃതനായ ഒരു റുഡി ഒരു മാനുവൽവതിയെ ബലാളാരണ തട്ടിക്കൊണ്ടുപോകുന്നു.

“ചേച്ചി, എനിക്കൊട്ടം കാണാമേലാ, ഈ തൂണിന്റെ മറകൊണ്ടു.” ബാലൻ പരാതിപ്പെട്ടു.

“എന്നാ മോനിപ്പറത്തിരുന്നോ.” ലീല പറഞ്ഞു. ലീല എന്റെ അടുത്തിരുന്നു.

ഞങ്ങളുടെ കൈകൾ തമ്മിൽ സ്पर्ശിച്ചു.

ഉല്ലാസജനകമായ ആ കഥ വെളുത്തീരയിൽ

കാണികളുടെ ശ്വാസോച്ഛ്വാസത്തെപ്പോലും പിടിച്ചുനിർത്തിക്കൊണ്ടു തുടരുകയാണ്.

ലീല എന്റെ അടുക്കലേക്കു ശിരസ്സു ചരിച്ചു; ഞാനും; എന്തോ പറയുവാൻ എന്റെ നാവു തരിച്ചു; എനിക്കൊന്നും പറയാൻ കഴിഞ്ഞില്ല; അധരങ്ങൾ ചുടപ്പെട്ടതുപോലെ തോന്നി; ഞങ്ങളുടെ അധരങ്ങൾ തീമ്മിൽ സ്पर्ശിച്ചു; ആയിരം പ്രേമകാവ്യങ്ങളുടെ മധുരിമ ഉണ്ടായിരുന്നു അവളുടെ അധരങ്ങൾക്ക്! അവളുടെ ഹൃദയത്തു ടിപ്പ് എനിക്കു കേൾക്കുമായിരുന്നു. അവൾ ഒന്നും മിണ്ടിയില്ല.

“ലീലേ, നീ ഇങ്ങേ സീറിലോട്ടു പോയ്.” അമ്മ അനുശാസിച്ചു. എന്തുകൊണ്ടാണെന്ന് എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ; അവൾ എണീറ്റു അപ്പുറത്തെ സീറിലേക്കു മാറി ഇരുന്നു.

അങ്ങനെ ആ സിനിമാ കഴിഞ്ഞു.

വിനെയും ആ തുറന്ന ജനൽക്കൽ പുഞ്ചിരി വിടൻ.

ഒരുദിവസം അദ്ദേഹം വന്നു—ലീലയുടെ ഭർത്താവ്. ലീല അവളുടെ ഭർത്താവെന്നിച്ച് പോയി. യാത്രതിരിക്കുമ്പോൾ അവൾ എന്നെ നോക്കി; കണ്ണുകൾകൊണ്ട് അവൾ യാത്രപറഞ്ഞു; ആ കണ്ണുകൾ നനഞ്ഞിരുന്നു; എന്റെയും കണ്ണുകളിൽ ബാഷ്പസ്ഫുരണമുണ്ടായി. മങ്ങിയ നിലാവുപോലെ അപ്പോഴും അവൾ പുഞ്ചിരിച്ചു. ആ പുഞ്ചിരിയിൽ ഒരു ശോകച്ഛവി നിഴലിച്ചു. കൈലേസുകൊണ്ടു ഞാൻ കണ്ണു തുടച്ചു. അവർ കാറിൽ കയറി. ക്ഷണനേരംകൊണ്ടു കാർ ദൃഷ്ടിയിൽനിന്നു മറഞ്ഞു.

ആ ജനൽ അടയ്ക്കപ്പെട്ടു; ആ പൈങ്കിളി പറന്നു പോയി; ആ പുനിലാവ് അസ്തമിച്ചു; ആ മധുരസ്വപ്നം

തകന്നും; ആ വസന്തപ്പൂവും കൊഴിഞ്ഞു; ആ മഴവില്ലു മാഞ്ഞു.

ഒരു മാസം കഴിഞ്ഞു. ഡോക്ടറും കുടുംബവും മറ്റൊരു വീട്ടിലേക്കു മാറി; പോകാനേരും വേലു എന്നെ കണ്ടു.

“സാരെ, ഞങ്ങൾ പോവാ.”

“ഉം.” ഞാൻ മൂളി.

ആ വീട്ടിൽ വേറെ താമസക്കാർ വന്നു. ആ ജനതൽ വീണ്ടും അടയ്ക്കുകയും തുറക്കുകയും ചെയ്തു. ലീലയുടെ ആ മുറിയിൽ മറ്റൊരു യുവതി താമസമാരംഭിച്ചു. അവൾ എന്നെ നോക്കി ഒരിക്കൽ പുഞ്ചിരിച്ചു. ഞാൻ ഗൗനി ചിലി. ഗൗനിക്കുകയുമില്ല.

ചിലപ്പോൾ എനിക്കു തോന്നും ലീല പ്രായത്നനായി എന്ന്; എങ്കിലും ആ സ്തരണ എന്റെ ഉള്ളിൽ നിന്നു മായുന്നില്ല. ജനലിൽക്കൂടി ഞാൻ ചിന്താമുകനായി പടിഞ്ഞാറെ ആകാശത്തിലേക്കു നോക്കും. സായാഹ്നത്തിൽ ആകാശത്തിന്റെ ജനതൽ തുറക്കപ്പെടുന്നെന്നും, അവിടെ റോസ് നിറത്തിലുള്ള ജോർജറാസാരി ചുറ്റിയ ലീല എന്നെ നോക്കി ചിരിക്കുകയാണെന്നും എനിക്കിപ്പോഴും തോന്നാറുണ്ട്.



284555
032:3N065X
157



ഹോട്ടലിൽവെച്ച്

ഒരിക്കലും ഒരിക്കലും അവസാനിക്കാത്ത ഹൃദയത്തു ടിപ്പുകൾമാതിരി കന്യാകുമാരിയിലെ തിരമാലകൾ ശബ്ദിച്ചുകൊണ്ടേയിരുന്നു. ഭൂമിയുടെ ചെവിയിൽ ഏതോ രഹസ്യം മന്ത്രിച്ചുകൊണ്ട് അവ മടങ്ങിപ്പോകുന്ന പോക്കു കാണാൻ കൗതുകമുണ്ട്. പ്രത്യേകിച്ചു നിശിഥിനിയുടെ ഏകാന്തതയിൽ; അതും വസന്തകാലത്തിലെ പൗഷ്കമിച്ചന്ദ്രൻ തേർവാഴ്ച നടത്തുന്ന മംഗളകരമായ വേളയിൽ; സമുദ്രത്തിനഭിമുഖമായി നിലകൊള്ളുന്ന മനോഹരമായ ലൈലാഹോട്ടലിന്റെ രണ്ടാമത്തെ നിലയിലുള്ള എന്റെ മുറിയിൽ ഇരുന്നു ഞാൻ എന്റെ പുതിയ സിനിമയുടെ സ്ക്രീൻപ്ലേ പൂർത്തിയാക്കി. വെളുപ്പിനു നാലരമണിക്കുള്ള എക്സ്‌പ്രസ്സ് ബസ്സിനു എനിക്കു തിരുവനന്തപുരത്തേക്കു മടങ്ങണം. അലാറംടൈംപീസിനെ പൂർണ്ണമായും വിശ്വസിക്കാൻ തരമില്ല. അതു ചതിച്ചുകിലോ!

തെക്കുനിന്നു വരുന്ന മാദകമായ തണുത്ത കാറ്റും, അലയാഴിയുടെ സംഗീതവും, ഉറക്കത്തിനു പറ്റിയ ഉപാധികൾ ആണെന്നിരിക്കിലും എനിക്ക് ഉറക്കം വന്നില്ല. എക്സ്‌പ്രസ്സ് ബസ്സിനുള്ള ടിക്കറ്റ് എന്റെ മേശപ്പുറത്തിരുന്ന് 'ഉറങ്ങരുത്, ഉറങ്ങരുത്'—എന്നോട് ഉപദേശിക്കുന്നതുപോലെ തോന്നി. പ്രഭാതത്തിലേക്കു നടന്നുപോകുന്ന രാത്രിയുടെ കാലോച്ചുപോലെ ടൈംപീസിന്റെ ടിക്‌ടിക്കുകൾ എന്റെ ചെവിയിൽ മുഴങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്നു. കാമുകനെ കാത്തിരിക്കുന്ന കാമുകിയെപ്പോലെ ഞാൻ ആ നാലരമണിക്കുവേണ്ടി ചെവിയോ

ത്തുകൊണ്ടിരുന്നു. കന്യാകുമാരിയെ വിട്ടുപോകുന്നതിൽ എനിക്ക് വേദമുണ്ട്. അവസാനമായി ആ സൗന്ദര്യത്തെ ഒരുനോക്കുകൂടി കാണണം. മറ്റാരും കാണാതെ എനിക്കാ മനോഹാരിതയെ ആസ്വദിക്കണം; പ്രത്യേകിച്ചു നൂറുനിലാവിന്റെ നേരിയ വെള്ളമസ്തിൻസാരി അണിഞ്ഞിരിക്കുന്ന ആ അഴകിനെ. ഞാൻ വാതിൽ തുറന്നു. പാൽചന്ദ്രികയുടെ പ്രവാഹത്തിൽ ഞാൻ മുങ്ങിപ്പോയി. രണ്ടു സമുദ്രങ്ങൾ കൂട്ടിമുട്ടുന്നു. ആകാശത്തിലേക്ക് ഉയർന്നു നില്ക്കുന്ന കരിമ്പനകളെയും, സുന്ദരമായ ഗാന്ധിമണ്ഡപത്തെയും എല്ലാം ഭംഗിയായി കാണാം. ഒരു ചിത്രകാരൻ കലാവിരുതോടെ രചിച്ച മോഹനമായ ചിത്രംപോലെ കടൽ എന്റെ മുമ്പിൽ അങ്ങനെ വിസ്തരിച്ചു കിടക്കുന്നു. ജീവിതാന്ത്യംവരെ ആ കാഴ്ച കണ്ടുകൊണ്ട് അങ്ങനെതന്നെ നിൽക്കാൽ സാധിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ എന്ന് ഞാൻ ആശിച്ചുപോയി.

വരാന്തയുടെ അങ്ങേ അറ്റത്തുനിന്ന് ഒരു ശബ്ദമുണ്ടായി. ഒരു കതകു തുറന്ന ശബ്ദം. ഞാൻ സൂക്ഷിച്ചു നോക്കി. ഉറക്കക്കുഴിണംകൊണ്ട് ഞാനറിയാതെതന്നെ കിനാവുകൾ എന്റെ മുമ്പിൽ വന്നു നിൽക്കുന്നുണ്ടാവും. ഞാൻ വാസ്തവമായും ഉറങ്ങുകയാണോ? ഉറക്കവും ഉണർച്ചയും തമ്മിൽ എനിക്ക് വേർതിരിച്ചറിയാൻ പാടില്ലെന്നോ? ഞാൻ ഉറങ്ങുകയല്ല. ഞാൻ വാസ്തവമായും ലൈലാ ഹോട്ടലിന്റെ രണ്ടാംനിലയിലുള്ള വരാന്തയുടെ അരികിലുള്ള സിമന്റുകൾക്കുള്ള മുകളിൽ കൈമുട്ടുകൾ ഉണുപ്പി നിലാവണിഞ്ഞ കന്യാകുമാരിയുടെ സൗന്ദര്യത്തെ ആസ്വദിക്കുകയാണ്. എന്റെ കാതുകൾക്കും കണ്ണുകൾക്കും മനസ്സിനും യാതൊരു തകരാറും സംഭവിച്ചിട്ടില്ല. ഞാൻ കാണുന്നതു യാഥാർത്ഥ്യമാണ്.

ഒരു പതിനേഴു വയസ്സ് തോന്നിക്കും. ഇളം നീല സാരിയും വെളുത്ത സിൽക്കുബ്ബസും കൈനിറയെ തരി വളകളും കഴുത്തിൽ രത്നചിതമായ സ്വർണ്ണനെക്കിലസും ധരിച്ചിരിക്കുന്നു. ആ മദാലസയെ പൂപോലത്തെ നിലാവിൽ എനിക്കു വ്യക്തമായി കാണാമായിരുന്നു. അവളുടെ നീണ്ടുചുരുണ്ട തലമുടി അരക്കെട്ടിനേയും കവീഞ്ഞ് അലസമായി കിടക്കുന്നു. അവളുടെ നെററിത്തടത്തിലേക്ക് ഊൺവീഴുന്ന അളകുണ്ടെളെ കുളർകാറ്റ് നിസ്സന്ദ്രം ഇളക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. പ്രഭാതത്തിൽ, ചൈത്രമാസത്തിലെ പ്രഭാതത്തിൽ വിടരുന്ന താമരപ്പൂപോലെ നയനമോ ഹനമായിരുന്നു അവളുടെ മുഖം.

ഞാൻ കണ്ണു തുടച്ചു വീണ്ടും ആ സൗന്ദര്യധാമത്തെ നോക്കി. കിനാവല്ല. തുടിക്കുന്നതു സമുദ്രമായിരുന്നില്ല. എന്റെ ഹൃദയമായിരുന്നു. ഞാൻ സമുദ്രത്തിലേക്കു കണ്ണോടിച്ചു. പാൽനരകൾ ചിതറി ചിരിച്ചുട്ടഹസിക്കുന്ന തിരമാലകൾ. യാതൊരു മനുഷ്യജീവിയും ഈ പ്രപഞ്ചത്തിൽ ഉണർന്നിരിപ്പില്ല. ഞാനും അവളും അല്ലാതെ. അങ്ങകലെക്കാണുന്ന ഗാന്ധിമണ്ഡപത്തിൽ സമാധി കൊള്ളുന്ന ഗാന്ധിജിദിവ്യശക്തികൊണ്ട് എണീറ്റിരുന്നു. ആ സ്താരകസൗധത്തിലെ കിളിവാതിലിലൂടെയെങ്ങാനും ഞങ്ങളെ കാണുന്നുണ്ടോ? ഇല്ല അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചിത്രഭസ്മങ്ങൾ സപ്തസാഗരങ്ങളിൽ അലിഞ്ഞുചേർന്നുപോയി. ആകാശത്തിലെ നക്ഷത്രങ്ങൾ കാണുന്നുണ്ടോ? അവയ്ക്കു കണ്ണുകളില്ല. നിജ്ജീവങ്ങളായ ജ്യോതിസ്സുകളാണവയത്രയും. അഥവാ നക്ഷത്രങ്ങൾക്കു ജീവനും കാഴ്ചയും ഉണ്ടെന്നിരിക്കട്ടെ; എങ്കിൽത്തന്നെ അവയ്ക്കു ശബ്ദിക്കാനോ നില്ക്കാനിടത്തുനിന്ന് അനങ്ങുവാനോ കഴിവില്ല. പിന്നുള്ളതു ശാരദേന്ദുവാണ്. ഇന്നോളം വിശുദ്ധമായ പ്രേമ

ത്തിനു സഹായിയായിട്ടേ വർത്തിച്ചിട്ടുള്ളൂ, സ്നേഹസ്വരൂപനായ അമൃതകിരണൻ. പാതിരാത്രി കഴിഞ്ഞുള്ള തണുത്ത കടൽക്കാറ്റിന് എന്തെങ്കിലും ഉപദ്രവംചെയ്യാൻ കഴിവുണ്ടെന്നു ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നില്ല; അതു ശബ്ദമുണ്ടാക്കുമെന്നല്ലാതെ, ആ ശബ്ദത്തിന്റെ അർത്ഥമെന്തെന്ന് ആരും ഗ്രഹിക്കുകയില്ല. അവൾ അഴികളിൽ കാലുനിക്കൊണ്ടു സമുദ്രത്തിന്റെ മാന്ത്രികസ്വഭാവത്തെ നോക്കുകയാണ്. അവളാരാണ്? വിചിത്രങ്ങളായ ചിന്തകൾ എന്റെ ഹൃദയത്തിൽ ഓടിയെത്തി.

കന്യാകുമാരിയിലെ കടലിൽ പലരും മുങ്ങിച്ചത്തീട്ടുണ്ടെന്നും, അവരുടെ ആത്മാവുകൾ രാത്രികാലങ്ങളിൽ അവിടെ ഇറങ്ങി സഞ്ചരിക്കാറുണ്ടെന്നും, ഞാൻ കേട്ടിട്ടുണ്ട്. എന്റെ ഉള്ളിൽ പെട്ടെന്നു് ഒരു ഞെട്ടലുണ്ടായി. മരിച്ചുപോയവരുടെ ആത്മാവുകൾക്ക് അങ്ങനെ സ്വൈരമായി സഞ്ചരിക്കാൻ സാധിക്കുമോ? എങ്കിൽ അതൊരു നല്ലകാര്യമാണല്ലോ. മരിച്ചുകഴിഞ്ഞാലും ലോകത്തിൽ ഇറങ്ങി സ്വതന്ത്രമായി സഞ്ചരിക്കാൻ കഴിയുമെങ്കിൽ മരണത്തെ ഭയപ്പെടേണ്ടല്ലോ. ആർക്കറിയാം ജീവിതത്തിന്റെ അപ്രമേയങ്ങളായ രഹസ്യങ്ങൾ! ഒരുപക്ഷേ, ക്രൂരങ്ങളായ തിരമാലകളിൽപ്പെട്ടു മൃതിയടഞ്ഞ ഒരു സുന്ദരിയുടെ ആത്മാവുതന്നെ ആയിരിക്കുമോ, പത്തുനാലുതടി അകലെ ആ വരാന്തയിൽ നില്ക്കുന്നത്? ലോകാരംഭമുതൽ കടലിൽ വീണു മരിച്ച മനുഷ്യരുടെ ആത്മാവുകൾ നിലവിളിക്കുന്നതാണ് സമുദ്രത്തിൽനിന്നു നിരന്തരം കേൾക്കുന്ന ശബ്ദമെന്നു പറയുന്നതു വാസ്തവമാണെങ്കിൽ, ആ നില്ക്കുന്നത് ഒരു ആത്മാവുതന്നെ ആയിരിക്കാം. എങ്കിൽ എന്റെ ജീവിതത്തിൽ ആദ്യമായിട്ടാണ് ഒരു അശരീ

രിയെ കാണുക. നിശ്ചലമായി കടലിലേക്കുതന്നെ നോക്കിനില്ക്കുന്ന ആ കോമളവിഗ്രഹത്തിൽ എന്റെ ദൃഷ്ടികൾ കേന്ദ്രീകൃതങ്ങളായ നിമിഷങ്ങളെ ഞാൻ ശ്വപിച്ചു. അവളുടെ അളകങ്ങൾ ഇളംകാററത്ത് ഇളകുന്നു. കറുത്ത തിരമാലകൾപോലെ അവളുടെ അസിതകുടിലകുന്തളങ്ങൾ നിതംബപയ്യന്തം കാണപ്പെടുന്നു. അവൾ രക്തമാംസങ്ങളും ഹൃദയവികാരങ്ങളും ഉള്ള ഒരു മനുഷ്യജീവി ആണെന്നതിൽ സംശയമില്ല.

യക്ഷികളും, അപ്പരസ്സുകളും എല്ലാം ഭീരുക്കളായ ഭക്തന്മാരുടെയും, സഹൃദയരായ കവികളുടെയും കപോലകല്പിതങ്ങളാണ്.

അവൾ, ആ നില്ക്കുന്ന മധുരപ്പതിനേഴുകാരി യക്ഷിയല്ല, അപ്പരസ്സല്ല, കന്യാകുമാരിയിലെ ദേവി...സാക്ഷാൽ കന്യകയായ പാർവ്വതി...ദിവ്യശക്തികൊണ്ട് എഴുന്നള്ളിവന്നതും ആയിരിക്കയില്ല. അവൾ എന്നെ കണ്ടു. അവളുടെ കണ്ണുകൾ ഞാൻ കണ്ടു. നീണ്ട നീലനയനങ്ങൾ.

തുടിക്കുന്നതു സമുദ്രത്തിലെ തിരമാലകളല്ല, എന്റെ ഹൃദയമാണ്.

അനേകമനേകം സുന്ദരികളെ ഇതിനുമുമ്പു ഞാൻ കണ്ടിട്ടുണ്ട്. പക്ഷേ, അവർക്കാകും എന്റെ ഹൃദയത്തെ ഇത്രകണ്ട് ഇളകിമറിക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല.

എന്റെ അന്തരാത്മാവ് അലിഞ്ഞലിഞ്ഞു ആ സൗന്ദര്യദേവതയിൽ ലയിച്ചു ജന്മനിർവൃതി പ്രാപിക്കുകയാണോ?

അവൾ വീണ്ടും എന്നെ നോക്കുന്നുവല്ലോ. എന്റെ നോവലുകളിൽ ഞാൻ വണ്ണിച്ചിട്ടുള്ള കഥാനായികകൾ ആരുംതന്നെ ഇത്രയും സുന്ദരികളല്ല. എന്റെ ഭാവനയ്ക്കും

അതീതമാണ് അവളുടെ അഴക്. പ്രേമത്തിന്റെ അമ
 ത്തമായ മാഹാത്മ്യത്തെ ഞാൻ പുകഴ്ത്തിയിട്ടുണ്ട്. പക്ഷേ,
 എനിക്കിന്നോളം ആരേയും പ്രേമിക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല.
 കാരണം, എന്റെ സങ്കല്പത്തിന് അനുയോജ്യമായ ഒരു
 സൗന്ദര്യത്തെ ഇതിനുമുമ്പാരിക്കലും ഞാൻ കണ്ടെത്തി
 യിരുന്നില്ല. ഇന്നു ഞാൻ കണ്ടു, എന്റെ ഹൃദയത്തിന്റെ
 പൂജാവിഗ്രഹത്തെ—ഇന്നോളം എന്നിൽനിന്ന് ഒളി
 ഞ്ഞിരുന്ന എന്റെ ജീവിതേശ്വരിയെ. എന്റെ നോവ
 ലുകളും, ചെറുകഥകളും, നാടകങ്ങളും, ചലച്ചിത്രങ്ങളുമെ
 ല്ലാം എന്റെ യഥാർത്ഥമായ പ്രേമത്തിന്റെ നിഴലുകൾ
 മാത്രമായിരുന്നു.

അവൾ വീണ്ടും എന്നെ നോക്കുന്നു. അവൾക്കു
 വേണ്ടി ഞാൻ ആദ്യത്തെ പ്രേമലേഖനം എഴുതുന്ന മുഹൂ
 ര്ത്തത്തിൽ മാത്രമേ എന്റെ പേന അനുഗ്രഹിതമാവുക
 യുള്ളൂ. അവളുടെ പവിഴാധരങ്ങളിൽ ഞാൻ എന്റെ
 പ്രേമത്തിന്റെ മുദ്ര പതിപ്പിക്കുന്ന മുഹൂർത്തം ലോകചരി
 ത്രത്തിലെ ഏറ്റവും മോഹനമായ മുഹൂർത്തമായിരിക്കും.
 അവൾ എന്റേത്, എന്റേതു മാത്രമായിക്കഴിയുമ്പോൾ,
 ലോകം ഇന്നോളം വായിച്ചിട്ടില്ലാത്ത രീതിയിലുള്ള നോ
 വലുകൾ എന്റെ പേനാത്തുവീൽനിന്നു പ്രവഹിക്കും.

പ്രപഞ്ചം മുഴുവനും ചുരുങ്ങിച്ചുരുങ്ങി ആ ഹോട്ട
 ലിലെ വരാന്തയായി ലോപിച്ചിരിക്കുന്നു. ഞാനും അവ
 ളും തമ്മിലുള്ള ഏതാനും വാരകളുടെ അകൽച്ചയ്ക്ക് അ
 നേകായിരം കാതം ദൈഘ്യമുണ്ടെന്നു തോന്നി. ഞാനും
 അവളുംതമ്മിൽ ആദ്യമായി സംസാരിക്കാൻ തുടങ്ങുന്ന
 തിനു മുമ്പുള്ള ഓരോ വിനാഴികയ്ക്കും ഓരോ യുഗത്തോളം
 വലിപ്പമുണ്ടെന്നു തോന്നി. അവൾ എന്റെ പക്കലേക്കു
 വരും എന്നു ഞാൻ പ്രതീക്ഷിച്ചു. പക്ഷേ, സ്ത്രീത്വത്തിന്റെ

ശാലീനമായ മനഃശാസ്ത്രത്തിലുള്ള അജ്ഞതനിമിത്തമാണു ഞാനങ്ങനെ പ്രതീക്ഷിച്ചത്. ഒരിക്കലും ഒരു സ്ത്രീ ഒരു പുരുഷന്റെ പക്കലേക്കു പോവുകയില്ല. പുരുഷൻ അങ്ങോട്ടു ചെല്ലണം; അതാണു പ്രകൃതിനിയമം. ഞാനാണ് അവളുടെ പക്കലേക്കു ചെല്ലേണ്ടത്—എന്റെ ജീവിതസഖി ആകേണ്ടുന്ന ആ കാഞ്ചനവിഗ്രഹത്തിന്റെ പക്കലേക്കു്.

പക്ഷേ, എന്റെ കാലുകൾ ചലിക്കുന്നില്ല. ഞാൻ ആദ്യമായി പ്രേമിക്കുവാൻ പോവുകയാണ്. അതെങ്ങനെയാണ് എന്നിങ്ക് ഒരു രൂപവുമില്ല. എന്റെ കഥകളിലെ നായികാനായകന്മാരെ ഞാൻ പ്രേമബലരാക്കിയത് എങ്ങനെയെന്നു ഞാൻ ഓർത്തുനോക്കി. പക്ഷേ, ഓൺകൾ ഒന്നും ശരിക്കു നില്ക്കുന്നില്ല. കഥകളിലെ പ്രേമങ്ങളെല്ലാം സങ്കല്പങ്ങളായിരുന്നു. ഇതു യാഥാർത്ഥ്യമാണ്. സങ്കല്പവും യാഥാർത്ഥ്യവും തമ്മിലുള്ള അന്തരം അപ്പോഴാണ് എന്നിങ്ക് ബോദ്ധ്യമാകുന്നത്. പക്ഷേ, അങ്ങനെ അനിശ്ചിതാവസ്ഥയിൽ നില്ക്കുന്നതുകൊണ്ടു പ്രയോജനമില്ല. ജീവിതത്തിൽ ഒരിക്കൽ മാത്രമേ ഇങ്ങനെ അസുലഭമായൊരു അവസരം ലഭിക്കൂ. അതിനെ ശരിക്കു പ്രയോജനപ്പെടുത്തുക എന്നതാണു പൗരുഷം. ഭീരുത്വം പരാജയത്തിന്റെ കളിത്തോഴനാണ്. ധീരചിത്തരെ മാത്രമേ വിജയം ആശ്ലേഷിക്കൂ.

‘അവളുടെ പക്കലേക്കു ചെല്ലുക!’

എന്റെ മനസ്സാക്ഷി എന്നോടു മന്ത്രിക്കുകയാണ്. എന്നിട്ടും എനിക്കൊരു മടി. അവളോടു് എങ്ങനെയൊരു സംസാരിച്ചുതുടങ്ങേണ്ടത്.

“എന്റെ അഴകിന്റെ അഴകേ! ഞാനിത്രനാളും നിന്നെ കിനാവു കണ്ടുകൊണ്ടിരുന്നു; നീ എന്റെതും

ഞാൻ നിന്റേതാകുന്നു; എന്റെ ഹൃദയസാമ്രാജ്യത്തിലെ റാണിയായി ഞാൻ നിന്നെ സ്വീകരിക്കുന്നു.”

“പ്രേമധാമമേ...” ഇങ്ങനെ അവളോടു പറയണം. പ്രേമാർദ്രങ്ങളായ കൺകോണുകൾകൊണ്ടു് അവൾ എന്നെ കടാക്ഷിക്കും. പ്രവാളകോമളങ്ങളായ അവളുടെ അധരങ്ങളിൽ ലജ്ജ പുരണ്ട പുഞ്ചിരിയും, കവിളുകളിൽ നണച്ചുഴികളും ദൃശ്യമാകും. അവളുടെ കണ്ണുകളിൽ പ്രേമത്തിന്റെ അനശ്വരകാവ്യം ഞാൻ വായിക്കും. അവളുടെ പൂങ്കവിളുകളിലെ മഴവില്ലുകളെ മാസ്സുന്ന കുറുനീരുകളെ ഞാൻ ഒതുക്കിവെക്കും.

അവൾ വീണ്ടും എന്നെ നോക്കുന്നു. അവൾ പുഞ്ചിരിക്കുന്നുവല്ലോ. ഹൊ...! കോളുകൊണ്ട കടലുപോലെ എന്റെ ഹൃദയം ഇളകിമറിയുന്നതുപോലെ തോന്നി.

“അഴകേ!” ഞാൻ മന്ത്രിച്ചു.

പക്ഷേ, എന്റെ ശ്വാസത്തിന്റെ ശബ്ദംപോലും ഇല്ലായിരുന്നു ആ വാക്കിനു്. ആ പുഞ്ചിരി എന്നെ മാടിവളിക്കുകയാണ്. ഞാൻ ഒരിക്കൽക്കൂടി ആകാശത്തിലേക്കും കടലിലേക്കും നോക്കി. പഴയപടി നിലാവു പുരണ്ട നീലസ്ഫുടം ഇളകുകയും ശരന്നക്ഷത്രങ്ങളോടു കൂടി നീലാകാശം നിശ്ചലം നില്ക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

അങ്ങങ്ങു കിഴക്കുനിന്നൊരു കറുത്ത മേഘം ഈഞ്ഞിഴഞ്ഞു വരുന്നുണ്ടു്. അതു് ഓടിവന്നു ചന്ദ്രനെ മറയ്ക്കാതിരുന്നെങ്കിൽ! അവളുടെ പുഞ്ചിരി എനിക്കു ധൈര്യം നല്കി. ഞാൻ പതുക്കെ അടുത്തുചെന്നു. അടുത്തുചെല്ലുന്തോറും അവളുടെ സൗന്ദര്യം കൂടിക്കൂടിവരുന്നതുപോലെ തോന്നി. ഞങ്ങളുടെ വിവാഹമോട്ടോ പത്രങ്ങളിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുമ്പോൾ ലോകം എന്റെ വിജയത്തെ പ്രശംസിക്കും. ഞാൻ അവളുടെ അടുത്തെത്തി. ഞാനൊരു

ഏദയത്തുടിപ്പായി രൂപാന്തരപ്പെട്ടമോ എന്നു ഞാൻ യേപ്പെട്ടു.

എന്റെ ദേഹമാസകലം വിറയ്ക്കുകയാണ്.

“എന്താ—” അവൾ ചോദിക്കുകയാണ്. ഹൊ! ആ കിളിയൊച്ച! അവൾ എന്റെ മുഖത്തേക്കു സൂക്ഷിച്ചുനോക്കുന്നു. പക്ഷേ, ആ മുഖത്തു ഭീതി ദൃശ്യമായില്ല. സുന്ദരമായ ആ മുഖം കോവിക്കുകയും ദുഃഖിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതുകൂടി എനിക്കൊന്നു കാണാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നെങ്കിൽ!

“നല്ല കാഴ്ച, ഇവിടെ നിന്നിട്ടു്.” ഒടുവിൽ എന്റെ നാവു ശബ്ദിച്ചു.

“വാസ്തവം! പൂണ്ണചന്ദ്രന്റെ നിലാവും കടൽപ്പരപ്പും കുളർകാറും എല്ലാം മനോഹരമായിരിക്കുന്നു—” അവൾ പറഞ്ഞു.

“പേരു്?”

“എന്റെ പേരോ? ഷീല.”

“നല്ല പേരു്.”

“സർ, സിനിമാക്കഥ എഴുതിത്തീർന്നോ?”

ഞാൻ അന്ധാളിച്ചുപോയി.

അവൾ എന്നെ അറിയും—ഞാനറിയാതെ എന്റെ ഷീല എന്നെ അറിയുന്നു.

“ഷീല എന്നെ അറിയുമോ?”

“കൊള്ളാം; അറിയുമോണം.”

“എന്നെ എങ്ങനെയാണ് ഷീല അറിഞ്ഞതു്?”

“സാറിനെ അറിയാത്തവരുണ്ടോ? സാറിന്റെ നാടകങ്ങളും, നോവലുകളും, സിനിമാകളും ആസ്വദിക്കാത്തവരായി ആരും കാണുകയില്ല.”

“എന്നെ ഇതിനുമുമ്പു കണ്ടിട്ടുണ്ടോ?”

“ഇവിടെവെച്ചാണ് കാണുന്നത്; സാറിനെ ഒന്നു കാണുവാൻ വളരെനാളായി ആഗ്രഹിക്കുന്നു; ഇന്ന് അതിനു ഭാഗ്യമുണ്ടായി.”

“അതുകൊണ്ട് എനിക്ക് ഷീലയെ കാണാൻ സാധിച്ചല്ലോ.” ഞാൻ ചിരിച്ചു; അവളും ചിരിച്ചു. അവൾ ചിരിച്ചപ്പോൾ അവളുടെ കൊച്ചരിപ്പല്ലുകളും നണച്ചുഴികളും ഞാൻ കണ്ടു. അവളുടെ കവിളുകളിലേക്കു വീഴുന്ന ചുരുണ്ട തലമുടികളെ ഒന്ന് ഒതുക്കിവെക്കുവാൻ എന്റെ കൈ തരിച്ചു എങ്കിലും ധൈര്യമുണ്ടായില്ല. അ കാലത്തിലുള്ള നിസ്സാരമായ അവിവേകം ഞങ്ങളുടെ പ്രേമോൽഘാടനത്തിന് ഒരു വിഘാതമായിത്തീർന്നെങ്കിലോ? അതുകൊണ്ട് ഓരോ വാക്കും വളരെ കരുതലോടു കൂടി പ്രയോഗിക്കേണ്ടിയിരുന്നു: അവളോടു ആദ്യമായി പറയുവാൻ ഞാൻ കരുതിവെച്ചിരുന്ന പ്രേമോക്തികൾ വിസ്മൃതങ്ങളായി.

“ഞാൻ ഇന്നുകൊണ്ടു കഥ പൂർത്തിയാക്കി.”

“ഇനി എന്തു മടങ്ങിപ്പോകുന്നു?”

“തീരുമാനിച്ചില്ല; ഈ സൗന്ദര്യത്തിൽനിന്ന് അകന്നുപോകുവാൻ എനിക്ക് മനസ്സു തോന്നുന്നില്ല.”

എന്റെ മേശപ്പുറത്തിരിക്കുന്ന ടിക്കറ്റിനേപ്പറ്റി ഞാൻ ഓർത്തു. അതു നേരത്തെ വലിച്ചുകീറി കളയേണ്ടതായിരുന്നു. അവൾ എന്റെ മുറിയിലേക്കു വരികയാണെങ്കിൽ മേശപ്പുറത്തു നക്ഷത്രംപോലെയിരിക്കുന്ന ആ ടിക്കറ്റു കണ്ട് എന്നെ തെറ്റിദ്ധരിക്കുമോ? വേഗം ചെന്നു ആ ടിക്കറ്റു കീറിക്കളഞ്ഞിട്ടു വന്നാലോ? ഞാൻ കരുതുന്നു നോക്കിയപ്പോൾ അവൾ അവിടെ നില്ക്കുന്നത് കണ്ടു.

“സാറിനോടു സംസാരിക്കുവാൻ ഞാൻ എത്രമാത്രം ആശിച്ചിരുന്നെന്നോ? സാർ എന്റെ പക്കലേക്ക് ഒന്നു വരേണമേ എന്നു ഞാൻ പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊണ്ടു നില്ക്കുകയായിരുന്നു,” അവൾ പറഞ്ഞു.

“എന്റെ ജീവിതത്തിലെ ഏറ്റവും അനുഗൃഹീതമായ മുഹൂർത്തമാണിത്.” ഞാൻ പറഞ്ഞു. ആ വാക്കുകൾ കേൾക്കുന്നപോയി എന്നു ഞാൻ ശങ്കിച്ചു. ഞാൻ അവളുടെ മുഖത്തേക്കു ജിജ്ഞാസയോടെ നോക്കി.

“എന്റെയും. സാറിന്റെ പുതിയ സിനിമാ ഏതു നോവലോ?”

“ഇതൊരു പുതിയ കഥയാണ്.”

“നോവലോ?”

“അല്ല.”

“നല്ല കഥയാണോ?”

“നല്ല കഥയാണ്.”

അനേകമനേകം കൊല്ലത്തെ പരിചയക്കാരായതു പോലെ തോന്നി.

ആനന്ദാനന്ദഭൂതിയുടെ കൊടുമുടിയിൽ ഞങ്ങൾ നില്ക്കുകയാണ്. കുറെ മുൻപു കണ്ട കുറുത്ത മേഘം പതുക്കെ പ്ലതുകെ വന്ന് ചന്ദ്രനെ മായ്ക്കുന്നു. ചന്ദ്രൻ മേഘത്തിന്റെ മറവിലായപ്പോൾ ഞങ്ങളുടെ വരാന്തയിലെ വെളിച്ചം മങ്ങി. പ്രേമത്തിന്റേതായ പ്രഥമചുംബനം അവളുടെ അധരങ്ങളിൽ അപ്പിക്കുവാൻ ഞാൻ മുതിരുകയായിരുന്നു...പെട്ടെന്ന് അടുത്ത മുറിയിൽനിന്ന് ഒരാൾ ചുമയ്ക്കുന്ന ശബ്ദം കേട്ടു. ഞാൻ നിശ്ശേഷനായി! എന്റെ ചിന്തകൾ പെട്ടെന്ന് വിവേകത്തിന്റെ താഴ്വരയിലെത്തി.

അതിൽ ഷീലയേപ്പോലെ സുന്ദരിയായ ഒരു കാമുകി, ഇളനിലാവുള്ള ഒരു വസന്തകാലരാത്രിയിൽ കാമുകനുമൊന്നിച്ച് ഒളിച്ചോടുന്ന ഒരു രംഗമുണ്ട്.

“എന്തിനാ സാരെ, കാമുകീകാമുകന്മാരെക്കൊക്കെ സാർ ഇങ്ങനെ കഷ്ടപ്പെടുത്തുന്നത്?”

ഞാൻ ചിരിച്ചു.

അവളും ചിരിച്ചു. വരാന്തയുടെ അഴികളിൽ കൈമുട്ടുകൾ ഊന്നിക്കൊണ്ട് ഞങ്ങൾ കടലിലേക്കു നോക്കിക്കൊണ്ടുനിന്നു. ഞങ്ങളുടെ കരങ്ങൾ ഞങ്ങളറിയാതെതന്നെ സ്തംഭിച്ചു. അവൾ കൈ മാറിയില്ല. ഞാൻ പറ്റിപ്പിടിച്ചപ്പോൾ ഏഴാംനിലയിൽ ആണോ നില്ക്കുന്നത്?

ഏതാനും നിമിഷങ്ങൾകൊണ്ടു ഞങ്ങൾ—ഞാനും ഷീലയും—

ഷീല ആരെന്ന് ഞാൻ ഇതുവരെ അന്വേഷിച്ചില്ല.

“ഷീലയുടെകൂടെ ആരാക്കെയുണ്ട്?”

“അപ്പനും അമ്മയും,” അവൾ പറഞ്ഞു. “ഞങ്ങൾ ഇന്നു സായാഹ്നമാണു വന്നത്.”

“ഇന്നലെ സായാഹ്നം എന്നു പറയൂ.”

“ഓ ശരി; എന്റെ അപ്പനും അമ്മയും സാറിനെ കാണാൻ അങ്ങനെ ആശിച്ചിരിക്കുകയാണ്. സാറിന്റെ എല്ലാ നോവലുകളും അവർ വായിച്ചിട്ടുണ്ട്.”

“തീച്ചയായും നാം ഒരു പുതിയ ബന്ധത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടവാൻ പോവുകയല്ലേ?”

“നാളെ രാവിലെ എന്റെ ഭർത്താവു വരും... അദ്ദേഹം സാറിനെ അറിയും.”

ഞാൻ പെട്ടെന്നു എന്റെ ടിക്കറ്റിന്റെ കാര്യം ഓർത്തു. ഞാൻ വാച്ചിലേക്കു നോക്കി. നാലരമണിയാ

കാൻ ഇനി അഞ്ചു മിനിട്ടേയുള്ളൂ. ഞാൻ പെട്ടെന്ന് എന്റെ മുറിയിലേക്ക് ഓടി. എന്റെ ബാഗ് എടുത്ത് ഞാൻ ഗോവണിപ്പടി ഇറങ്ങുമ്പോൾ, “സാരേ, സാരേ!...” എന്നു ഷീല വിളിക്കുന്നതു ഞാൻ കേട്ടു. ഞാൻ തിരിഞ്ഞുനോക്കിയില്ല. തിരമാലകൾ പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു.

4

മണമുള്ള സോപ്പും എട്ടണയും

“അതാ ഞാമ്പറഞ്ഞത്; നീ ഒന്നുടെ കണക്കു കൂട്ടിക്കെ.”

“കണക്കു കൂട്ടാനൊന്നുമില്ല; എന്റെ കൂലി എനിക്കു തന്നേച്ചാ മതി; എന്നാ കണക്കുകൂട്ടാനാ?”

“പിന്നേം അവളതുതന്നെ പറാം; ഏലി, ഞാൻ പറഞ്ഞു കേൾ; ഇപ്പം നിന്റെ കൈയിൽ എത്രയണയൊണ്ടു?—നീന്നോടാരു പറഞ്ഞു എന്റെ കൂലി കൂട്ടി മേടിക്കാൻ? നിന്റെ മടിയൊന്നു കാണിച്ചേ?”

“ഇതാ, പതിന്നാലണയൊണ്ടു.”

“പതിന്നാലണയൊണ്ടു; എനിക്കു പതിന്നാലിൽ പകുതി...ഞാനൊന്നു കണക്കു കൂട്ടട്ടെ...ഏഴണ വരും.”

“അതെങ്ങനാടി—മറിയേ, നീ ഏഴണ വരുനെ—നിനക്കു പത്തണയല്ലെ കൂലി കിട്ടിയെ?”

“അതെ—നിനക്കു പത്തണ.”

“ആ പത്തണേൽ നീ എന്നാ ഒക്കെ വാങ്ങിച്ചു—രണ്ടണയ്ക്കു മീൻ; പിന്നെ?...”

“പിന്നെ ഒരണയ്ക്കു പോലും തീപ്പെട്ടിം.”

“രണ്ടും ഒന്നും മൂന്നണ—അരയണയ്ക്കു വിസ്തൃത്തു വാങ്ങിയതോ?—പിന്നെ, കപ്പ വാങ്ങിച്ചില്ലേ?—”

“രണ്ടണ കപ്പ—എല്ലാംകൂടെ കൂട്ടിക്കെ—”

“മൂന്നരോ രണ്ടും...അഞ്ചരയണ.”

“അത്രേം അല്ലെല്ലോടി—ഞാനോക്കട്ടെ—അല്ലേൽ നിന്റെ മടിയൊന്നു കാണിച്ചേ.”

“തേ നോക്കു—അയ്യോടി ബീടിടെ കായ്ക്കും മറന്നു പോയി—അരയണ.”

“പിന്നതെന്നതാ—ചീപ്പന്തല്ല. അമ്പടി കള്ളി—
നോക്കട്ടെ—നീ അസാധ്യപുള്ളിതന്നെ—ഈ വാസന
സോപ്പോ?”

“സോപ്പിന്റെ കൂട്ടണ്ടാ.”

“അതെവിടുന്നാടി?... ”

“അതു പിന്നെപ്പറയാം.”

“അഞ്ചരോ അരോ ആറണ; പത്തീന്ന് ആറണം
പോയിട്ട്...”

“നാലണ—നിനക്കിനിം നാലണ വരത്തുള്ളൂ.”

“അതെങ്ങനാടി നാലണ—എന്നാ നിന്റെ കണ
കൊന്നു കൂട്ടിക്കെ.”

“എനിക്കിപ്പം മനസ്സില്ല.”

“അപ്പഴാരാ കള്ളി, ഞാനോ നീയോ?”

“ആരെങ്കിലുമാട്ടെ; നിനക്കു നിന്റെ കാതു കിട്ടി
യാപ്പോരെ?”

“എന്നാപ്പിന്നെ നിന്റെ കണകൊന്നു കൂട്ടിയാ
ലെന്നാ?”

“കൂട്ടിക്കോ, ഞാൻ പറയാം.”

“നാഴിയരി, നാലണ.”

“നാലണ. എന്തിനാടി ഈ നാഴി അരി?”

“എന്റെടി എന്നാ പറയാനാ; നാളെ ആരാണ്ടാ
ക്കെ വരുന്നൊണ്ടത്രെ—വീട്ടിൽ—അതിനു വല്ലതും
വേണ്ടേ?”

“ആരാടി എലീ വരുനെ?—കല്യാണക്കാരു വ
ല്ലോതും ആണോ?—അമ്പടി കള്ളി, എന്നിട്ട് നീയെ
ന്നോടൊന്നു പറഞ്ഞില്ലല്ലോ—എവിടുന്നാടി?”

“ആ, എനിക്കറിയാമേലാ—അച്ചായൻ പറന്നു
കേട്ടു—എന്നെ കാണാൻ ആരാണ്ടോ വരുമെന്ന്.”

“ചെറുക്കൻ മിടുക്കനാണോടി?”

“പോടി, മറിയേ നിന്റെ പാട്ടിന്—ചെറുക്കൻ മിടുക്കനാണോന്—ഞാൻ കണ്ടിട്ടുപോലുമില്ല—”

“മിടുക്കനാണേൽ നെനക്കു കൊള്ളാം—നീ എന്തിനാ എന്നോടു ദേഷ്യപ്പെടുന്നെ?”

• “നേരം എരിഞ്ഞടങ്ങി; നീ വേഗം വരുന്നെങ്കിലാ.”

“എന്നിട്ടു നാലണ പച്ചരി—പിന്നെ നീ എന്നാ എല്ലാം വാങ്ങിച്ചെടി ഏലി?”

• “രണ്ടണയ്ക്കു ചക്കര, രണ്ടണയ്ക്കു കാപ്പിത്താലി. കണ്ടുകൂട്ടിക്കോ.”

“രണ്ടും രണ്ടും നാലു, നാലും നാലും എട്ടണ—ഇനീം നിനക്കു രണ്ടണയേ കണക്കിനു വരാതൊള്ളു—പിന്നെങ്ങനാടി ഇനീം പതിനാലണയൊള്ളതു?”

“ആ എനിക്കറിയാത്തേലാ—ഇന്നാ നിനക്കു വരാനുള്ള നാലണ—”

“അതു നിന്റെ കൈയിലിരിക്കട്ടെ—എൻറപ്പൻ കണക്കു പടിപ്പിച്ചിട്ടൊണ്ടു—നീ എന്നെ കളിപ്പിക്കാമെന്നു നോക്കണ്ടാ.”

“ഇതെന്നാ മറിയേ, നീ ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞതു? എനിക്കും കൊറേയൊക്കെ മനസ്സിലാകും, കേട്ടോ? ഞാൻ പറഞ്ഞേക്കാം.”

“എന്നാപ്പിന്നെ ആ എട്ടണ എവിടെ കിട്ടിയെടി?”

“നിനക്കു മണമൊള്ളു സോപ്പുവിട്ടുനാ—ആദ്യമായിട്ടു അതൊന്നു പറഞ്ഞേ.”

“അതു നീയെന്തിനാ അറിന്നെ?”

“എന്നാൽ എനിക്ക് എട്ടുനാ കിട്ടിയതു നീയെ
നിന്നു അറിഞ്ഞു?”

“അതൊന്നു പറഞ്ഞാലെന്താ?”

“പറയാൻ മനസ്സില്ലാഞ്ഞിട്ട്.”

“എടി ഏലീ, നീ ഒന്നാമതു പതുക്കെ പറ; വഴി
യേ മനുഷ്യരു പോണതു കാണാമേലേ?”

“ഞാനതികപ്രസംഗോന്നമല്ലല്ലോ പറഞ്ഞു.”

“അയ്യോടീ! നേരം ഇരുട്ടിയല്ലോ—ഇനി എപ്പഴാ
വീട്ടിലെത്തുന്നതു?”

“എത്തുമ്പഴെത്തട്ടെ. നിനക്കെന്നാ ഇത്ര ഘേടി?”

“എനിക്ക് പേടി ഒന്നുമില്ല—നീ വേഗം നട
ന്നാട്ട്—എടി നമുക്കിച്ചിരി ചൂട്ടു വല്ലോടത്തന്നും വാ
ങ്ങിക്കാം.”

“ഓ, ചൂട്ടുവാങ്ങിക്കാൻപോണം—എനിക്ക് ചൊ
വ്വിനേ കണ്ണു കാണാം. നീ വരുനെങ്കി വാ.”

“ഇപ്പോ അമ്മ എന്നെ നോക്കിയിരിക്കുവാനിരിക്കും.”

“വഴിപ്പണിക്കു പോയാൽ താമസിച്ച് ചെല്ലത്തു
ള്ളെന്ന് അമ്മയ്ക്ക് അറിയാമേലേ?”

“എന്നാലും നമ്മളിത്രം താമസിച്ച് ഇല്ല, ഒരി
ക്കലും.”

“ഇന്നു മേസ്സിരി ചില്ലറ മാരാൻ താമസിച്ച് താ
മിത്രം താമസിച്ച്.”

“ആ മേസ്സിരി വല്ലാത്ത ആളുതന്നെ—പെമ്പിള്ളേ
രെ നോക്കുന്നതിന് അയാൾക്കൊരു നാണോമില്ല.”

“എന്തെടി മറിയേ, നിനക്ക് ആ സോപ്പെവിടെ
കിട്ടട്ടെ?”

“നിന്നോടു പറയാമല്ലോ—എന്റെ ഏലീ, നീ ഒരു
കുഞ്ഞിനോടും പറയരുതേ.”

“പിന്നെ—എനിക്കു വല്ലവരോടുമൊക്കെ പറഞ്ഞു നടക്കണമല്ലേ തൊഴിൽ—നീ എന്നാ പൊറുകോട്ടു നോക്കുന്നത്?”

“വല്ലോരും അടുത്തൊണ്ടെന്നു നോക്കുവാനുണ്ട്.”

“ആരുമില്ല—നീ പറഞ്ഞേ.”

“നീ തേ വഴിയുടെ ഇറമ്പുചേർ നടക്കൂ—അവിടെ ഒരു കുഴിയൊണ്ടു?”

“അതൊക്കെ എനിക്കറിയാം—നീ പറഞ്ഞേ.”

“എടി ചന്തയുടെ തെക്കുവശത്തു് ഒരു മുറുക്കാൻകടയില്ലേ?”

“ആ തുണിക്കടയുടെ ഇപ്പുറത്തു്, അല്ലേ?”

“അല്ലെടി; നമ്മളു ചന്തെന്നു തെക്കോട്ടു പോകുമ്പോഴുണ്ടാവുന്നതു രണ്ടാമതു കാണുന്ന മുറുക്കാൻകട.”

“മനസ്സിലായി, ആ വാച്ചുകെട്ടി ഇരിക്കുന്ന മനുഷ്യൻ.”

“അതുതന്നെ, ആ.”

“എന്നിട്ടു?”

“അയാളു തന്നതാ സോപ്പു്.”

“എന്തിനു?”

“ചുമ്മാ.”

“എന്നിട്ടു് എല്ലാക്കും കൊടുക്കുന്നില്ലല്ലോ?”

“എടി മകേ, നീയൊന്നു പതുക്കെ ചിരിക്കൂ—വല്ല മനുഷ്യരും കേട്ടാൽ.”

“കേട്ടാലെന്നാ മൂക്കിലിട്ടുകളേമോ?—പിന്നെതൊക്കെ പറഞ്ഞെടി ആ വാച്ചുകാരൻ?”

“നിന്നെ കെട്ടിക്കൊളാമെന്നു്.”

“നിനക്കു സോപ്പു തന്നേച്ചു് എന്നെയാണോ കെട്ടുന്നത്—? നിന്റെ വാച്ചുകാരൻ മിടുക്കൻതന്നെ.”

“എന്തോന്നാടി ഇത്ര കൊടഞ്ഞിട്ടു ചിരിക്കാൻ—
നിന്റെ എട്ടണാക്കാരനെ എനിക്കറിയാം.”

“ചൊന്നയൊണ്ടേൽ നീ ഒന്നു പറഞ്ഞേ. കേൾക്കട്ടെ.”

“എനിക്കറിയാമെടി—നീതന്നെ ഒന്നു പറഞ്ഞേ; കേൾക്കട്ടെ.”

“നീ കണ്ടോ? നേരു പറ.”

“ഞാൻ പൊട്ടക്കണ്ണിയല്ലെടി.”

“മേസ്സിരിം ഞാനും തമ്മിൽ വർത്തമാനം പറഞ്ഞപ്പോൾ നീ എവിടാരുന്ന്?”

“ഇപ്പോ കള്ളം തെളിഞ്ഞല്ലോ.”

“എന്റെ മറിയേ, നീ ആരോടും പറയരുതേ.”

“ഞാനിതിനു മുമ്പു വല്ലതും പറഞ്ഞിട്ടൊണ്ടോടി?”

“എന്റെടി, ആ മനുഷ്യൻ വല്ലാത്ത വേഷമുണ്ടാകുന്നോ.”

“അയാളെന്നു പറഞ്ഞു?”

“ഇന്നു കാത്തുനിൽക്കുമെന്ന്.”

“എന്നിട്ടു നീ സമ്മതിച്ചോ?”

“സമ്മതിക്കാതെത്തു ചെയ്യുമെടി?”

“എന്റെ മറിയേ, നാളെത്തൊട്ടു ജോലിയില്ലെന്നു പറഞ്ഞു; എന്തുചെയ്യാം, എട്ടണോ കിട്ടില്ലേ?”

“ആ എട്ടണകൊണ്ട് നറുകൂട്ടം കാര്യം കാണണം. എന്തു ചെയ്യാം, ഈ കീറിയ ചട്ടയിട്ടോണ്ട് എത്രനാളെ നമ്പച്ചു നടക്കുമെന്ന്?”

“എടി നേരം നന്നേ ഇരുട്ടിയല്ലോ?”

“ഓ, ഇനി ഇച്ചിരിക്കൂടേയൊള്ളല്ലോ മറിയേ?”

“മേസ്സിരി എവിടെ നിൽക്കുമെന്നു പറഞ്ഞത്?”

“ഇവിടെങ്ങാൻ കാണും; അതാരാടീ, അതേ ആ മാവിന്റെ ചോട്ടിൽ വെള്ളായം.”

“അയാളായിരിക്കും.”

“നീ ചെന്നെന്നു നോക്കിയേ ചൂ വാ.”

“അയാളാടീ; ആ മാവിന്റെ ചോട്ടിൽ നിക്ഷമെന്നാ പറഞ്ഞത്.”

“എന്നാൽ ഞാൻ മുമ്പോട്ടു നടന്നേക്കാം.”

“പതുക്കെപ്പറ—എന്റെ മറിയേ; എന്റെ പൊന്നുമറിയേ, ഒരു കണ്ണിനോട്ടം പരേല്ലേ.”

“നീയിത്ര മണ്ടിയാണോടീ—ഞാൻ പറയത്തില്ലെന്നു പറഞ്ഞില്ലേ.”

“അതേ, അയാളു ചൂളമടിക്കുന്നു.”

“എന്നാൽ മറിയ പൊയ്ക്കോ—ഇന്നു നിന്റെ അണ.”

“ഇതെത്രയണയൊണ്ടു്?”

“അണയൊണ്ടെടീ മറിയേ.”

“നിനക്കു സോപ്പു വേണോടീ?”

“എന്നാൽ പകുതി ഇങ്ങു താ.”

“ഇന്നാ—ഇതു പകുതിയിൽ കൂടുതലൊണ്ടു്.”

“ഇങ്ങു വന്നേ മറിയേ; ഞാൻ ചെവീൽ ഒരു കായും പരേട്ടു്.”

“ഉം?”

“വീട്ടിലാരെയെങ്കിലും കണ്ടാൽ ഞാൻ പുറകെ വരുന്നെന്നു പറേണം; ഇങ്ങോട്ടു വിടരുതു്.”

“ഇല്ല.”

“എന്നാൽ നീ പൊയ്ക്കോ.”

“നാളെ രാവിലെ വരുമോ?”

“നാളെ വരത്തില്ല; ആരാണ്ടു കല്യാണക്കാരു”
എന്നെ കാണാൻ വരുന്നെന്നു പറഞ്ഞില്ലേ.”

“എന്നാ ഞാൻ പോച്ചാ ഏലീ.”

“മേസ്സീരി എന്നെ കണ്ടോ?”

“ഓ, കണ്ടാലെന്നാ?”

“ഏലീ, ഞാൻ പോകുന്നു.”

“പൊയ്ക്കോ, ഞാൻ ചുറ്റുക്കു വന്നേക്കാം.”

ചന്ദനവും വെന്തിനയും

പാടത്തിന്റെ വടക്കേ കരയിൽ ആകാശത്തിലേക്ക് ഉയർന്നുനില്ക്കുന്ന വാളൻപുളിയുടെ തലയ്ക്കങ്ങൾ, തെക്കേക്കരയിൽ തനിക്കുതാൻപോന്നവനായി നില്ക്കുന്ന ആഞ്ഞിലിയുടെ തൂങ്ങങ്ങളെ കൈ മാടി വിളിച്ചു. ആ രണ്ടു മരങ്ങളുടെയും മുകളിലായി വെൺമേലപ്പടവ ഞെറിഞ്ഞുടുത്ത നീലാകാശം നിത്യമായി നിലകൊണ്ടു! ആഞ്ഞിലിമരത്തുഞ്ചത്തിരുന്ന് ഒരു മാടത്തക്കിളി പുളിമറച്ചില്ലയിലെ ഇണയെ ചുംകുത്തി വിളിച്ചു. പാവകൾ ആ പാടത്തിന്റെ മുകളിൽക്കൂടി പറന്നുകളിക്കുമ്പോൾ കൈത്തോട്ടിലെ തെളിനീരിൽ അവയുടെ ചിത്രങ്ങൾ പകർത്തപ്പെട്ടു.

പാടത്തിൻ തെക്കേക്കരയിലെ കവുങ്ങിൻചോട്ടിൽ കെട്ടിയിട്ടിരിക്കുന്ന കണ്ണുനൂലുവിനെ നോക്കി ഇങ്ങേക്കരയിലെ വറുങ്ങിൽ കെട്ടിയിട്ടിരിക്കുന്ന നീലാണ്ടൻ കാള മുകളിടും.. കൊയ്ത്തു കഴിയുന്നതുവരെ അവർ അങ്ങനെ നില്ക്കുകയേ പററൂ. കൊയ്ത്തു കഴിഞ്ഞാൽ പിന്നെ അവർക്ക് എവിടേയും യഥേഷ്ടം സഞ്ചരിക്കാം. അവർക്ക് ഒന്നിച്ചു പാടത്തിന്റെ വരമ്പുകളിലെ ഇളം കുറുക്കുപ്പല്ലുകൾകൊണ്ടു സദ്യകഴിക്കുകയും, വരണ്ടുകിടക്കുന്ന പാടത്തു കൂത്താടുകയും ചെയ്യാം.

പാടത്തിൻനടുവിൽക്കൂടി പടിഞ്ഞാറോട്ടു വളഞ്ഞു പുളഞ്ഞുകിടക്കുന്ന കൈത്തോട്ട് ഒരതിർത്തിരേഖയാണ്. രണ്ടു പാടങ്ങളെയും, രണ്ടു കുടുംബങ്ങളെയും അതു വേർതിരിച്ചുനില്ക്കുന്നു.

വടക്കേക്കര പാപ്പൻമാപ്പിളയും, തെക്കേക്കര പാപ്പൻപിള്ളയും. ഇരുപാടങ്ങളിലെയും മണ്ണിനും വെള്ളത്തിനും വളത്തിനും നെല്ലിനും വായുവിനും വെയിലിനും മഴയ്ക്കും ഒന്നും ഒരു വത്യാസവുമില്ലായിരുന്നു. അതുപോലെതന്നെയാണ് പാപ്പൻമാപ്പിളയും പാപ്പൻപിള്ളയും. രണ്ടുപേരും തുല്യപ്രായക്കാരാണ്. അറുപത്തേഴാം വയസ്സിലാണ് രണ്ടുപേരും നടക്കുന്നത്. പാപ്പൻപിള്ള മകരം ഒട്ടുവിലും, പാപ്പൻമാപ്പിള മകരം ആദ്യവും ജനിച്ചു. ഏതാനും ദിവസത്തെ വ്യത്യാസമേ ഉള്ളൂ അവർ തമ്മിൽ. എന്നാൽ കാഴ്ചയ്ക്ക് തോന്നിക്കയില്ല. ഇരട്ടപ്പറ്റ സഹോദരങ്ങളാണെന്നേ തോന്നൂ. രണ്ടുപേർക്കും ഉണ്ണിക്കടവയുണ്ട്. തലമുടിയും മീശയും ഒട്ടുമുക്കാലും നറച്ചു. രണ്ടുപേരുടെയും നിറം ഇരുണ്ട വെളുപ്പാണ്. രണ്ടുപേരുടെ എളിയിലും നാരായപ്പിച്ചാത്തിയുണ്ട്. കൈയിൽ മുറുക്കാൻചെല്ലവും, ഓലക്കുടയും കാണാം. എന്നാൽ അവരെ തമ്മിൽ വേർതിരിച്ചറിയാൻ യാതൊരു വിഷമവും ഇല്ലതാനും. പാപ്പൻമാപ്പിളയുടെ കഴുത്തിൽ വെന്തിങ്ങാ ഉണ്ടായിരിക്കും. പാപ്പൻപിള്ളയുടെ നെറ്റിയിലും തോളുകളിലും നെഞ്ചത്തും ചന്ദനമുണ്ടായിരിക്കും. ഇടത്തുവശത്തേക്ക് കെട്ടിയിട്ടിരിക്കുന്ന കുടുമ പാപ്പൻപിള്ളയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഒരു പ്രത്യേകതയാണ്.

പാപ്പൻപിള്ളയുടെ മുത്തമകൻ സദാശിവൻനായർ ഒരു ഡോക്ടറാണ്. രണ്ടാമത്തെ മകൻ ഒരു സ്കൂൾ അദ്ധ്യാപകനും. തങ്കമ്മ എന്ന മുത്തമകളെ പെനാംഗിലുള്ള ഒരു ഉദ്യോഗസ്ഥൻ സംബന്ധംചെയ്തു കൊണ്ടുപോയി. പോയിട്ടു വാങ്ങാൻ എട്ടു കഴിഞ്ഞു. അടുത്ത ഓണത്തിനു വന്നേക്കും. പിന്നത്തെ മകൻ ലക്ഷ്മിക്കുട്ടി, കോളേജിൽ പഠിക്കുന്നു. ഇളയ മകൻ ഗോവിന്ദൻകുട്ടി

ഹൈസ്കൂളിലും. പാച്ചൻപിള്ളയുടെ ഭാര്യ പാറുക്കുട്ടിയമ്മ നല്ല ഐശ്വര്യവും മനുഷ്യപ്പറ്റുമുള്ള ഒരു സ്ത്രീയാണ്. പാച്ചൻപിള്ളയുടെ ഐശ്വര്യത്തിന്റെ എല്ലാം കാരണം അവരാണ് പറയപ്പെടുന്നു.

പാപ്പൻമാപ്പിളയുടെ മൂത്ത മകൻ തോമസ് എൻ ജിനിയറാണ്. രണ്ടാമത്തെ മകൻ ജോജ് രാഷ്ട്രീയ സമുദായപ്രവർത്തനങ്ങളിലാണ്. ഒരിടനേതാവുമാണ്. മൂത്തമകൾ മേരി കോൺവെൻറിൽ ചേർന്ന്; ഇന്ന് ഒരു കന്യാസ്ത്രീഅമ്മയാണ്; ഒരു ഗേൾസ് ഹൈസ്കൂൾ ഹെഡ് മിസ് ട്രസ്റ്റിയാണ്. പിന്നൊരു മകനുള്ളതു കോളേജിൽ പഠിക്കുന്നു. ഇളയ മകൾ എമിലി ഹൈസ്കൂളിലും. പാപ്പൻമാപ്പിളയുടെ പെമ്പിള കുഞ്ഞുമറിയാത്ത എണ്ണക്കറമ്പിയാണ്. എങ്കിലും കണ്ടാൽ അഴകുള്ള ഒരു വീട്ടമ്മയാണ്; കാര്യസ്ഥിയാണ്; മിതമായ പൊക്കവും വണ്ണവും. അലക്കിത്തേച്ച തേക്കുച്ചുട്ടയും, പൂക്കലത്തൊരിച്ചിലിട്ട മമ്മൽപുടവയും, തേരുവിളമ്പിൽ കസവുനേരിയതും ധരിച്ച്, കൈയിൽ നിത്യാരാധനയും കൊണ്ടും പിടിച്ച് അവർ പള്ളിയിൽ പോകുന്ന പോക്കു കാണാൻ ഒരു ചേലുണ്ട്. മുറുക്കിച്ചെമപ്പിച്ച അവരുടെ ചിരിക്ക് ഒരഴകുണ്ട്. പെരുമാറ്റത്തിലൊരു മയ്യാദയുണ്ട്.

പാറുക്കുട്ടിഅമ്മയും മക്കളും അമ്പലത്തിൽ കുളിച്ചു തൊഴാൻ പോകും; കുഞ്ഞുമറിയാത്തയും മക്കളും പള്ളിയിൽ പ്രാർത്ഥിക്കും. അമ്പലവും പള്ളിയും തമ്മിൽ അഞ്ചു ഫർലോംഗിന്റെ അകലമേയുള്ളൂ. അമ്പലത്തിലെ ശംഖുനാദം പള്ളിയിലും പള്ളിയിലെ മണിയൊച്ച അമ്പലത്തിലും കേൾക്കാം. അമ്പലം അവിടെയുണ്ടായിട്ട് എത്ര സഹസ്രാബ്ദങ്ങൾ ആയി എന്നറിവില്ല. അന്ന് അമ്പലത്തിന്റെ പണിയിൽ തെക്കേക്കര പാച്ചൻപിള്ളയു

ടെയും വടക്കേക്കര പാപ്പൻമാപ്പിളയുടെയും പുച്ഛികന്മാർ തോളോടുതോൾ ചേർന്നിന്ന് അലുപാനിച്ചിട്ടുണ്ടാവും. എന്നാൽ പള്ളി ഉണ്ടായിട്ട് അഞ്ഞൂറു കൊല്ലത്തിൽ അധികമായിട്ടില്ല. തെക്കേക്കര പാച്ചൻപിള്ളയുടെ ഒരു പിതാമഹൻ ദാനംചെയ്ത സ്ഥലത്താണ് പള്ളിയിരിക്കുന്നതെന്ന് ഐതിഹ്യമുണ്ട്. ഇന്നും പള്ളിയിലെ മുഖ്യ പെരുനാളിനു തെക്കേക്കരത്തറവാട്ടിലെ കാരണവരെ ക്ഷണിക്കാറുണ്ട്.

പാച്ചൻപിള്ളയും പാപ്പൻമാപ്പിളയും കൊച്ചു ന്നാൾതൊട്ട് കൂട്ടുകാരായിരുന്നു. മാത്തിൽപറമ്പിൽ മാധവനാശാൻ എന്ന് ഒരു പ്രസിദ്ധ പണ്ഡിതനുണ്ടായിരുന്നു. മാധവനാശാൻ ഒരിഴവനായിരുന്നു. പാച്ചനും പാപ്പനും ആ ആശാന്റെ കളരിയിൽനിന്നാണ് നിലത്തെഴുത്തും കണക്കും ശ്രീരാമോദനവും പഠിച്ചത്. പാടത്തുഴാനും ചക്രം ചവുട്ടാനും അവർ പഠിച്ചത് ഒന്നിച്ചാണ്. ഒരിക്കലും പിരിയാത്ത കൂട്ടുകാരായിരുന്നു അവർ. അവർ ഒന്നിച്ചു പലേടത്തും സഞ്ചരിച്ചിട്ടുണ്ട്. പല തമ്മിൽത്തല്ലുകളിലും ഏറ്റെടുത്ത് അവർ പുറംതിരിഞ്ഞുനിന്നു ശത്രുക്കളോടു പൊരുതി ജയിച്ചിട്ടുണ്ട്. അടിതട മുതലായ കായികാഭ്യാസങ്ങൾ ഇരുവർക്കും അറിയാം. ഭായി എന്ന പട്ടാണിയാണ് അവരെ കായികമുറ അഭ്യസിപ്പിച്ചത്. പത്തിരപതു പേരോടു തല്ലിനേടാൻ പാപ്പനും പാച്ചനും ധാരാളം മതി.

അവരൊന്നിച്ചു കള്ളു കുടിക്കാൻ പോയിട്ടുണ്ട്. ഇന്നും പാപ്പനും പാച്ചനും എന്നു കേട്ടാൽ നാട്ടുകാർ ഞെട്ടുകയുണ്ട്. ഭയങ്കരന്മാരാണ്. ഉഗ്രപ്രതാപവാനാണ്. ഇപ്പോൾ വയസ്സായി. എങ്കിലും ഒന്നരണ്ടാളിന്റെ കരുത്തുവീതം ഉണ്ട് ഓരോരുത്തർക്കും. പാച്ചൻപിള്ളയ്ക്കും

വല്ലപ്പോഴും എങ്ങാൻ വാതത്തിന്റെ ഒരേനക്കേടുണ്ടാകാറുണ്ട്. പാപ്പൻമാപ്പിള്ളയ്ക്ക് എക്കിളിന്റെ ശല്യം ഉണ്ട്.

“പണ്ട് നിങ്ങളു ചട്ടമ്പികളിച്ചു നടന്നേന്റെ അനുഭവമാ ഈ എക്കിളി,” എന്നു കുഞ്ഞുമറിയാത്ത പായാറുണ്ട്.

“ഏതായാലും ഞാൻ നിന്നോടു ചട്ടമ്പിത്തരമൊന്നും എടുത്തിട്ടില്ലല്ലോ,” പാപ്പൻ പറയും. വാസ്തവമാണ്. ഇന്നേവരെ ഒരീക്കിലികൊണ്ടുപോലും അവരെ നോവിച്ചിട്ടില്ല.

പാറുക്കുട്ടിയമ്മയും കുഴമ്പു ചൂടാക്കി പാച്ചൻപിള്ളയുടെ കാലു തിരുമുസ്സോൾ പറയാറുണ്ട്: “ഈ കാലു കൊണ്ട് എത്രപേരെ അടിച്ചിട്ടുണ്ട്?”

“ഏതായാലും നിന്നെ അടിച്ചിട്ടില്ലല്ലോ,” പാച്ചൻ പിള്ള പറയും. കാലുമടക്കി കരണക്കുറ്റിക്ക് അടിക്കാൻ പാച്ചൻപിള്ളയ്ക്കു വശമുണ്ട്. പാപ്പന്റെ കൈകൊണ്ടുള്ള ഇടിക്കു ഒരു മനു തുക്കമുണ്ടെന്ന് അനുഭവസ്ഥർ പറയുന്നു. ഏതായാലും പാപ്പൻ, പാച്ചൻമാരുടെ പൂർവ്വകാല വീരസാഹസകഥകൾ ഓർന്നെതു കുഞ്ഞുമറിയാത്തതും പാറുക്കുട്ടിയമ്മയ്ക്കും വളരെ രസമാണ്. എൺപതോടടുത്ത കുഞ്ഞൻപുലയൻ പറയും കഥകൾ: “തന്ത്രാട്ടിമാക്കു കേക്കണോ പുകിലു്. മലുവെള്ളപ്പൊക്കം കഴിഞ്ഞേന്റെ പിന്നത്തെ പള്ളിമേട്ട ദോസി അമ്പലത്തിൽ കദകളി നടക്കുന്നു. അപ്പോഴേക്കും ആലുംചോട്ടിൽ ഒരു മെഹളം... മടക്കേക്കര തെക്കേക്കരത്തമ്പ്രാക്കമ്മാരൊണ്ടു് അഞ്ചെട്ടു കടാമുട്ടന്മാരുമായി ഉണ്ടപ്പിടുത്തം, തന്ത്രാക്കന്മാർ പൊറം പൊറം തിരിഞ്ഞുനിന്നു പടക്കം പൊട്ടിക്കണപോലല്ലെ കാലും കൈയുമെടുത്തു് അടിച്ചതു്.”

“എന്നിട്ട്?” ചെവി കൂപ്പിച്ചിരുന്നു കേൾക്കുന്ന കുഞ്ഞുമറിയാത്ത ചോദിക്കും.

“എന്നിട്ടെന്നാ ചട്ടമ്പിമാരുടെയെല്ലാം എല്ലൊടി ചു മിട്ടു തമ്പ്രാക്കന്മാർ.”

“തമ്പ്രാക്കന്മാർക്കൊന്നും പറാീല്ലേ മൂപ്പാ?” പാറുക്കുട്ടിയമ്മ ചോദിക്കും.

“ഉമ്മിണിച്ചേതമൊണ്ടു്... തമ്പ്രാക്കന്മാരുടെ മേത്തൊന്നു കിള്ളാൻ അവന്മാരെക്കൊണ്ടു പറാീല്ല.”

അങ്ങനെ പാടത്തിനക്കരെയിക്കരെയുള്ള ആ രണ്ടു വീടുകൾ ഒരേയൊരു കുടുംബംപോലെ കഴിഞ്ഞുപോന്നു. ഏഴകൊല്ലം മുമ്പ്, അതേ, ഏഴകൊല്ലം മുമ്പ്, ഒരനിഷ്ടസഭവുമുണ്ടായി. ആ സംഭവാ പാടത്തെ കൈത്തോട്ടുപോലെ ആ കുടുംബങ്ങളെ വേർപെടുത്തിക്കളഞ്ഞു. ഏഴകൊല്ലമായി പാച്ചൻപിള്ളയും പാപ്പൻമാപ്പിളയും തമ്മിൽ മിണ്ടിയിട്ട്. രണ്ടുപേരും വാശിക്കാരാണ്. ഇന്ന് അവർ ശത്രുക്കളായി. തമ്മിൽ കൈവെച്ചിട്ടില്ല എന്നേയുള്ളൂ. ആ ഉഗ്രന്മാർ തമ്മിൽ ഒരു സംഘട്ടനമുണ്ടാകണമെന്ന് നാട്ടുകാർ അഭിലഷിച്ചിരുന്നു. കാരണം, അവർ രണ്ടും ഒന്നിച്ചു നില്ക്കുന്നിടത്തോളം കാലം മറ്റൊരാൾക്ക് ആ കരയിൽ മിണ്ടാൻ സാധിക്കുകയില്ല.

പാപ്പനും പിള്ളയും തമ്മിൽ പിണങ്ങിയെന്നറിഞ്ഞപ്പോൾ ആളുകൾ ദീർഘമായൊന്നു നിശ്ചയിച്ചു.

പാറുക്കുട്ടിയും കുഞ്ഞുമറിയാത്തയും അക്കരെയിക്കരെയെന്ന പരസ്പരം കാണാറുണ്ടു്. തൊട്ടടുത്തത്തിലാലും മിണ്ടുകയില്ല. ഹൈസ്കൂളിൽ പഠിക്കുന്ന ഗോവിന്ദൻ കുട്ടിയും എമിലിയും കളിത്തോഴരായിരുന്നു. ഒരിക്കലും പിരിയാത്ത കൂട്ടുകാരായിരുന്നു. അന്നു ഗോവിന്ദൻകുട്ടിക്ക് എട്ടും എമിലിക്ക് അഞ്ചും വയസ്സ് പ്രായമേ ഉണ്ടാ

യിരുന്നുള്ളു. അവരിന്നു വളൻപോയി. എന്തിനാണ് അവർ തമ്മിൽ മിണ്ടാത്തതെന്ന് അവർക്കുതന്നെ അറിഞ്ഞുകൂടാ. ഗോവിന്ദൻകുട്ടി എമിലിക്ക് ആഞ്ഞിലിച്ചുക്കുകളും, അവൾ അവനു ചാമ്പങ്ങാകളും സമ്മാനിച്ചിരുന്ന ആ കാലഘട്ടം, വെള്ളപ്പൊക്കകാലത്തു് കൈത്തോട്ടിൽ അവർ നീന്തിക്കളിച്ചിരുന്ന ആ കാലഘട്ടം, നോക്കത്താത്ത വിദൂരതയിലായിരിക്കുന്നു അതു്. പള്ളിക്കൂടത്തിൽ പോകുമ്പോൾ അവർ തമ്മിൽ വഴിക്കവെച്ചു കാണാറുണ്ടു്. വേറെയാരും ദൃഷ്ടിയിലില്ലെങ്കിൽ “ഗോവിന്ദൻകുട്ടി” എന്ന് എമിലി വിളിക്കും. “എമിലി” എന്ന് ഗോവിന്ദൻകുട്ടി വിളിക്കേൾക്കും. അവരുടെ ഹൃദയങ്ങൾ ശക്തിയായി തുടിക്കും; അവർ ആരെയോ ഭയന്നു് ഓടി അകന്നുകളയും. പാച്ചൻപിള്ളയുടെ മൂത്ത മക്കൾ ഡോക്ടറും അദ്ധ്യാപകനും അവധിക്കു വീട്ടിൽ വരുമ്പോഴൊക്കെ വടക്കേക്കരയെത്തി പാപ്പൻമാപ്പിളയേയും കുടുംബത്തേയും കാണുകയും പതിവായിരുന്നു. കുഞ്ഞുമറിയപ്പെമ്പിളയുടെ കൈകൊണ്ടു കാപ്പി വാങ്ങി കുടിച്ചിട്ടേ അവർ മടങ്ങിപ്പോവുകയുള്ളൂ. അതുപോലെതന്നെ ആയിരുന്നു പാപ്പൻമാപ്പിളയുടെ മക്കളും. അവർ പാറുക്കുട്ടിയമ്മയെ സ്വന്തം അമ്മയെപ്പോലെതന്നെ സ്നേഹിച്ചിരുന്നു. സിസ്റ്റർ മേരി വീട്ടിൽ വന്നാൽ പാടം കടന്നു പാറുക്കുട്ടിയമ്മയെ കണ്ടിട്ടേ കോൺവെൻറിലേക്കു മടങ്ങിപ്പോകാറുള്ളൂ. ആ പതിവു നിന്നിട്ടു വഷം ഏഴായി. ഒരുകാലത്തു സാഹോദര്യത്തിന്റെ ഭദ്രദീപങ്ങളായിരുന്ന ആ വീടുകൾ ഇന്നു ശത്രുപാളയങ്ങളായിരിക്കുന്നു.

ഒരു പഞ്ചായത്തുതെരഞ്ഞെടുപ്പാണ് കാരണം. വടക്കേക്കര ജോജ്ജ് പഞ്ചായത്തുതെരഞ്ഞെടുപ്പിനു സ്ഥാനാർത്ഥിയായി നിന്നു. പാച്ചൻപിള്ളയോടും മക്കളോടും

അനുവാദവും അനുഗ്രഹവും വാങ്ങിക്കൊണ്ടാണ് അവൻ നോമിനേഷൻപേപ്പർ സമർപ്പിച്ചതുതന്നെ. അവൻ എതിരില്ലാതെ തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ടെന്നു പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്നു. പക്ഷേ, ശാന്തനിമ്ലമായ ആ അന്തരീക്ഷത്തിൽ വർഗ്ഗീയതയുടെ വിഷവിത്തുകളുമായി കുറേപ്പേർ അന്യദിക്കുകളിൽനിന്നു വന്നെത്തി. അന്യകരക്കാരനായ ഒരു നായർ ജോജ്ജിന്റെ എതിർസ്ഥാനാത്ഥിയായി പേരുകൊടുത്തു. ആ സ്ഥാനാത്ഥിയെ എതിർക്കാനെന്നു പാച്ചൻപിള്ള പ്രഖ്യാപിച്ചതാണ്. പക്ഷേ, അയാൾ മറിഞ്ഞുപോയി. സമുദായനേതാക്കൾ വന്നു പാച്ചൻപിള്ളയുടെ വീട്ടിൽ താമസമുറപ്പിച്ചു. അവർ ഒരാഴ്ചയോളം പാച്ചൻപിള്ളയെ ജാതിയുടെ പേരിൽ ഗുണഭോഷിച്ചു. ഒടുവിൽ അയാൾ അവർക്കു വഴങ്ങി.

ജോജ്ജിനെതിരായി പാച്ചൻപിള്ളയുടെ അഭ്യക്ഷതയിൽ തെരഞ്ഞെടുപ്പുപ്രചരണമീറ്റിംഗുകൾ നടന്നു. പാച്ചൻപിള്ളയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സമുദായത്തിൽപ്പെട്ട നേതാക്കളും നായർസ്ഥാനാത്ഥിക്കുവേണ്ടി വോട്ടുവിടിച്ചുതുടങ്ങി.

പാച്ചൻപിള്ള അങ്ങനെ ചെയ്യുമെന്നു പാപ്പൻമാപ്പിള ഒരിക്കലും പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്നതല്ല. ആ വാർഡിൽ നായരുടെയും നസ്രാണിയുടെയും വോട്ടുകൾ തുല്യമായിരുന്നു. ജയാപജയങ്ങൾ ത്രാസിൽ തുങ്ങി. തെക്കേക്കര നായരും വടക്കേക്കര മാപ്പിളയും തമ്മിലുള്ള ഒരു വലിയ വടംവലിയായി ആ തെരഞ്ഞെടുപ്പു കലാശിച്ചു.

രണ്ടേ രണ്ടു വോട്ടിന്റെ ഭൂരിപക്ഷത്തോടെയാണ് ജോജ്ജ് ജയിച്ചത്.

ദൂരെയെങ്ങാനിന്നു വന്നുചേർന്ന രാഷ്ട്രീയവും വർഗ്ഗീയതയും ആ ഗ്രാമത്തിന്റെ സ്വച്ഛതയെ കെടുത്തുകയും ജന

ങ്ങളെ തമ്മിൽ ഭിന്നിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. നായന്മാർ നായന്മാരുടെ കടയിലും, ക്രിസ്ത്യാനികൾ ക്രിസ്ത്യാനികളുടെ കടയിലുംനിന്നു മാത്രം സാമാനം വാങ്ങിത്തുടങ്ങി. അങ്ങനെ ജാതിസ്ഥിരീകൃതം എല്ലാ മണ്ഡലങ്ങളിലേക്കും

- വ്യാപിച്ചു. പലേടത്തും നസ്രാണികളും നായന്മാരും ഏറ്റുമുട്ടലുണ്ടായി. 'തെരഞ്ഞെടുപ്പു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ വഴിയ പ്രമാണികളും രാഷ്ട്രീയനേതാക്കളും അവരുടെ പട്ടിണി പോയി. പക്ഷേ, അവർ ഇളക്കിവിട്ട കലാപത്തിന്റെ കാര്യം ചുറ്റിയിടിച്ചുകൊണ്ടേയിരുന്നു. പാച്ചൻപിള്ളയും പാപ്പൻമാപ്പിളയും തമ്മിൽ ഒരു ഏറ്റുമുട്ടലുണ്ടാക്കാൻ ഇരുഭാഗത്തെയും പ്രമാണികൾ കിണഞ്ഞു പരിശ്രമിച്ചു.

“അതിനു വച്ച വെള്ളം അങ്ങു വാങ്ങി വച്ചേൽ.” എന്നായിരുന്നു പാപ്പൻമാപ്പിളയുടെ മറുപടി.

“എന്നെ ആരും ഇനി ഗുണദോഷിക്കാൻ വരണ്ടാ.” എന്നു പാച്ചൻപിള്ളയും പറഞ്ഞു.

വാസ്തവത്തിൽ അവിചാരിതമായി ഉണ്ടായ ആ അകൽച്ച അവരെ രണ്ടുപേരെയും വേദനിപ്പിച്ചു. ലോകത്തിൽ മറ്റുള്ളവർ എങ്ങനെയിരുന്നാലും പാച്ചനും പാപ്പനും തമ്മിൽ പിണങ്ങുക സാധ്യമല്ല.

തമ്മിൽ യോജിക്കണമെന്നുണ്ടായിരുന്നു. ആരെങ്കിലും ഒന്ന് ആരംഭമിട്ടാൽ മതി. രണ്ടുപേരും വാശിക്കാരാണ്. “പിള്ളയ്ക്ക് എന്നോടൊന്നു മിണ്ടിയാൽ എന്താ?” പാപ്പൻമാപ്പിള അയാളുടെ പെമ്പിളയോടു പറയും.

“നിങ്ങളു തമ്മിൽ എത്രനാളിങ്ങനെ പിണങ്ങിക്കഴിയും?” പാച്ചൻപിള്ളയോടു് പാറുക്കുട്ടിയമ്മ ചോദിക്കും.

“പാപ്പൻ എന്നോടൊന്നു മിണ്ടിയാലെന്താ,” എന്നാണ് പിള്ളയുടെ ഉത്തരം.

അങ്ങനെ കാലങ്ങൾ നീണ്ടു. നീണ്ട ഏഴു വർഷങ്ങൾ കടന്നുപോയി. മിക്കപ്പോഴും പാടത്തുവെച്ച്, തോടിനക്കരയിക്കരവെച്ച് അവർ തമ്മിൽ കാണം. മുഖം തിരിച്ചുകളയും. കൂട്ടുകാരൻ വിളിക്കുന്നുണ്ടോ എന്ന് ഇരുവരും ചെവിയോക്കും.

ഒരിക്കൽ പാപ്പൻമാപ്പിള കുഞ്ഞുമറിയായ്മയോടു പറഞ്ഞു: “ഞാൻ മരിക്കാൻനേരം പിള്ളയെ വിളിപ്പിക്കണം. പിള്ള എന്റെ അടുത്തുണ്ടായിരിക്കണം.”

ഒരിക്കൽ പാച്ചൻപിള്ള വടക്കേക്കരവീടിന്റെ പടിക്കൽവരെ വന്നു. അതു പാപ്പൻ കണ്ടു. ഉടന്തേ അയാൾ കസേര ശരിപ്പെടുത്തിയിടുകയും ചായ തിളപ്പിക്കാൻ കുഞ്ഞുമറിയയോടു പറയുകയും ചെയ്തു. പാച്ചൻ പിള്ള ഒരു നിമിഷം പടിക്കൽ നിന്നിട്ടു നടന്നുപോയ്ക്കിരുന്നു.

വടക്കേക്കര പുരയിടത്തിന്റെ പടിഞ്ഞാറെ അരികുചേർന്നു കിടക്കുന്ന നാട്ടുവഴി പാടം മുറിച്ച് ഒരു കല്യൂക്കിന്റെ മുകളിൽക്കൂടി തെക്കോട്ടു ചെന്ന് തെക്കേക്കര പുരയിടത്തിന്റെ പടിഞ്ഞാറുവശത്തെ പടി കടന്ന് അങ്ങനെ നീണ്ടു പോകുന്നു. ആവഴി ബസ്സ് പോകാറില്ല; കാറുകൾ പോകാറുണ്ട്. ഒരു മൈൽ വടക്കുമാറിയാണു റെയിൽവേസ്റ്റേഷൻ. അതുകൊണ്ടു തെക്കേക്കര പാച്ചൻ പിള്ളയുടെ വീട്ടുകാർ വടക്കേക്കര പുരയിടത്തിന്റെ പടിഞ്ഞാറുവശത്തുള്ള വഴിയെയാണു പോകുന്നതും വരുന്നതും. പട്ടണം മൂന്നു മൈൽ വടക്കാണ്.

ജനങ്ങളെ ജാതിപ്പിശാചു വന്നു വേർതിരിച്ചെങ്കിലും പ്രകൃതിക്കു മാറ്റമൊന്നുമുണ്ടായില്ല. വടക്കേക്കരവീട്ടിലും ചിങ്ങക്കാരും ചിങ്ങനിലാവും ഒന്നുപോലെ സഞ്ചരിച്ചിരുന്നു. അവയ്ക്കു ജാതിവ്യത്യാസം ഇല്ലായിരുന്നു.

വടക്കേക്കരയിലെ വാളൻപുളിയുടെ തുഞ്ചത്തുനിന്നും, തെക്കേക്കരയിലെ ആഞ്ഞിലിയുടെ തുഞ്ചത്തുനിന്നും മാടത്തക്കിളികൾ നെൽപ്പാടത്തിന്റെ മുകളിൽക്കൂടി അങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടും ഷട്ടിൽസർവ്വീസ് നടത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അവയ്ക്കു ജാതിവ്യത്യാസമില്ലായിരുന്നു. ജാതിയെ ചൊല്ലി മാടത്തക്കിളികളെത്തമ്മിൽ വേർപെടുത്താൻ ലോകത്തിൽ ഒരു നേതാവിനു സാധിക്കുമോ, സാധിക്കുമോ? പാടത്തിന്റെ ഇരുകരകളിലുമുള്ള കൈതപ്പൂക്കളുടെ മണത്തിനും വ്യത്യാസമുണ്ടായിരുന്നില്ല. കൈതപ്പൂക്കൾക്കു ജാതിവ്യത്യാസമില്ലായിരുന്നു.

ഓണക്കാലമായി; മരങ്ങളും ചെടികളുമെല്ലാം പൂത്തുലഞ്ഞുനിന്നു; കൈത്തോട്ട തുപ്പെത്തുപ്പെ തെളിനിൽ ചുറ്റുചുറ്റുക്കോടെ ഒഴുകിക്കൊണ്ടിരുന്നു. തിരുവോണം വരുന്നതേയുള്ളൂ. പുളിമരത്തിന്റെ തെക്കോട്ടുള്ള കൊമ്പത്തു കെട്ടിയിരിക്കുന്ന ഊഞ്ഞാലിൽ ഇരുന്ന് എമിലി ആടുകയായിരുന്നു. അങ്ങേക്കരയിൽനിന്നു പട്ടം പറപ്പിക്കുന്ന ഗോവിന്ദൻകുട്ടിയെ അവൾക്കു കാണാമായിരുന്നു. അവൾ ആഞ്ഞാഞ്ഞു ഊഞ്ഞാലാടി. തെക്കുവശത്തു നിറയെ കായിച്ചുനില്ക്കുന്ന ചാമ്പച്ചെടിയെ അവൾക്കു തൊടാം. ചാമ്പങ്ങാ പഠിച്ചു കറുമുറെ ചവച്ചുതിന്നുകൊണ്ട് അവൾ ഊഞ്ഞാലാടി.

പാപ്പൻചേട്ടൻ കുറെ അകലെ മാറി കാച്ചിലിനു മണ്ണുകൂട്ടുകയായിരുന്നു. ധാരാളം മുതലുണ്ടെങ്കിലും അയാൾക്കു ജോലി ചെയ്യണം, ദേഹം വിയർക്കണം. എങ്കിലേ സുഖമുള്ളൂ. ദേഹത്തുകൂടെ വിയപ്പ് ഒഴുകുന്നുണ്ട്.

നേരം സായാഹ്നത്തോടു സമീപിക്കുകയായിരുന്നു. പെയ്തുതീർന്ന മേഘങ്ങളുടെ ബാക്കി ആകാശത്തിൽ കിട

പ്പുണ്ടായിരുന്നു. ആ മേഘങ്ങളുടെമേൽ പല നിറത്തിലുള്ള ചായങ്ങൾ തേക്കുകയായിരുന്നു സൂര്യൻ.

വടക്കേക്കര വീടിന്റെ പടിഞ്ഞാറെ പടിക്കൽ ഒരു കാർ വന്നു. അതിൽനിന്നു യൂറോപ്യൻ വേഷധാരിയായ ഒരു പുരുഷനും, സാരി ധരിച്ച സുന്ദരിയായ സ്ത്രീയും, മണിമണിപോലുള്ള രണ്ടു കുട്ടികളും ഇറങ്ങി. അവർ യാതൊരു സങ്കോചവും കൂടാതെ മുററത്തേക്കു നടന്നുവരികയാണ്.

“മറിയപ്പെമ്പിളെ,” വരാന്തയിലേക്കു കയറിയ ആ യുവതി വിളിച്ചുപോദിക്കുകയാണ്. എന്നിട്ട് ഒരു കൂസലും കൂടാതെ അകത്തേക്കു കയറുകയാണ്. “കുഞ്ഞു മറിയാമ്മ ക്ഷണനേരം അന്ധാളിച്ചുപോയി.

“എന്റെ അമ്മച്ചിയല്ലേ ഇത്!” അവൾ കുഞ്ഞു മറിയാമ്മയെ കെട്ടിപ്പിടിക്കുകയാണ്.

“എന്റീശോകത്താവേ! ഇതെന്റെ തങ്കമ്മയല്ലേ?”

“എല്ലാംതന്നെ എന്തേ?”

ഏതാംവഴി പെനാംഗിൽനിന്നു വന്നിരിക്കുകയാണ്... പാച്ചൻപിള്ളയുടെ പ്രിയപ്പെട്ട മകൾ തങ്കമ്മ. അവൾക്കു വടക്കേക്കര വീടിന്റെ ഓരോ മുറിയും പരിചയമുണ്ട്. അത് ഒരു അന്യവീടാണെന്ന് അവൾക്കു ഒരിക്കലും തോന്നിയില്ല. പക്ഷേ, അവൾ പോയതിനു ശേഷം ആ രണ്ടു വീടുകളും തമ്മിലുണ്ടായ അകൽച്ചയെപ്പറ്റി പാവം അറിഞ്ഞിയില്ല. മാടത്തക്കിളികൾക്കും, കുളിർകാറ്റിനും അറിഞ്ഞുകൂടായിരുന്നു.

തെക്കേക്കര വീട്ടിൽനിന്നു രണ്ടു കണ്ണുകൾ ആ കാഴ്ച കാണുന്നുണ്ടായിരുന്നു.

“പാറുക്കുട്ടീ!” പാച്ചൻപിള്ള വിളിച്ചു.

“എന്താ?”

“നമ്മുടെ തങ്കമ്മ വന്നെടി.”

“എന്റെ പൊന്നുമോളോ! എവിടെ?”

“അതേ.” അയാൾ വിരൽ ചൂണ്ടി.

“അവളാണോ അത്? എന്റെ കുഞ്ഞു!”

“അതേടി.”

പാച്ചൻപിള്ള ഒരോട്ടമായിരുന്നു. അയാളുടെ ഒപ്പം എത്താൻ പാവം പാറുക്കുട്ടിയമ്മയ്ക്കു സാധിക്കുമോ? പാച്ചൻപിള്ള തോട്ട ചാടിക്കടന്നു.

വടക്കേക്കര പുരയിടത്തിലേക്കു ചാടിക്കയറി.

“പാപ്പാ!” അയാൾ നീട്ടിവിളിച്ചു.

“പിള്ളേച്ചാ!” എവിടെനിന്നോ പാപ്പൻ വിളിക്കേട്ടു.

പാവങ്ങൾ കെട്ടിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ടു കൊച്ചുക്കുഞ്ഞുങ്ങളെപ്പോലെ രണ്ടുപേരും പൊട്ടിക്കരഞ്ഞുപോയി. അവരുടെ നരച്ച മീശകൾ കണ്ണീർകൊണ്ടു നനഞ്ഞു. ആ കണ്ണനീർത്തുള്ളികൾക്കു വ്യത്യാസമില്ലായിരുന്നു. രസതന്ത്രശാലയിൽ പരിശോധിച്ചാലും അവയ്ക്കു വ്യത്യാസം കാണുകയില്ല. രണ്ടുപേരുടേയും വിയപ്പുകൾ തമ്മിൽ കലർന്നു. പാച്ചൻപിള്ളയുടെ നെറ്റിയിലെയും നെഞ്ചത്തെയും ചന്ദനം പാപ്പൻമാപ്പിളയുടെ ദേഹത്തു പുരണ്ടു. അയാളുടെ വെന്തിങ്ങയുടെ പാട്ടു പാച്ചൻപിള്ളയുടെ വയററത്തും പതിഞ്ഞു.

അതൊരു സമാഗമംതന്നെയായിരുന്നു. ഏഴുകൊല്ലം അണകെട്ടി നിർത്തിയിരുന്ന സാഹോദര്യത്തിന്റെ നദി തുറന്നുവിടുകയായിരുന്നു.

“എന്റെ പാപ്പാ!”

“എന്റെ പിള്ളേച്ചാ!”

“നീ വിശ്വസിക്കണ്ടാ; എങ്കിലും എന്റെയും എന്റെ

പാറക്കുട്ടിയുടെയും വോട്ടു നിന്റെ മോനതന്നെ ആയിരുന്നെടാ.”

“പോട്ടെ പിള്ളേച്ചാ, ഇനി അക്കഥ ഓർമ്മിപ്പിക്കണ്ടാ.”

എമിലി വച്ചുനീട്ടിയ ചാമ്പങ്ങാ വാങ്ങിക്കൊണ്ടു ഗോവിന്ദൻകുട്ടി ആ കസ്യതിക്കടുക്കയുടെ നണച്ചുഴിയുള്ള പൂങ്കവിളത്തു മൃദുവായി ഒന്നു നളുകയുണ്ടായി; മററാരും കാണാതെ.

സൂര്യന്റെ രശ്മികൾ തങ്കംപോലെയിരുന്നു. ആ രശ്മികൾക്കു ജാതിയില്ലായിരുന്നു. ആ കാഞ്ചനമരീചികളാകട്ടെ, അമ്പലത്തിന്റെ കൊടിമരത്തെയും, പള്ളിയുടെ മുകളിലത്തെ കുരിശിനെയും ഏകകാലത്തു തലോടിക്കൊണ്ടിരുന്നു.

ചുവരെഴുത്ത്

“പൊന്നമോൻ എന്തേടീ കുഞ്ഞമ്മേ?” മത്തായി സാർ ചർച്ചരിക്കാണ്ടു് ഇളയ മകളോടു ചോദിച്ചു.

“ഇവിടെണ്ടാരുനും.” കുഞ്ഞമ്മ പറഞ്ഞു. എന്നിട്ടു് അവൾ അടുക്കളയിലേക്കോടി. ഭർത്താവു വന്നെന്നറിഞ്ഞ സാരാമ്മ ചുറുക്കെ കാപ്പി തിളപ്പിക്കുകയായിരുന്നു.

“ഇച്ചാച്ചനെന്തേയ്യമ്മേ, അപ്പച്ചൻ വിളിക്കുന്നു.” കുഞ്ഞമ്മ അറിയിച്ചു. അപ്പോഴേക്കും മത്തായിസാർ ഒരു തോത്തുകൊണ്ടു വിയപ്പു തുടച്ചുകൊണ്ടു് അടുക്കളവാതിൽക്കൽ എത്തിക്കഴിഞ്ഞു.

“അവൻ പൊറത്തേക്കെണ്ടാണ്ടു പോയതായിരിക്കും.” സാരാമ്മ അടുപ്പിലേക്കു് ഉണക്ക ഓലക്കാലുകൾ തിരുകിവച്ചുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു. അടുപ്പിൽനിന്നുള്ള പുക ആ പരിസരങ്ങളിലെല്ലാം വ്യാപിച്ചു. സാരാമ്മയുടെ കണ്ണു ചുവന്നിരുന്നു.

“നമ്മളെന്താ ഇന്നു വ്യാഴാഴ്ചേം ആയിക്കൊണ്ടു്? നാളെ പള്ളിക്കൂടം അവധിയാണോ?”

“നാളത്തേക്കവധിയെടുത്തു.”

“ഉം?”

“കുറേനാളായി നെഞ്ചത്തൊരു നൊമ്പരം—ഡോക്ടറെ ഒന്നു കാണിക്കാമെന്നുവെച്ചു.”

“ഞാനെത്രനാളൊണ്ടു പറയുന്നു. ഇപ്പോഴെങ്കിലും തോന്നിയല്ലോ.”

“സാരമില്ലെന്നു വിചാരിച്ചു—പൊന്നമോൻ ഇന്നു സ്കൂളിൽ പോയില്ലേ?”

“പോയേച്ചു് ഇപ്പം വന്നതേയുള്ളൂ... ശകലം ചക്ക

പ്പഴക്കൊണ്ടാരുന്ന്...അതും തിന്നേച്ചു എറങ്ങുന്നതു കണ്ടു."

"എവിടെപ്പോയതാണ് എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ."

"ഇച്ചാച്ചൻ അങ്ങേ പറമ്പിലിരുന്നു ചീട്ട കളിക്കൂടാ." പൊന്നമോന്റെ നേരെ ഇളയവളായ ലൂസി പറഞ്ഞു. അവൾക്ക് അവനോടു് ഒരു ചെറിയ ചൊരുക്കുണ്ടു്. ഒരു കളർപെൻസിലിന്റെ കേസ്സു്.

മത്തായിസാർ കാണാതെ സാരാമ്മ അവളുടെ നേരെ നോക്കി ചിരിക്കുകയും വാസ്തവത്തിൽ സാരാമ്മ സ്റ്ററിയാമായിരുന്നു അവൻ അയൽപക്കത്തെ പിള്ളേരുടെ കൂടെ ചീട്ടകളിക്കാൻ പോയിരിക്കയാണെന്നു്. ആ വിവരം അവന്റെ അപ്പച്ചൻ അറിയുന്നത് അപകടമാണു്. കാരണം പൊന്നമോനെ അവന്റെ അപ്പച്ചൻ പലപ്രാവശ്യം ഗുണഭോഷിച്ചിട്ടുള്ളതാണു്; കഠിനമായി ശിക്ഷിച്ചിട്ടുള്ളതാണു്. ഒരിക്കൽ പോലീസുകാർ വന്നു പിടികൂടിയ ചീട്ടകളിസംഘത്തിൽ പൊന്നമോനും ഉണ്ടായിരുന്നു. മത്തായിസാറിന്റെ മകനാണല്ലോ എന്നു കരുതി പോലീസുകാർ അവനെ ഗുണഭോഷിച്ചു വിട്ടയച്ചു. ആ വിവരം അറിഞ്ഞു മത്തായിസാർ അവനെ തൂണിൽ കെട്ടിയിട്ടു് അടിച്ച അടിയേകരമായിരുന്നു.

ദൂരെയുള്ള സ്കൂളിൽ അദ്ധ്യാപകജോലി നോക്കുന്ന മത്തായിസാർ വാരാന്ത്യത്തിൽ മാത്രമേ വീട്ടിൽ വരാറുള്ളൂ. തികളാഴ്ച വെളുപ്പിനു പോകുകയും ചെയ്യാ. ആ കാലയളവിൽ പൊന്നമോൻ വീട്ടിൽ വളരെ അച്ചടക്കത്തോടെ വർത്തിക്കും. യാതൊരു ശല്യവുമില്ല. അദ്ദേഹം ഇല്ലാത്ത ദിവസങ്ങളിൽ അവന്റേതാണോ സാമ്രാജ്യം. സാരാമ്മയുടെ ചൊല്ലുവിളിയിൽ അവൻ നില്ക്കുകയില്ല. അവർ അവന്റെ കാലുപിടിച്ചു കരഞ്ഞപേക്ഷിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അവൻ വക

വസ്തുതയില്ല. അമ്മയുടെ താക്കോൽ ചൂണ്ടി പെട്ടിയിൽ നിന്ന് അവൻ കാതു മോഷ്ടിക്കും. അല്ലെങ്കിൽ കരുമുള്ളകോതേങ്ങയോ മോഷ്ടിച്ചു വില്ക്കും. പുസ്തകം വാങ്ങാനെന്ന പേരിൽ അവൻ സാരാമ്മയോടു കാതു വാങ്ങി കൊണ്ടുപോയി ചീട്ടുകളിക്കും. ആഴ്ചയിൽ ഒരു ദിവസമെങ്കിലും അവൻ വഴക്കുണ്ടാക്കും. അതിന് അയല്ലാരോട് അച്ചാപോറി പറയേണ്ടതു സാരാമ്മയാണ്. മത്തായിസാറിന്റെ മകനാണല്ലോ എന്നു കരുതി കാപ്പിക്കടക്കാർ അവനു കടംകൊടുക്കും. മത്തായിസാറിന്റെ ലററർപേപ്പറിൽ കള്ളയൊപ്പിട്ട് അവൻ പലരോടും കാതു വാങ്ങിയിട്ടുണ്ട്. അവനെ ഗുണദോഷിക്കാത്തവരില്ല. പക്ഷേ, അവൻ നന്നാവുകയില്ല എന്നു ദുഃഖപ്രതാപമായിരിക്കണമെന്നു തോന്നും. എത്രയെന്നുവെച്ചാണു ഗുണദോഷിക്കുന്നത്? ശിക്ഷിക്കുന്നതിനും ഒരതിരില്ലേ?

അവനെച്ചൊല്ലി നെഞ്ചുത്തടിച്ചും കരഞ്ഞും വേദനതിനും മുപ്പത്തഞ്ചുകാരിയായ സാരാമ്മ ഒരു അറുപതു കാര്യയുടെ ലക്ഷണത്തിലായി! നാല്പതു കാരനായ മത്തായിസാറിന്റെ തലമുടി അകാലത്തിൽ പഞ്ഞിപോലെ നരച്ചു. വളരെയേറെ ദാരിദ്ര്യം അനുഭവിച്ചു പഠിച്ച ഒരാളാണു മത്തായിസാർ. പട്ടിണി എന്തെന്ന് അദ്ദേഹം തുച്ഛിച്ചറിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. അതുകൊണ്ടു തന്റെ കുഞ്ഞുങ്ങൾ ഒരിക്കലും പട്ടിണി കിടക്കരുതെന്ന് അദ്ദേഹത്തിനു നിബ്ബന്ധമുണ്ട്. സ്വന്തമായി ഒന്നും സമ്പാദിക്കാൻ സാധിച്ചിട്ടില്ല. എങ്കിലും ഭാര്യയും കുഞ്ഞുങ്ങളും ഇന്നുവരെ അല്ലൽ എന്തെന്ന് അറിഞ്ഞിട്ടില്ല. ഏഴു കുട്ടികൾ കാലമായി. അവരെ പഠിപ്പിച്ചു ഒരു നിലയിൽ എത്തിക്കണം എന്നു മാത്രമേ അദ്ദേഹം ആശിക്കുന്നുള്ളൂ. പള്ളിക്കൂടത്തിലെ ജോലിക്കു പുറമേ അദ്ദേഹത്തിന് ഒരു കട

യിൽ കണക്കെഴുത്തും രണ്ടു വീടുകളിൽ ട്യൂഷനുമുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മൂണ്ടും ഷട്ടും കീറി മുഷിഞ്ഞാലും തന്റെ കണ്ണുണ്ടും ഭായ്യയും മോടിയാടി വസ്ത്രധാരണം ചെയ്യണമെന്ന് അദ്ദേഹത്തിന് നിർബ്ബന്ധമുണ്ട്. ഒന്നരണ്ടു സ്ഥലത്തെങ്കിലും കീറിത്തയിച്ചതായിരിക്കും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഷർട്ട്.

“നമ്മളൊരു നല്ല ഷർട്ടിട്ടു കാണാൻ എനിക്കൊരു കൊതി. “സാരാമ്മ മിക്കപ്പോഴും പറയാറുണ്ട്.

“നിങ്ങളൊക്കെ നല്ല വസ്ത്രം ധരിക്കാൻവേണ്ടി ഞാൻ കീറിയ ഷർട്ടു ധരിക്കണം. നിങ്ങൾ പട്ടിണി കിടക്കാതിരിക്കാൻവേണ്ടി ഞാൻ വിശക്കുന്നു. നിങ്ങൾ സുഖമായി ഉറങ്ങാൻവേണ്ടി ഞാൻ ഉറക്കിളയ്ക്കുന്നു.” മത്തായിസാർ പറയും.

മത്തായിസാർ ഇന്ന് വരുമെന്ന് എന്തെങ്കിലും ഊഹമുണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ പൊന്നുമോൻ ചീട്ടുകളിക്കാൻ പോകുകയില്ലായിരുന്നു.

“എടി കുഞ്ഞമ്മേ, ആ പെഴുപെട്ടവനെ ഇങ്ങു വിളിക്കൂ.” മത്തായിസാർ ഇളയ മകളോടു പറഞ്ഞു.

“ഇച്ചാച്ചനെ തല്ലുമോ അപ്പച്ചാ?” കുഞ്ഞമ്മയ്ക്കു പേടിയാടി.

“ഇങ്ങു വിളിച്ചുകൊണ്ടുവരാനല്ലെ പറഞ്ഞത്.” മത്തായിസാറിന്റെ സ്വരം ഉയർന്നു. കുഞ്ഞമ്മ ഓടിപ്പോയി. സാരാമ്മയ്ക്കു ഒന്നും മിണ്ടാൻ ത്രാണിയില്ലെന്നായി. ഭയങ്കരമായ ഒരു കൊടുങ്കാറ്റു് ഇറച്ചുവരുന്നതുപോലെ തോന്നി.

“നീ അവനെ കൊലയ്ക്കു കൊടുക്കുമല്ലോടി മുതുകാലി.” ലൂസിയോടു സാരാമ്മ അരിശപ്പെട്ടു.

“ഇച്ചാച്ചനെതിന്നു എന്റെ ചായപ്പൻസിൽ ഒപ്പിച്ചുകുളഞ്ഞത്?”

“നിന്റെ ചായപ്പെൻസിൽ—”

“ലൂസി...” മത്തായിസാർ തിരിയെ തിണ്ണയിലേക്കു നടന്നുകൊണ്ടു വിളിച്ചു. “ഒരു നല്ല കാഞ്ഞിരക്കമ്പു് ഇങ്ങു വെട്ടിക്കോണ്ടുവന്നേയ്.”

ലൂസിക്കു ഭീതിയുണ്ടായി.. അവളുടെ ചങ്കു പട്ടവടെന്ന് അടിക്കുകയായി. സംഗതി ഇത്രകണ്ടു വഷളാകുമെന്ന് അവൾ പ്രതിക്ഷിച്ചിരുന്നു. അപ്പച്ചൻ ഇച്ചാച്ചനെ തല്ലരുതേ എന്നു പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊണ്ടാണ് അവൾ പിച്ചാത്തിയുമായി കാഞ്ഞിരത്തിന്റെ ചുവട്ടിലേക്കു പോയതു്.

“എന്തിനാ അവനെ അടിക്കുന്നത്?” വരാന്തയിൽ ചിന്താമഗ്നനായി താടിക്കു കൈയും കൊടുത്തിരിക്കുന്ന മത്തായിസാറിന്റെ മുമ്പിൽ ചൂടുള്ള ആനമാക്കു കാപ്പി ഒരു ഘാസിൽ കൊണ്ടുവന്നു വച്ചിട്ടു സാരാമ്മ സൗമ്യമായി അറിയിച്ചു.

“പിന്നെന്താ അവനെ തൊഴുണോ?”

മുഖം അനക്കാതെ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു.

“അടിച്ചതുകൊണ്ടു് ഒരു പ്രയോജനവുമില്ല.”

“അവൻ മരിക്കണം. എങ്കിലേ അവൻ നന്നാവൂ.” തിളങ്ങുന്ന ചിന്തകളിൽനിന്നു പൊന്തിവന്നവയായിരുന്നു ആ വാക്കുകൾ.

“നമ്മുടെ കമ്ബോഷം. അല്ലാണ്ടു് എന്തു പറയാനാണു്. പ്രായമാകുമ്പോൾ ഈ ദുഃശീലമൊക്കെ നീങ്ങുമാരിക്കും. കത്താവേ! ഞാനത്ര പള്ളിൽ നേച്ചു നേന്നു. എന്തുമാത്രം പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു. ഈ പ്രാർത്ഥനമാത്രം ദൈവം കൈക്കൊള്ളാത്തതെന്തു്?”

“വീടിനും, നാടിനും, ദൈവത്തിനും കൊള്ളാത്തവ

നായിട്ടല്ല അവൻ വളരുന്നത്. പിന്നെ ദൈവം എങ്ങനെ നിന്റെ പ്രാർത്ഥന കേൾക്കും? ഇന്ന് നന്നാകും നാളെ നന്നാകും എന്നു വിചാരിച്ചു ക്ഷമിക്കാൻ തുടങ്ങിയിട്ടു നാളുകൾ, വർഷങ്ങൾ എത്രയായി. പോട്ടെ, ഒരു ക്ലാസ്സിലും തോല്ലാതെ അവൻ പഠിച്ചാൽ മതിയായിരുന്നു. ക്ഷമിച്ചേക്കാമായിരുന്നു. ഈ സ്കൂൾഫൈനൽ പരീക്ഷയ്ക്ക് അവൻ ജയിക്കുമെന്നു നിനക്കു വിചാരമുണ്ടോ?"

“എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ, എന്റെ കർത്താവേ!”

ഈ ക്ലിവിനേക്കാൾ കുറേക്കൂടെ വലുതായ ഒരു കാഞ്ഞിരക്കമ്പും വെട്ടിക്കൊണ്ടാണു ലൂസി വന്നത്:

“ഇതെന്തിനാടീ പല്ലട കുത്താനോ?” മന്ത്രിയായി സാർ അതു വാങ്ങി നാലഞ്ചായി ഒടിച്ച് ലൂസിയുടെ പുറത്തേക്കൊരേറുകൊടുത്തു. അവൾക്കു നൊന്തു. എങ്കിലും ആശ്വാസപ്രദമായിരുന്നു അവൾക്ക് ആ നൊമ്പരം.

മത്തായിസാർതന്നെ വെട്ടുകത്തിയുമായി ചെന്നു തള്ളവിരൽ ഘനവും ഒരു മാർ നീളവുമുള്ള ഒരു വളഞ്ഞ കാഞ്ഞിരക്കമ്പു വെട്ടിയൊരുക്കിക്കൊണ്ടുവന്നു.

കുഞ്ഞമ്മ മുഖെയും പൊന്നുമോൻ പുറകെയുമായി വന്നു മുററത്തു കയറി. അവന്റെ മുഖത്തു ഭീതിയും ആശങ്കയും സ്പഷ്ടമായി നിഴലിച്ചിരുന്നു. പതിനേഴു വയസ്സുള്ള സുന്ദരനായ ഒരു ബാലൻ.

“എടാ,” മത്തായിസാർ വിളിച്ചു. ആ സ്വരം പരുഷമായിരുന്നില്ല, എങ്കിലും അതിനുള്ളിൽ ഒരു മഹാസമുദ്രം ഇരമ്പി.

“എന്തോ!” ഇളംതിണ്ണയിൽക്കൂടി പരുമ്മിപ്പരുമ്മി വന്ന് അവൻ തൂണിനടുത്തു നിന്നു.

“ഇങ്ങു കേറിവാടാ.” മത്തായിസാർ എണ്ണീറും

അവന്റെ കൈയ്ക്കുപിടിച്ചു വരാത്തയിലേക്കു വലിച്ചുകയറിനിൽ.

എന്താണു സംഭവിക്കുന്നതെന്നറിയാൻ ഉല്ലാസ്യയോടെ അങ്ങമിങ്ങുമായി ആളുകൾ വന്നു നില്പുണ്ടായിരുന്നു; പൊന്നമോന്റെ കളിപ്പൊക്കങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെ.

“ന്റെ പൊന്നപ്പച്ചാ എന്നെത്തല്ലത്—ഇനി ഞാൻ ഒരിക്കലും ചീട്ടുകളിക്കാൻ പോകുകേല.”

“അതെന്നിക്കറിയാം...കേറ്റ് അകത്തേക്ക്—” അദ്ദേഹം അവനെ അകത്തെ മുറിയിലേക്കു കൊണ്ടുപോയി കൽകടച്ചു കൊടുത്തിട്ടു.

• “ഒന്നു തല്ലിയേച്ച് അവനെ ഇങ്ങു വിട്ടേക്ക്.” സാരാമ്മ പുറത്തുനിന്നു ദയനീയമായി യാചിച്ചു. അകത്തു് അടി തുടങ്ങുന്നതിനുമുമ്പു ലൂസിയും കുഞ്ഞമ്മയും മറ്റു പിച്ചേളരും വലിയവായിലെ കറച്ചിൽ തുടങ്ങി.

“നിന്നോട് ഇനി ഗുണഭോഷിക്കാൻ എനിക്കു വാക്കുകളില്ല. ഞാൻ സഹിക്കട്ടെ. ഒന്നുകിൽ നീ മരിക്കണം. അല്ലെങ്കിൽ ഈ നാടുവിട്ടുപോകണം.”

“ഇനീം ഞാൻ ചീട്ടുകളിക്കേൾപ്പച്ചാ...പ്പച്ചാ... അയ്യോ...”

ആ കാഞ്ഞിരക്കമ്പു പല കഷണങ്ങളായി ഒടിയുന്നതുവരെ അവനെ അദ്ദേഹം തല്ലി. അവന്റെ തുടപൊട്ടി രക്തം ചിന്തി. സാരാമ്മ നെഞ്ചുത്തടിച്ചു നിലവിളിച്ചു.

മത്തായിസാർ കതകു തുറന്നു. പൊന്നമോനെ അദ്ദേഹം വലിച്ചുനിന്നു മുററത്തേക്കു തള്ളി.

“പൊയ്ക്കോ...ഇനി ഈ വീട്ടിൽ കയറിപ്പോകരുത്...പൊയ്ക്കോ. ജീവിതകാലം മുഴുവനും നീ ചീട്ടുകളിച്ചോ. തെണ്ടിയാകാൻ ജനിച്ചവനെ നല്ലവനാക്കാൻ ശ്രമിച്ചാൽ പാറുമോ? എന്റെ പൊന്നമോൻ പൊയ്ക്കോ...”

ഹൊ! എന്തൊരു കൊടുങ്കാറ്റായിരുന്നു. അത് ആ വീട്ടിൽ പുത്തരിയല്ല. എങ്കിലും ഇപ്രാവശ്യത്തെ അടികൾ കടന്നുപോയി.

മത്തായിസാറിന്റെ ഉള്ളിൽ ആ ചിന്തയുണ്ടായി. കുട്ടികളെ ദേഹോപദ്രവം ചെയ്യരുതെന്നും മനുശാസ്ത്രപരമായി അവരെ കൈകാര്യം ചെയ്യണമെന്നും മത്തായിസാറിന് അറിയാൻ പാടില്ലായില്ല. കുട്ടികളെ വളർത്തേണ്ടതിന്റെ രീതിയെപ്പറ്റി അദ്ദേഹം വിജ്ഞാനപ്രദങ്ങളായ ലേഖനങ്ങൾ എഴുതിയിട്ടുണ്ട്. പക്ഷേ, ചാരുകസേരകളിലിരുന്നു, പ്ലാറ്റഫോമുകളിൽ നിന്നും ലോകോത്തരങ്ങളായ ആദർശങ്ങളെ ആർക്കും വിളംബരം ചെയ്യാം. പ്രായോഗികജീവിതത്തിൽ അവയൊക്കെയും നിഷ്പലങ്ങളായിത്തീരുന്നു. നമുക്കു തോന്നുമ്പോൾ ദുഃഖിക്കാനോ കോപിക്കാനോ സന്തോഷിക്കാനോ സാധിക്കുമോ? വിവേകം വികാരങ്ങൾക്കു വഴിമാറിക്കൊടുക്കുന്ന ചില സന്ദർഭങ്ങളുണ്ട്, മനുഷ്യജീവിതത്തിൽ. അവിടെ ആദർശങ്ങൾ അന്യതം പരദേശികളുമായിത്തീരുന്നു.

അന്ന് മത്തായിസാറിന്റെ വീട്ടിലുള്ളവർ ആരും അത്താഴം കഴിച്ചില്ല. നിതാന്തമായ മൂകതയെ നെടുവീപ്പുകളും തേങ്ങിക്കുറച്ചിലുകളും അന്തരാന്തരം ഭഞ്ജിച്ചു കൊണ്ടിരുന്നു.

ദിവസങ്ങൾ കടന്നുപോയി. പൊന്നുമോന്റെ മുറിയുകൾ കരിഞ്ഞു. അങ്ങേപ്പറമ്പിലെ ചീട്ടുകളിസംഘം അവനെ പിന്നെയും ആകർഷിച്ചു. അവൻ പിന്നെയും അമ്മയുടെ പെട്ടിയിൽനിന്നു കാൽ മോഷ്ടിക്കുകയും പണംവെച്ചു ചീട്ടുകളിക്കുകയും ചെയ്തു.

മത്തായിസാർ ആ വിവരം അറിഞ്ഞു. അദ്ദേഹം ഒന്നും മിണ്ടിയില്ല. ഗുണദോഷങ്ങളും ശിക്ഷകളും പ്രാർത്ഥന

നകളും വഴിപാടുകളും അവനെ നന്നാക്കുകയില്ല എന്ന് അദ്ദേഹത്തിന് അസന്ദിഗ്ദ്ധമാംവിധം ബോദ്ധ്യമായി. ചിലർ പറഞ്ഞു, അവനെ ദുർഗ്ഗണപരിഹാരപാഠശാലയിലേക്ക് അയയ്ക്കണമെന്ന്. ചിലർ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു, അവന്റെ ഉള്ളിൽ എന്തോ കൈവിഷമുണ്ടെന്ന്. ചിലർ പറഞ്ഞു, അവൻ കിറുക്കാണെന്ന്; അവൻ സുബോധമില്ലെന്ന്.

ഒരുദിവസം മത്തായിസാർ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കിടക്കയും സാമാനങ്ങളുമായി വീട്ടിൽ വന്നു.

• “ഞാൻ ഉദ്യോഗം രാജിവച്ചു.” അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു.

• സാരാമ്മ ബോധംകെട്ടു നിലത്തുവീണു.

“പൊന്നുമോനേ,” അദ്ദേഹം വിളിച്ചു.

“എന്തോ.” അവൻ അകത്തുണ്ടായിരുന്നു.

“ഇങ്ങു വന്നേ.”

അവൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുറകിൽ വന്നുനിന്നു.

“ഇന്നാ.” അദ്ദേഹം പോക്കറ്റിൽനിന്ന് ഒരു പത്തു രൂപാനോട്ടെടുത്ത് അവന്റെ നേക്കു നീട്ടി.

“എന്തിനാപ്പച്ചാ ഇത്?”

“വാങ്ങിക്കൂ.”

അവൻ ആ നോട്ട് ഉൽക്കണ്ഠയോടെ വാങ്ങിച്ചു.

“എനിക്കിന്നതൊട്ടുദ്യോഗമില്ല. അതുകൊണ്ട് ചെലവിന് എന്തെങ്കിലും മാറ്റം ഉണ്ടാക്കണം. നീ നാളെ തൊട്ടു സ്കൂളിൽ പോകണ്ടാ. സ്കൂൾഫൈനൽ പരീക്ഷയെങ്കിലും ജയിച്ച് നിന്നെ ഒരു ചെറിയ ജോലിയിലേക്കിലും ആക്കാമെന്നും അങ്ങനെ എനിക്കൊരാശ്വാസം ഉണ്ടാകുമെന്നും ഞാൻ പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്നു. അതു സാദ്ധ്യമല്ല എന്ന് എനിക്കു ബോദ്ധ്യമായി. നിന്റെ വാസന ചീട്ടുകളിയിലും മോഷണത്തിലും ആണെന്ന്

എനിക്കു മനസ്സിലായി. ഇതു ഞാൻ കുറേക്കൂടെ നേരത്തെ മനസ്സിലാക്കേണ്ടതായിരുന്നു. സാരമില്ല, അതുകൊണ്ടു നീ ഈ രൂപാ കൊണ്ടുപോയി ചീട്ടു കളിച്ചുകൊള്ളുക. സൗകര്യമുണ്ടെങ്കിൽ പിടികൊടുക്കാത്ത രീതിയിൽ മോഷ്ടിക്കുകയും ചെയ്തുകൊള്ളുക. എങ്ങനെയെങ്കിലും ഇവിടത്തെ ചെലവിനുള്ള വക നീ അന്വേഷിച്ചു കൊണ്ടുവരണം. എന്നെക്കൊണ്ട് ഇനി ഒരു നിവൃത്തിയുമില്ല. നിന്നെ ഇന്നാളു് അടിച്ചതിനു് നീ എനിക്കു മാപ്പുതരണം.”

പൊന്നുമോൻ ജീവച്ഛവംപോലെ നിന്നുപോയി. അപ്പച്ചൻ തമാശപറയുകയാണെന്ന് അവൻ സങ്കല്പിച്ചു. തമാശയല്ലായിരുന്നു.

പിറ്റേന്നു രാവിലെ അവൻ പുസ്തകവുമായി സ്കൂളിൽ പോകാൻ ഭാവിക്കുന്നതു കണ്ടു് മത്തായിസാർ പറഞ്ഞു: “മോനേ, നീ സ്കൂളിൽ പോകണ്ടാ...ഹീസ് തരാൻ എനിക്കു നിവൃത്തിയില്ല. വെറുതെയെന്തിനു സമയം പാഴാക്കുന്നു?...പഠിച്ചു പാസ്സായി അന്തസ്സായി ജീവിക്കാൻ നിനക്കു യോഗമില്ല മോനെ...എന്തുചെയ്യാം...സ്കൂളിൽ പോകണ്ടാ.”

എങ്കിലും അമ്മയുടെ നിബ്ബന്ധപ്രകാരം അവൻ ഒളിച്ചു സ്കൂളിൽ പോയി.

പിന്നീടു് അനേകദിവസത്തേക്കു് മത്തായിസാർ അവനോടു മിണ്ടിയിട്ടില്ല. ഒരു ദിവസം അദ്ദേഹം അവന്റെ മുറിയിൽ കയറി നോക്കി. ഭിത്തിയിൽ ഒരു വാചകം കണ്ടു. പെൻസിൽകൊണ്ടു് എഴുതിവച്ചിരിക്കുന്നു. “ഇനി ഞാൻ മരിക്കുന്നതുവരെ ചീട്ടുകളിക്കുകയില്ല.”

രണ്ടാഴ്ചത്തെ അവധി കഴിഞ്ഞു് മത്തായിസാർ വീണ്ടും ജോലിക്കു പോയി.

പൊന്നമോൻ വരീക്കുണ്ണു ചേരുകയും ഒന്നാംക്ലാസ്സിൽ പാസ്സാക്കുകയും ചെയ്തു.

വീട്ടിനു വെള്ളപ്പുശാൻ വന്ന ആളിനോടു് മത്തായിസാർ പറഞ്ഞു: “ആ ചുവരിലെ വാചകത്തിന്റെ മുകളിൽ വെള്ള പുശണ്ടാ.”

കവർചിത്രം

“ആ പുറകിൽ വലത്തുനിന്നു മൂന്നാമതു നില്ക്കുന്ന ആൾ...അതെ, തല കുറേക്കൂടെ താഴ്ന്നി — അത്രയും വേണ്ടാ...ഓ...ഇരിക്കുന്ന...ആ സാരി നേരെ...മതി.” ഫോട്ടോഗ്രാഫർ സോമരാജ് വീണ്ടും കറുത്ത തുണിയുടെ ഉള്ളിൽ തല മറച്ചു ക്യാമറാസ്ക്രൂളിൽക്കൂടി ആ ഗ്രൂപ്പിന്റേ ലേക്ക് നോക്കി.

നടുക്ക് ഒരു മദ്ധ്യവയസ്സ്, ഇടത്ത് ഒരു മുപ്പതുവയസ്സിന്റെ അവയുടെ മൂത്ത മകളായിരിക്കണം. വലത്ത് ഒരു ഇരുപത്തഞ്ചുകാരൻ, ഹുൾസ്ട്രീലാണ് ഇരിപ്പ്; സുമുഖനാണ്; ചെറിയ മേൽമീശയുണ്ട്; അത് അവയുടെ മകനായിരിക്കണം. അവന്റെ വലത്തുവശത്തായി ഒരു പതിനേഴുകാരി; ഒരുപക്ഷേ, പതിനെട്ടുകാരിയാണെന്നും വരും; ഒരു സിനിമാതാരത്തെപ്പോലെ മനോഹരിയായിരിക്കുന്നു. ഓറഞ്ചുനിറം; കട്ടചെമ്മുപ്പുപാവാടയും ബ്ലൗസും; ഇളം നീല ഞെലോൺ സാരി ചുറ്റിയിരിക്കുന്നു; കാതുകളുടെ തട്ടുകളിൽ ഓരോ മോതിരവളയും; ചുരുണ്ട തലമുടി രണ്ടു വശത്തുമായി പിന്നി തുമ്പുകൾ തലയിൽത്തന്നെ ഘടിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ആ തുമ്പുകൾ സന്ധിക്കുന്നിടത്തു മുല്ലപ്പൂക്കളുടെ കോർമ്പലുകൾ ഞാന്നുകിടക്കുന്നു. ഇളംപച്ച റിബൺകൾ നാലു മടക്കിട്ടു കെട്ടിവെച്ചിരിക്കുന്നു. ചെറിയവയുടെ അരികിൽനിന്നു കവിളിലേക്കു തലമുടിയുടെ ഒരു പിണി താഴോട്ടുവീണു കവിളിനെ ഉരുമുന്നു; നെറ്റിയിൽ അളകുണ്ടൾ അങ്ങനെ തുമ്പിയിട്ടുണ്ട്. മുഖത്തു പൗഡർ പൂശിയിട്ടുണ്ട്. ചിരികളിൽ ചെമ്മന്ത ചായം പുരട്ടിയതാണോ, അതോ അതു സ്വതസ്സിദ്ധമായ നിറമാണോ എന്നറിഞ്ഞില്ല.

പുറകിൽ കുറെ ആണങ്ങളും പെണ്ണുങ്ങളും നില്ക്കുന്നു; മുമ്പിൽ നാലഞ്ചു കുട്ടികൾ ഓരോ ചെരിഞ്ഞും ചമ്പ്രം പടിഞ്ഞും ഇരിക്കുന്നു; മദ്ധ്യവയസ്സയുടെ മടിയിൽ ഒന്നര വയസ്സായ ഒരു കുട്ടിയുണ്ട്. ആണോ പെണ്ണോ എന്നു തീർച്ചയില്ല.

“അതാ താഴെയിരിക്കുന്ന കുട്ടി...അതെ, കൈ താത്തിട്ട്.” സോമരാജ് കറുപ്പുശീലയുടെ ഉള്ളിൽനിന്നു തല ഒരു വശത്തേക്കു നീട്ടിക്കൊണ്ടു നിർദ്ദേശിച്ചു.

•കുട്ടികളുടെ ഇരിപ്പ് എന്നിട്ടും പന്തിയാകുന്നില്ല. പീക്കിരിക്കത്തുങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുന്ന ഗ്രൂപ്പിന്റെ ഫോട്ടോയെടുക്കുക വളരെ വിഷമമാണ്; അരിശംവരും.

സോമരാജ് വീണ്ടും ആ സ്ഥലത്തേക്കു നടന്നുചെന്നു; കൊച്ചുകുട്ടികളേയും പുരുഷന്മാരേയും അവൻ നേരെ ചൊവ്വേയിരുത്തി. അവരുടെ തലകൾ അവൻ പിടിച്ചു മോല്ലോട്ടും കീഴ്പ്പോട്ടും വലത്തോട്ടും ഇടത്തോട്ടും ഒക്കെ തിരിച്ചുവച്ചു. അവരും മടുത്തു. നേരം കുറേയായി. പെണ്ണുങ്ങളോടു പറയുകയല്ലാതെ തൊടാൻ പാറുമോ.

അവനിപ്പോൾ ഒരേട്ടു പ്രാവശ്യമെങ്കിലും ആ പതിനേഴരക്കാരിക്കു നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകിയിട്ടുണ്ടാവും. വാസ്തവത്തിൽ അവർ തിരിഞ്ഞിരുന്നാലും ഫോട്ടോയിൽ അഴകുള്ളവളായിരിക്കും. അവളുടെ ഓരോ അവയവവും, അതിലെ ഓരോ പരമാണവും, അവളുടെ ശ്വാസംപോലും അനവദ്യമനോഹരങ്ങളാണ്. ശ്വാസം ഫോട്ടോയിൽ പതിയുകയില്ലല്ലോ.

“എയ്, ഞങ്ങൾ ഇനി എത്ര മണിക്കൂർ ഇങ്ങനെയിരുന്നു വിയർക്കണം?” സൂട്ടുകാരൻ ക്ഷമയുടെ നെല്ലിപ്പലകയിൽ നിന്നാണ് വിളിച്ചുചോദിച്ചത്.

“റെഡി.” സോമരാജ് അവന്റെ ക്യാമറയുടെ പുറകിലേക്കുതന്നെ മടങ്ങി. മൂന്നു കാലും ഒറ്റക്കണ്ണും ഉള്ള ആ കറുത്ത സത്വത്തിന് അനക്കമില്ല. “എല്ലാവരും ഒന്നു ചിരിച്ചാട്ടെ.” ചിലർ പുഞ്ചിരിക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. ചിലരുടെ മുഖം കെറുവിച്ചതെന്നെയിരുന്നു. മദ്ധ്യവയസ്സയുടെ മടിയിലിരുന്ന കുട്ടി പതുക്കെ ഞെളിപിരികൊള്ളാനും മോങ്ങാനും തുടങ്ങി.

നാശം!

അതിനെ മുപ്പതുക്കാരീ കൈപ്പറ്റി. കരച്ചിൽ നില നില്ക്കില്ല. അവിടെനിന്നും അതിനു പുറകിലത്തെ നിരയിലേക്കു സ്ഥലംമാറ്റം ലഭിച്ചു. മീശക്കാരനായ ഒരു നാല്പ്പതുക്കാരന്റെ കൈയിൽ അത് അമൻ. മുപ്പതുക്കാരിയുടെ ഭർത്താവും, ആ ചീവീടിന്റെ തന്തയും ആയിരിക്കാം ആ മീശക്കാരൻ.

“എല്ലാവരും ഇങ്ങോട്ടു നോക്കൂ.” സോമരാജ് കൈയടിച്ചു.

“ഓ, ഇതിനകത്തു് ഒരു പഞ്ചവണ്ണക്കിളിയുണ്ടു്.”

ചീവീടുകൾപ്പെടെയുള്ള ആ ചെറുസംഘം ക്യാമറയുടെ കണ്ണിലേക്കുതന്നെ നോക്കി. സോമരാജ് ഒരിക്കൽക്കൂടെ മുട്ടപടം നീക്കി അവരെ നോക്കി. അവന്റെ നോട്ടങ്ങളിൽ അറുപതു ശതമാനവും പതിച്ചതു് ആ പാവാടക്കാരിയുടെ മുഖത്തേക്കുമാറ്റമായിരുന്നു.

ക്ലിക്ക്!

ആവൂ! ആ സംഘം ദീർഘമായൊന്നു നിശ്വസിച്ചു.

“ഒന്നുകൂടെ.” സോമരാജ് അറിയിച്ചു. രണ്ടാമത്തേതിന് ആദ്യത്തേതുപോലുള്ള കഷ്ടപ്പാടുകൾ ഉണ്ടായില്ല.

“ഒന്നുകൂടെ, പ്ലീസ്!”

മൂന്നാമതൊന്നെടുക്കുക ഫോട്ടോഗ്രാഫിയിൽ സാധാരണമല്ല.

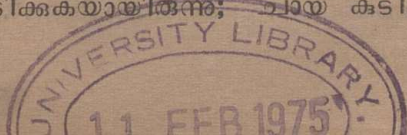
അവൻ ക്യാമറാ അവരുടെ മുമ്പിലേക്കു കുറേക്കൂടെ അടുപ്പിച്ചു. കറുത്ത മുട്ടുപടത്തിനുള്ളിൽക്കൂടി അവൻ നോക്കി. അവൻ ലെൻസ് ഫോക്കസ് ചെയ്തിരിക്കുന്നത് ആ സുന്ദരിപ്പണ്ണി മാത്രമാണെന്ന രഹസ്യം സൂട്ടുകാരൻപോലും മനസ്സിലാക്കിയോ എന്നു സംശയം. മൂന്നാമത്തെ ക്ലിക്ക് കഴിഞ്ഞു. അങ്ങനെ പടമെടുപ്പയജ്ഞം വിജയകരമായി സമാപിച്ചു.

മീനത്തിലെ സുന്ദരമായ സാധാഹനമായിരുന്നു. അതും സുന്ദരമായൊരു നാട്ടിൻപുറം. പൊക്കംകൂടിയ മരങ്ങളുടെ ചില്ലുകളിൽ മഞ്ഞവെയിൽ പതിച്ചുതൂങ്ങിയിരുന്നു. കുറെ മുമ്പുവരെ വെള്ളിപോലിരുന്ന പകലോൻ എപ്പോൾ എങ്ങനെ സ്വർണ്ണപൂശി എന്നറിഞ്ഞില്ല. ആ രശ്മികളെ സമാഹരിച്ച് ഉരുക്കിയാൽ സ്വർണ്ണം കിട്ടുമോ ആവോ!

എങ്കിലും ശക്തളയുടെ മുഖത്ത് സാധാഹരശ്മികൾ പതിഞ്ഞപ്പോഴുണ്ടായ അഴകിനു സ്വർണ്ണത്തേക്കാൾ വിലയുണ്ടായിരുന്നു.

സോമരാജിനെ അവർ ചായയ്ക്കു ക്ഷണിച്ചു. ഡ്രൈവർമാരും ഫോട്ടോഗ്രാഫറന്മാരും സല്ലാരത്തിനു ക്ഷണിക്കപ്പെട്ടാൽ പങ്കുകൊള്ളാറില്ല. അതിന്റെ രഹസ്യം എന്തെന്ന് അവർക്കു മാത്രമേ അറിഞ്ഞുകൂടൂ. പക്ഷേ, ആ വഴക്കത്തെ ലംഘിക്കാൻതന്നെ അവൻ തീരുമാനിച്ചു. കുറേ നേരത്തേക്കുകൂടി ആ അപ്സരസ്സിന്റെ സാമീപ്യസുഖം അനുഭവിക്കാമല്ലോ.

അവന്റെ കണ്ണുകൾ ആത്തിയോടെ ആ സൗന്ദര്യം മോന്തിക്കുടിക്കുകയായിരുന്നു; ചായ കുടിച്ചത് അവൻ



അറിഞ്ഞതേയില്ല. ശങ്കുനള അവന്റെ നേരെ ഒരു കടക്കണ്ണു എറിയുകയുംചെയ്തു. പോരെ?

“ഞങ്ങളുടെ ഫോട്ടോ നന്നായിരിക്കുമോ?” ശങ്കുനള അവന്റെ അടുത്തു വന്നുനിന്നുകൊണ്ടു ചോദിച്ചു.

“നന്നായിരിക്കണം.” അവൻ പറഞ്ഞു.

“നാളെത്തരാമോ?”

“നാളെ പ്രൂഫ് ശരിപ്പെടും.”

“ഒരു പത്തു കോപ്പി വേണം.” സൂട്ടുകാരൻ അപ്പനായർ അറിയിച്ചു. അവൻ അടുത്തയാഴ്ചയിൽ മലയായിലേക്കു മടങ്ങിപ്പോകണം. അതിനുവേണ്ടിയാണ് അപ്പനീ ഫോട്ടോ എടുപ്പിച്ചതുതന്നെ. അവന്റെ കൈയിൽ ഒരു ചെറിയ ക്യാമറാ ഉണ്ട്. അതു ശങ്കുനളയെന്ന അവന്റെ പെങ്ങൾ തിരിച്ചുമറിച്ചും കലുക്കിയും കേടുവരുത്തിക്കളഞ്ഞു. അതിന് അവളുടെ ചെവി അവൻ തിരുമ്മി പൊന്നാക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുകയാണ്.

ശങ്കുനളയുടെ കോളേജുപഠനം കഴിഞ്ഞു അവളേയും രാധയേയും അമ്മയേയും മലയായിലേക്കു കൊണ്ടുപോകണമെന്നാണ് അപ്പവിന്റെ പ്ലാൻ. അടുത്ത കൊല്ലം അവധിക്കു വരുമ്പോഴാകട്ടെ എന്നാണു നിശ്ചയം.

മനോഹരമായ ആ കൊച്ചുബംഗ്ലാവു വില്ലണ്ടാ, ആക്കെങ്കിലും വാടകയ്ക്കുകൊടുത്താൽ മതിയെന്നാണ് അമ്മ പറയുന്നത്. “മതിയെങ്കിൽ മതി.” എന്ന് അപ്പവും സമ്മതിച്ചിരിക്കുകയാണ്.

ശങ്കുനളയ്ക്കു വിവാഹപ്രായമായി. അമ്മയും അവളും മാത്രമേയുള്ളൂ വീട്ടിൽ. ഒന്നും പേടിക്കാനില്ല. അടുത്തതന്നെ അമ്മാവൻ താമസമുണ്ട്. അദ്ദേഹം ഒരു റിട്ടയർഡ് മജിസ്ട്രേട്ടാണ്. സിംഗപ്പൂരിൽ ഒരു നല്ല ഉദ്യോഗമുള്ള ചെറുപ്പക്കാരനെ അപ്പു കണ്ടുവെച്ചിട്ടുണ്ട്.

സോമരാജിന് ആ കുടുംബത്തിന്റെ സ്ഥിതി ഏതാണെങ്കെ മനസ്സിലായി. വലിയ പ്രതാപവും ആഭിജാത്യവുമുള്ള ഒരു നായർകുടുംബം.

മനസ്സിലാമനസ്സോടെയാണു സോമരാജ് അവിടെ നിന്നു പിരിഞ്ഞത്. എന്നും അവിടെ ഫോട്ടോ എടുപ്പുണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ!

“എന്റെ ഒരു പടമെടുക്കാമോ സാറിന്?” പടി ഇറങ്ങാറായപ്പോൾ ഒരു ചോദ്യം കേട്ട് അവൻ തിരിഞ്ഞുനോക്കി. തെത്തെങ്ങിനു വെള്ളം ഒഴിച്ചുകൊണ്ടു നില്ക്കുന്ന വേലക്കാരനാണ്. അവന്റെ കൈയിൽ ഒരു മൺകുടമുണ്ട്. സായംസന്ധ്യയ്ക്ക് അഭിമുഖമായി നില്ക്കുന്ന ആ പുലയയുവാവ് എണ്ണക്കറമ്പനെങ്കിലും പരമകോമളനാണ്. എന്തൊരു വടിവൊത്ത ശരീരം. ഈട്ടിത്തടികൊണ്ടു ഭംഗിയായി കടഞ്ഞെടുത്തതുപോലെ. അവന്റെ ഒരു ഫോട്ടോ എടുത്താൽ കൊള്ളാമെന്നു സോമരാജിനു തോന്നാതിരുന്നില്ല. എങ്കിലും എടുത്തില്ല.

“നിന്റെ പേരെന്താ?”

“അഴകൻ.”

“നീ അഴകൻതന്നെ. ഇനി വരുമ്പോഴാകട്ടെ നിന്റെ ഫോട്ടോ എടുത്തുകൊളയാം. കേട്ടോ.”

“ഓ.” അഴകൻ മുളി.

സോമരാജ് ഒരിക്കൽക്കൂടി ആ ബംഗ്ലാവിലേക്കു നോക്കി. മടുപ്പാവിൽ അവർ നില്പുണ്ടായിരുന്നു—ശകുന്തള. കനകരശ്മികളിൽ അവർ മുങ്ങിനില്ക്കുകയായിരുന്നു.

എത്രയോ ഗ്രൂപ്പ് ഫോട്ടോകൾ അവൻ എടുത്തിട്ടുണ്ട്. എത്രയോ സുന്ദരിമാർ അവന്റെ ഫിലിമിൽ പതിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. എങ്കിലും ഫിലിമിലും രാജന്റെ ഹൃദയ

ത്തിലും ഏകകാലത്തു പതിഞ്ഞ ചിത്രം ശങ്കുനളയുടേതു മാത്രമായിരുന്നു.

ആ ഫോട്ടോ അവൻ ഡവലപ്പ് ചെയ്തു; എൻലാർജ്ജ് ചെയ്തു—പുരാണത്തിലെ ശങ്കുനളയെക്കാൾ അവൾ സുന്ദരിയായിരിക്കുന്നു. അവൻ ആ ഫോട്ടോ കളർ ചെയ്തു.

ഏതാനും ആഴ്ചകൾ കഴിഞ്ഞു ശങ്കുനളയുടെ ആ ഫോട്ടോ ഒരു ഫിലിംമാസികയുടെ കവർപേജിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. ശങ്കുനളയും അവളുടെ കുടുംബത്തിലുള്ളവരും അതു കണ്ട സന്തോഷിക്കുമെന്നായിരുന്നു അവന്റെ പ്രതീക്ഷ. പക്ഷേ, അനുഭവം മറിച്ചായിരുന്നു.

റിട്ടയാർഡ് മജിസ്ട്രേട്ട് ട്രേഫർത്തിന് അത് അപമാനമായിത്തോന്നി. തന്റെ അനന്തരവളുടെ പടം ഫിലിംമാസികയുടെ പുറത്തു് അച്ചടിച്ചത് അദ്ദേഹത്തിന് അപമാനകരമാണ്. നല്ല ആളുകൾ ആരും വായിക്കാത്ത ഒന്നായിരുന്നു ആ ഫിലിംമാസിക. മാസികയുടെ ഉടമസ്ഥനെയും സ്റ്റുഡിയോ ഉടമസ്ഥനെയും പ്രതികളാക്കി ശങ്കുനളയുടെ അമ്മാവൻ മാനനഷ്ടക്കേസ്സു കൊടുത്തു. ഒടുവിൽ അവർ ക്ഷമായാചനം ചെയ്യുകയും, മാസികകളുടെ കോപ്പികൾ തിരിയെ വാങ്ങിച്ചു നശിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. സോമരാജിനെ റിട്ടയാർഡ് മജിസ്ട്രേട്ടിന്റെ ആൾക്കാർ വഴിക്കിട്ടു തല്ലുകളുടെ ചെയ്തു. അതു സഹിക്കാമായിരുന്നു. സ്റ്റുഡിയോവിലെ അവന്റെ ജോലിയും നഷ്ടപ്പെട്ടു.

ശങ്കുനളയ്ക്ക് അവൻ ഒരേഴുത്തെഴുതി: “ഭയങ്കരീ, നിന്റെ അഴകിന്റെ പിന്നിൽ ഒരു പിശാച് ഒളിച്ചിരിപ്പുണ്ടെന്നു ഞാൻ അശേഷം നിനച്ചിരുന്നില്ല...” ഒടുവിൽ അവൻ എഴുത്തു വലിച്ചുകീറിക്കളഞ്ഞു. എന്നിട്ടിങ്ങനെ എഴുതി: “അഴകേ, നീ എന്നെ കാക്കുന്നില്ലായി

രിക്കാം. നിന്റെ ഫോട്ടോ എന്നെ വഴിയാധാരമാക്കി. എങ്കിലും ആ ഫോട്ടോ എന്റെ ഹൃദയത്തിൽനിന്ന് എടുത്തുമാറാൻ ലോകത്തിൽ ഒരു ശക്തിക്കും—നിനക്കുപോലും—സാധ്യമല്ല. നീ എന്നെ വെറുത്താലും നിന്നെഞാൻ എന്നും ആരാധിക്കും—സോമരാജ്!”

എഴുത്തയച്ചു. ആ എഴുത്തെങ്ങാൻ ആ റിട്ടയാർഡ് ഭയങ്കരന്റെ കൈയിൽ കിട്ടിയാൽ? ഭാഗ്യവിശേഷം എന്നേ പറയേണ്ടു. രണ്ടാഴ്ച കഴിഞ്ഞിട്ടും അതേപ്പറ്റി ഒരു വിവരവും ഉണ്ടായില്ല. ഒടുവിൽ അവൻ അവളുടെ ഒരേഴുത്തു കിട്ടി. അഴകൻവശം അവൾ കൊടുത്തയക്കുകയായിരുന്നു. പിന്നത്തെ ആഴ്ചയിൽ ഒരത്ഭുതമുണ്ടായി. പത്രങ്ങളിൽ ശക്തമായ ഒരു ഫോട്ടോ. അതിന്റെ അടിയിൽ റിട്ടയാർഡിന്റേതായ ഒരു പരസ്യവും. “ഈ ചിത്രത്തിൽ കാണുന്ന ശക്തമുള്ള എന്ന എന്റെ അനന്തരവളെ മൂന്നു ദിവസമായി കാണുന്നില്ല. കണ്ടുകിട്ടുന്നവർ വിവരം എന്നെയോ അടുത്ത പോലീസ് സ്റ്റേഷനിലോ അറിയിക്കുക.”

അടുത്ത ആഴ്ചയിൽ ശക്തമുള്ളതേയും സോമരാജ് എന്ന ഫോട്ടോഗ്രാഫറേയും നൂറ്റിയിരുപതു മൈൽ അകലെയുള്ള ഒരു ഫോട്ടലിൽവെച്ച് പോലീസ് കണ്ടുപിടിച്ചു. അറസ്റ്റ് ചെയ്തു. വിവരം റിട്ടയാർഡറിഞ്ഞു. അയാൾ സ്ഥലത്തോടിയെത്തി. ആ വാത്ത് പത്രങ്ങളിൽ പരസ്യപ്പെടുത്താതിരിക്കാൻ റിട്ടയാർഡിനു വളരെയേറെ പണം ചെലവായി.

ശക്തമുള്ളതേയും അനന്തമുള്ളതായ അനേകം ഫോട്ടോകൾ സോമരാജ് എടുത്തിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ആ ഫോട്ടോകളും ഫിലിമുകളും നശിപ്പിച്ചുകളയുന്നതിനും,

ശക്തളയുമായുള്ള ബന്ധം റദ്ദ് ചെയ്യുന്നതിനും സോമരാജിന് അയാളൊരു വമ്പിച്ച തുക കൊടുക്കേണ്ടിവന്നു.

ആ തുകകൊണ്ട് അവൻ സ്വന്തമായി ഒരു സ്കൂളിയോ സ്ഥാപിക്കാൻ സാധിച്ചു.

ജയിൽവിമുക്തയായ ശക്തളയെ റിട്ടയാർഡ് അമ്മാവൻ കൈയ്ക്കുകെ സിംഗപ്പൂരിലേക്കു കൊണ്ടുപോയി. അവിടെവെച്ച് അവളുടെ വിവാഹം നടന്നു എന്ന വാത്ത് സോമരാജ് പത്രങ്ങളിൽ വായിച്ചു. അവന് അതിൽ ഒട്ടും ഖേദമുണ്ടായില്ല. മന്ദഹസിച്ചതേയുള്ളൂ. കാരണം, അവൻ അവളെയല്ല, അവളുടെ സൗന്ദര്യത്തെയാണ് സ്നേഹിച്ചത്. ആ സൗന്ദര്യം ക്ഷണികമാണെന്നും അവനറിയാമായിരുന്നു. എങ്കിലും അവന്റെ ഹൃദയത്തിൽ പതിച്ചിട്ടുള്ള അവളുടെ വണ്ണചിത്രം അനശ്വരമായിരുന്നു. അത് അവന്റെ ജീവിതത്തിന്റെ കവർചിത്രമായിരുന്നു.

മഴപെയ്ത രാത്രി

വലുത്തായെ ആശുപത്രിയിലേക്കു കൊണ്ടുപോയി.
• കാളവണ്ടിയിലാണ് കൊണ്ടുപോയത്. നാലര മൈൽ അകലെയാണ് ആശുപത്രി. സെസ്റ്റിനുംകൂടെ പോകണമെന്നുണ്ടായിരുന്നു. അമ്മാ സമ്മതിച്ചില്ല. വീട്ടിൽ ആരെങ്കിലും വേണം. പൂട്ടിയിട്ടു പോയാലും വിശ്വസിക്കാൻ വയ്യാ. കള്ളന്മാർക്കു പൂട്ട് ഒരു പ്രശ്നമല്ല. അതുകൊണ്ട് സെയ്ത് വീട്ടുകാവൽക്കാരനായി അവിടെത്തന്നെ തങ്ങേണ്ടിവന്നു. അത്തായും അമ്മായും അണ്ണനും മദിനിയുംകൂടെ പോയിരിക്കുകയാണ്.

സെസ്റ്റിനെ ഒരു ബി.എ.ക്കാരനാക്കണമെന്നായിരുന്നു വലുത്തായുടെ മോഹം. ആ നല്ല മനുഷ്യൻ ഇനി തിരിച്ചുവരുമോ എന്നറിഞ്ഞില്ല. വയസ്സ് എൺപതു കഴിഞ്ഞു. കൂടെക്കൂടെ തലച്ചുറ്റവും ബോധക്കേടും ഉണ്ടാവുക. പരമകാരുണികനായ അള്ളാവിനോടു് അവൻ മനംനൊന്തു പ്രാർത്ഥിച്ചു, വലുത്തായ്ക്കു് ആപത്തൊന്നും വരുത്തരുതേയെന്നു്. ബി. എ. പാസ്സാകാൻ ഇനി രണ്ടു വർഷംകൂടിയുണ്ടു്. അതു കഴിഞ്ഞു നിക്കാഹു്. അതുംകൂടികണ്ടിട്ടു കണ്ണടയ്ക്കണമെന്നേയുള്ളു വലുത്തായുടെ ആശ. അത്തായ്ക്കു് സ്റ്റേഷനറിക്കുചവടമാണു്, ടൂണിൽ. ആ കടയിട്ടുകൊടുത്തതും വലുത്തായാണു്. പ്രായം കടന്നെങ്കിലും ഇന്നും വീട്ടുകാളുങ്ങൾ നടത്തുന്നത് വലുത്തായാണു്. പടച്ചവനെ! വലുത്തായ്ക്കു് ഒരാപത്തും വരരുതേ!

നിക്കാഹിന്റെ കാളും ഓക്കമ്പോൾ സെസ്റ്റിന്റെ ഉള്ളിൽ കിക്കിളിപാകം. പഠിത്തത്തിനു മിടുക്കനാണു സെയ്ത്. എന്നാൽ കണ്ടാൽ അത്ര സുന്ദരനല്ല. ഇളംകുറുപ്പു

നിറമാണ്. രണ്ടു മുടമ്പല്ലുകളുണ്ട്. ആ പല്ലു എടുത്തു കളയാൻ സാധിക്കുമെന്നാണ് പലരും പറയുന്നത്. എടുക്കണം. എല്ലാം ബി. എ. പാസ്സായിട്ടേ ഉള്ളൂ. പാസ്സാകും. കാരണം അവൻ ഇന്നോളം ഒരു ക്ലാസ്സിലും തോററിട്ടില്ല. വയസ്സു പത്തൊൻപതേ ആയുള്ളൂ. ഇരുപത്തൊന്നാമത്തെ വയസ്സിൽ ബി. എ. പാസ്സാകും. ആ രണ്ടു കൊല്ലം ഒന്നു വേഗം കടന്നുപോയിത്തന്നെങ്കിൽ, നല്ല സ്വത്തുള്ള വീട്ടിലെ പെണ്ണിനെ അവൻ കല്യാണംകഴിക്കാൻ സാധിക്കും. സ്വത്തു കുറവാണെങ്കിലും പെണ്ണു സുന്ദരിയായിരിക്കണമെന്ന് സെയ്യിനു നിബ്ബന്ധമുണ്ട്. ഒരു സിനിമാ താരത്തെപ്പോലെയിരിക്കണം. മററാരാലും സ്നേഹിക്കപ്പെടാത്തവളായിരിക്കണം.

തന്റെ സതീർത്ഥ്യർ പല പ്രേമകഥകളും പറഞ്ഞു കേട്ടിട്ടുണ്ട്. അവനും ആരെങ്കിലും പ്രേമിച്ചാൽക്കൊള്ളാമെന്ന് ആശയില്ലാഞ്ഞിട്ടില്ല. പേടിയാണ്. അത്താഭയങ്കരനാണ്; അറിഞ്ഞാൽ കൊന്നുകളയും. അത്തായുടെ കോപത്തിൽനിന്ന് അവൻ സാധാരണ രക്ഷപ്പെടാറുള്ളതു് വലുത്തായുടെ ഇടപെടൽനിമിത്തമാണ്. ആ വലുത്താ ഇതാ മരിക്കാൻതുടങ്ങുന്നു. പടച്ചവൻ അദ്ദേഹത്തിന് ആയുസ്സു കൊടുക്കട്ടെ.

നേരം എരിഞ്ഞടങ്ങിയിട്ടില്ല. മീനത്തിലെ തെളിഞ്ഞ സായാഹ്നമായിരുന്നു. വെള്ളിയാഴ്ചദിവസം. നാട്ടു നൂറും പ്രശാന്തവും സ്വർണ്ണപൂശിയതുമായിരുന്നു. സെയ്യി വരാന്തയിലെ ചാതകസേരയിൽ ചിന്താമഗ്നനായി ഇരുന്നു. കൈയിൽ ഒരു പുസ്തകമുണ്ട്. പരീക്ഷയ്ക്കു പഠിക്കാനുള്ളതാണ്. യാതൊരു ശല്യവും ഇല്ലാതെ ഏകാന്തതയിൽ ഇരുന്നു പഠിക്കുന്നത് ആനന്ദപ്രദമാണ്. അങ്ങനെയുള്ള ഏകാന്തതയ്ക്കുവേണ്ടി അവൻ എന്തുമാത്രം കൊതി

ചിട്ടുണ്ടെന്നോ! ആ അപൂർവ്വസന്ദർഭം ഇതാ നിനച്ചിരിക്കാതെ വന്നുചേർന്നിരിക്കുന്നു. പക്ഷേ, എന്തുകൊണ്ടോ വായിക്കാൻ തോന്നുന്നില്ല. തുറസ്സായ പടിഞ്ഞാറെ ആകാശത്തിന്റെ വണ്ണപ്പകിട്ടു നോക്കിക്കൊണ്ട് ഇരിക്കുന്നതുതന്നെ ഒരു സുഖമാണ്. രാത്രിയാണെങ്കിൽ അവന്റെ സമ്പൂർണ്ണമായ അധീനത്തിൽ അങ്ങനെ നീണ്ടുനിവൻ കിടക്കുന്നു.

ആശുപത്രിയിൽ പോയവർ ഇന്ന് തിരിച്ചുവരികയില്ല. ആശുപത്രിക്ക് തൊട്ടടുത്ത് അവർക്കൊരു ബന്ധുഭവനമുണ്ട്. അവിടെ രാത്രി കഴിച്ചുകൂട്ടുമെന്നാണ് അണ്ണൻ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നത്. കുഗ്രാമത്തിലെ ഏകാന്തമായ വഴിയിൽക്കൂടി പെണ്ണുങ്ങളേയ്ക്കൊക്കെ യാത്രചെയ്യാൻ അത്താ സമ്മതിക്കുകയില്ല, വലുത്തായ്ക്കു സുഖമായാൽത്തന്നെ.

ആ സ്ഥിതിക്കു രാത്രിയിൽ അവൻ തനിച്ചായിരിക്കുമെന്നതു തീർച്ച. പേടിക്കേണ്ട ആവശ്യമാണുമില്ല. പിശാചുക്കൾ ഉണ്ടെന്നും, ഇല്ലെന്നും വാദിക്കുന്നവരുണ്ട്. ഇല്ലെന്നുള്ള പക്ഷത്തേക്കാണ് സെയ്തീന്റെ ചായ്വ്. ഒരു പക്ഷേ, ഉണ്ടെന്നു വരാം; തീർച്ചയില്ല. ഉണ്ടെങ്കിൽത്തന്നെയെന്ത്? രാത്രിയിൽ വന്ന് അവനെ പിടിച്ചു തിന്നുകളയുമോ? പിശാചുക്കൾക്കു മനുഷ്യരെ ഉപദ്രവിക്കണമെന്നുണ്ടെങ്കിൽ രാത്രിയിലേ ആകാശം എന്നില്ലല്ലോ. പകൽ എന്തുകൊണ്ട് പിശാചുക്കൾ ഇറങ്ങുന്നില്ല? അതിന്റെ സാരം അവറ്റകൾ ഭീരുക്കളാണെന്നല്ലെങ്കിൽ പിന്നെന്താണ്? സെയ്തീനു പിശാചുക്കളെ ഭയമില്ല. അല്ലെങ്കിൽ വരട്ടെ, എന്തുചെയ്യുമെന്ന് ഒന്നറിയാമല്ലോ. ആ ഭാഗത്ത് യക്ഷിയുണ്ടെന്നു ചില അന്ധവിശ്വാസികൾ പറയുന്നു; ഒരു ഫർലാങ് കിഴക്കുള്ള അമ്പലപ്പുറമ്പിലെ കരിമ്പന

യിൽ ഒരു യക്ഷി പാർക്കുന്നുണ്ടെന്നും, ചോരയും നീരുമുള്ള പല യുവാക്കളേയും, അതു തട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി ആഹരി ചിട്ടുണ്ടെന്നും പരക്കെ വിശ്വസിക്കപ്പെടുന്നു. പൊക്കം കൂടിയ ആ പനയുടെ തുഞ്ചത്ത് ഇതേവരെ ആരും കേറിയിട്ടില്ല. തലയോടുകളും, തലമുടിയും, നഖങ്ങളും ആ പനയ്ക്കോട്ടിൽ കാണപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട് എന്ന് പഴവന്മാർ പറയുന്നുണ്ട്. രാത്രികാലങ്ങളിൽ പരമസുന്ദരിയായ ഒരു യുവതിയുടെ വേഷത്തിൽ വിജനങ്ങളായ വഴികളിൽ കാണപ്പെട്ടെന്നും പല യുവാക്കളേയും അതു വശീകരിച്ചുകൊണ്ടുപോയി കൊന്നിട്ടുണ്ടെന്നും കേൾവിയുണ്ട്. വെള്ളിയും ചൊവ്വായും ആണത്രെ അവളുടെ വിഹാരദിവസങ്ങൾ. ഇന്ന് വെള്ളിയാഴ്ചയാണുതാനും.

അന്ധവിശ്വാസജടിലങ്ങളായ ഇത്തരം കെട്ടുകഥകൾ ആധുനികചിന്താഗതിക്കാരനായ സെയ്യിനെ സ്വർഗ്ഗം ചിത്രീകരിച്ചു. ഒരുദിവസം സെയ്യിനും ഒന്നരണ്ടു കൂട്ടുകാരും കൂടി ആ കരിമ്പനയുടെ ചുവട്ടിൽച്ചെന്ന് കല്ലെടുത്ത് അതിന്റെ തുഞ്ചത്തേക്കു് എറിഞ്ഞു.

“ഏയ്, മിസ്സ് യക്ഷിയമ്മേ! ഗുഡ്മോർണിങ്!” എന്ന് അവർ ഉച്ചത്തിൽ വിളിച്ചുപറഞ്ഞു. പക്ഷേ, ആവഴി വന്ന നാണിക്കണിയാട്ടി എന്ന മുതുകി ആ കാഴ്ച കണ്ട് അന്ധാളിച്ചു, “മുടിഞ്ഞ മക്കളേ, പനേൽ എറിയരുത്, യക്ഷികോപം ഒണ്ടാവും.”

“യക്ഷിയെ കൈയിൽ കിട്ടിയിരുന്നെങ്കിൽ ഞങ്ങൾ അവളുടെ തലമുടിക്കുത്തിനു പിടിച്ചുനിലത്തടിച്ചേനെ.”

“ഉം, നിങ്ങൾ അനുബവിച്ചോളും പിള്ളേരെ, അനുബവിച്ചോളും, അല്ലേൽ നോക്കിക്കോ.”

ഒരനുഭവവുമുണ്ടായില്ല. മാസങ്ങൾ എട്ടു കഴിഞ്ഞു. സെയ്യി പലപ്പോഴും പനയുടെ തുഞ്ചത്തേക്കു നോക്കിയിട്ടുണ്ട്,

രാത്രികാലങ്ങളിൽ. കിഴക്കേ വരാന്തയിൽനിന്നു നോക്കിയാൽ ആ പറമ്പുടെ തുഞ്ചം കാണാം.

അവൻ പുറകുവശത്തേക്കു നടന്നു. കിഴക്കോട്ടു നോക്കി. ആ കരിമ്പമ്പയുടെ ഓലകളെ സയാഹരശ്ശികളും ഇളംതെന്നലും തലോടുന്നു.

ഈ ഇരുപതാം നൂറ്റാണ്ടിൽ, ഈ ശാസ്ത്രീയയുഗത്തിൽ. ഇങ്ങനെയുള്ള മൂഢവിശ്വാസങ്ങൾ വെച്ചുപുലർത്തുന്നവരും ഉണ്ടല്ലോ. അങ്ങനെയുള്ളവരോടു സെസ്റ്റിനു സഹതാപമേ തോന്നിയുള്ളൂ.

പുസ്തകവും കൈയിൽ പിടിച്ചുകൊണ്ട് അവൻ ചാത്തുകസേരയിൽത്തന്നെ ഇരുന്നതേയുള്ളൂ. പൊന്നിന്റെ പൊടിപൂശിയ ആകാശത്തിൽ കത്രികപ്പക്ഷികൾ കിളികിളിക്കുന്നു. കുറേ മേഘങ്ങൾ കൂടീട്ടുണ്ട്. സൂര്യൻ തന്റെ രശ്മികളാകുന്ന ബ്രഹ്മകൊണ്ട് ആ മേഘങ്ങളുടെ മേൽ വണ്ണചിത്രങ്ങൾ വരച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

“ദൈവമേ വലുത്താക്കൂ സുഖമുണ്ടാകണേ.” അവന്റെ അധരങ്ങൾ യാത്രികമായി മന്ത്രിച്ചു.

ഒച്ചയുണ്ടാക്കാതെ സായംസന്ധ്യ കടന്നുപോവുകയാണ്. നിറം മങ്ങുന്നു. രാത്രി അടുത്തെത്താറായി. ഗ്രാമത്തിലെങ്ങും ഇരുട്ടു വാരിവിതച്ചുകൊണ്ടു രാത്രി വരും; അതാവുന്നകഴിഞ്ഞു. ചോരക്കടംപോലത്തെ സൂര്യന്റെ പകുതിയും മറഞ്ഞുകഴിഞ്ഞു.

സെസ്റ്റ് എണ്ണീറു. പുസ്തകവും കൈയിൽ പിടിച്ചുകൊണ്ടു മുറ്റത്തേക്കിറങ്ങി. പടിക്കൽ ചെന്നു. വഴിയിൽ ഒന്നരണ്ടുപേർ നടന്നുപോകുന്നുണ്ട്. പടിഞ്ഞാറെ വീട്ടിൽച്ചെന്നു അലിയാരെ കൂട്ടിനു വിളിച്ചാലോ? അവൻ വരും. പക്ഷേ, അവൻ വായാടിയാണ്. അതുമിതും പറഞ്ഞു വെറുതെ സമയം കളയും. സെസ്റ്റിനു് ഒരു

ക്ഷരം വായിക്കാൻ സാധിക്കുകയുമില്ല. വേണ്ട, ആരും കൂട്ടുവേണ്ട... ജീവിതത്തിൽ ആദ്യമായി ഒരു രാത്രി അവൻ തനിച്ചു കഴിഞ്ഞുകൂടണം. അതൊരു പുതിയ അനുഭൂതി ആയിരിക്കും.

അവൻ തിരിയെ വീട്ടിലേക്കുതന്നെ നടന്നു. വിളക്കുകൊടുത്തി. സൂര്യൻ അസ്തമിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. ലോകം ഇരുണ്ടതുകൊണ്ടാണ്. എങ്കിലും ആകാശത്തിൽ ഒരു പാതിചന്ദ്രൻ നിലയുറപ്പിച്ചിരുന്നു. ഒരുപാടു നക്ഷത്രങ്ങളുമുണ്ടായിരുന്നു.

രാത്രിയിൽ വല്ല കള്ളന്മാരും വന്നുകേറിയോ? എന്തുചെയ്യും? പെട്ടിയിൽ ധാരാളം രൂപായും ആഭരണങ്ങളും ഇരിപ്പുണ്ട്. എന്തുചെയ്യും? കതകുകളെല്ലാം ഭദ്രമായി അടച്ചുപൂട്ടണം. കള്ളന്മാർ വന്നു കതകു വെട്ടിപ്പൊളിച്ചാലോ? അവൻ ഉച്ചത്തിൽ നിലവിളിച്ചു് ചെയ്യുണ്ടാക്കും. അയല്ലാർ ഓടിയെത്തും. പക്ഷേ, കള്ളന്മാർ ആദ്യമായിത്തന്നെ അവനെ അടിച്ചു നിലത്തിട്ടാലോ? ഓ, അങ്ങനെയൊന്നും സംഭവിക്കാൻപോകുന്നില്ല. അത്ഭുതമായ ഭീതി. സെയ്ത്ത് ഒരു ഭീരുവല്ല.

ഒന്നും ഭയപ്പെടാനില്ല. അവൻ ഇതേവരെ ആക്കും ഒരു ദോഷവും ചെയ്തിട്ടില്ല. ഒരു പാപവും ചെയ്തിട്ടില്ല. അതുകൊണ്ടു സർവ്വശക്തനായ അള്ളാവു് അവനെ കാത്തുകൊള്ളും. അള്ളാഹു അക്ബർ!

അവൻ അവന്റെ മുറിയിൽ പ്രവേശിച്ചു. പുസ്തകം നിവർത്തു വായിക്കണം. അത്താഴത്തിനുള്ള ചോറും കറികളുമെല്ലാം അലമാരിയിൽ അമ്മ സൂക്ഷിച്ചുവെച്ചിട്ടുണ്ട്. കുറേക്കൂടെ കഴിയട്ടെ. എട്ടൊമ്പതു മണിയായിട്ട് ഉണ്ടാൽ മതി. പിന്നെയും ഇരുന്നു വായിക്കണം, കണ്ണിൽ ഉറക്കം വരുന്നതുവരെ.

പെട്ടെന്നൊരു ചിന്തയുണ്ടായി. അലിയാരെയും വിളിച്ചു സിനിമാ കാണാൻ പോയാലോ? രണ്ടു സൈക്കിൾ കൂലിക്കെടുത്താൽമതി. ആരും ചോദിക്കാനില്ല. സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റേതായ അപ്പൂർവ്വരാത്രി. അവൻ പുസ്തകം മടക്കി മേശപ്പുറത്തു വച്ചു. എണ്ണീറൂ, ഒരുപക്ഷേ, അത്യാ എങ്ങനെയെങ്കിലും ആ വിവരം അറിഞ്ഞെന്നിരിക്കട്ടെ; എന്തായിരിക്കും സ്ഥിതി? ഈ പത്തിരപതു വയസ്സിനിടയ്ക്ക് അവൻ യാതൊരു ദുഷ്കേരിനും ഇടനല്പിച്ചില്ല. വേണ്ട; സിനിമായ്ക്കു പോകുന്നില്ല. ശാന്തമായി ഇരുന്നു വായിക്കുക. വായിച്ചുപഠിച്ച ഫസ്റ്റ് ക്ലാസ്സിൽ പാസ്സാക്കുക. ബി. എ. പാസ്സായെന്നറിയുമ്പോൾ വലുത്തായ്ക്കു് എന്തു സന്തോഷമായിരിക്കുമെന്നോ? ദൈവമേ! വലുത്തായ്ക്കു് ഒരാപത്തും വരുത്തരുതു്. ബി. എ. പാസ്സായിക്കഴിഞ്ഞാൽ നിക്കാഹ് എന്നാണു തീരുമാനിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതു്. അതിനുവേണ്ടിയെങ്കിലും അവൻ പാസ്സായേ മതിയാവൂ. ഹോ! ആ തീയതി ഒന്നു വേഗം വന്നിരുന്നെങ്കിൽ! അവൻ ഒരു പുതുമുറപ്പിച്ചയാകുന്ന ആ പുനാരദിവസം. അവന്റെ മണവാട്ടിയെ അവൻ മററാകും കാണാതെ മാറോട്ണിച്ചു പുണരും. അതൊരു ആനന്ദമായിരിക്കും. ഒരു സ്ത്രീയേയും അവനിന്നോളം തൊട്ടിട്ടില്ല. തൊടണമെന്ന് ആഗ്രഹമില്ലാഞ്ഞിട്ടില്ല. പേടിയാണ്. അത്യാ അറിഞ്ഞാൽ തലവീശിക്കളയും. അത്യാ ഉഗ്രനാണ്.

അലിയാരെയും ചെല്ലപ്പനെയും ബഷീറിനെയും വിളിച്ചാൽ ചീട്ടുകളിക്കുമായിരുന്നു. അതൊരു പുതിയ തോന്നലാണ്. രാത്രി പേടിക്കാതെ കഴിച്ചുകൂട്ടുകയും ചെയ്യാം. അത്യാ അറിഞ്ഞാലും കഴപ്പമില്ല. തന്നിച്ചിരിക്കുന്നതു പേടിയായിട്ടു് അവരെ വിളിച്ചതാണെന്നു പറ

ഞ്ഞാൽമതി. ഒരുപക്ഷേ, വല്ല കള്ളനും കേറി വല്ലതും മോഷ്ടിച്ചുകൊണ്ടുപോയാൽ അവനോട് അത്താ ചോദിക്കും, “നിനക്കു അലിയാരിനെയോമറോ കൂട്ടിനു വിളിക്കാത്തേലായിരുന്നോടാ?” എന്ന്.

സെസ്സ് എണീറ്റു. രാത്രി മുഴുവൻ ചീട്ടുകളി എന്ന് നിശ്ചയിച്ചു. ജീവിതത്തിൽ ഒരു ദിവസമെങ്കിലും ഒരു സുഖിക്കുക. ഇതുപോലൊരവസരം ഇനി ലഭിച്ചെന്നു വരികയില്ല.

അവൻ കയ്യാലപ്പുറത്തു ചെന്നുനിന്നു. അലിയാരുടെ വീട്ടിൽ വെളിച്ചമുണ്ട്. “എടാ, അലിയാർ!” അവൻ വിളിച്ചു. അലിയാരുടെ അനജൻകൊച്ചൻ അത്തുക്കാ ഓടിവന്നു.

“അണ്ണൻ ചത്തത് പോയിരിക്യാ,” അത്തുക്കാ പറഞ്ഞു. “എന്തിനാ?”

“ഓ, വെറുതെ വിളിച്ചതാ.” സെസ്സ് വീട്ടിലേക്കു മടങ്ങി. അലിയാരില്ലെങ്കിൽ ചീട്ടുകളി സുമാറാവുകയില്ല. വേണ്ടാ, അതു നന്നായി. വല്ലതും വായിച്ചു പഠിക്കാമല്ലോ.

അവൻ മുറിയിൽ കയറി വീണ്ടും പുസ്തകം തുറന്നു. രാത്രി മുഴുവനും നീണ്ടുനിവൻ കിടക്കുന്നു. ധൃതിയില്ല. ഇന്നു മുഴുവൻ ഉറക്കിളിച്ചിരുന്നു വായിക്കുകതന്നെ. അത്താഴം കഴിഞ്ഞിട്ടാവട്ടെ. പുസ്തകം മടക്കിവെച്ചിട്ട് അവൻ ഒരു ചിത്രവാരിക എടുത്ത് അതിലെ ചെറുകഥ വായിക്കാൻ ആരംഭിച്ചില്ല, അപ്പോഴേക്കും മുറ്റത്തെ ചരലിൽ ഒരു കാൽപ്പെരുമാറം കേട്ടു.

“ആരാ അലിയാരാനോടാ?” അവൻ കസേരയിലിരുന്നു കൊണ്ടു ചോദിച്ചു.

മറുപടിയില്ല. അവൻ വരാത്തയിലേക്കു ചെന്നു.

അവന്റെ കണ്ണുകളെ അവൻ വിശ്വസിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. ഉള്ളിൽ ഒരു കൊള്ളിയാൻമിന്നൽ. അടിമുടി വിറയൽ തുടങ്ങി. നാവു പൊങ്ങുന്നില്ല. “അയ്യോ!” എന്ന് ഉറക്കെ നിലവിളിക്കട്ടെ എന്നു തോന്നി.

സുന്ദരിയായ ഒരു യുവതി വരാന്തയിൽ നില്ക്കുന്നു!

“ഞാൻ വൈകത്തുനിന്നു വരികയാണ്.” അവൾ പറഞ്ഞു. വിളക്കിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ അവളുടെ മുഖം കാണാം. പതിനേഴു വയസ്സ് തോന്നിക്കും. വെളുത്ത നിറമാണ്. സാമാന്യം ആരോഗ്യമുള്ള ശരീരം. സാരിയും ബ്ലൗസും മുഷിഞ്ഞതാണ്. കാതുകളിൽ കമ്മലുകൾ ഉണ്ട്. കൈകളിൽ കുപ്പിവളകളും. ചുരുണ്ട തലമുടി എണ്ണമയമില്ലാത്തു പതറിക്കിടക്കുന്നു. എന്നതന്നെയല്ല, പടിഞ്ഞാറുനിന്നുള്ള ഇളംകാറ്റത്തു് അതു് ഇളകുകയും ചെയ്യുന്നു.

“ന്റെ റബ്ബേ!” സെസ്സിന്റെ അധരങ്ങൾ മന്ത്രിച്ചു.

“ഞാൻ ബോട്ടിനു വന്നതാണ്...” അവൾ അവന്റെ മുഖത്തേക്കു നോക്കിക്കൊണ്ടു തുടരുകയാണ്. അവളുടെ മുഖത്തുനിന്നു നോട്ടം മാറാൻ അവൻ ധൈര്യമുണ്ടായില്ല. ഈനിക്കിടിച്ചുകളയും: പണ്ടൊരിക്കൽ അമ്പലപ്പുറമ്പിലെ പനയിലേക്കു കല്ലെടുത്തു് എറിഞ്ഞ പ്ലോൾ മുത്തകണിയാട്ടി പറഞ്ഞ വാക്കുകൾ അവൻ ഓർക്കുകയായിരുന്നു; ചങ്കിടിക്കുകയാണ്.

ആ യക്ഷി എന്തൊക്കെയോ പറയുന്നുണ്ട്: ഒന്നും തിരിയുന്നില്ല: അവൾ കാലു നിലത്തു ചവിട്ടുന്നുണ്ടോ എന്ന് അവൻ സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി: യക്ഷികളും പിശാചുക്കളും നിലംതൊടുകയില്ല എന്നു കേട്ടിട്ടുണ്ട്.

അവന്റെ പോക്കറ്റിൽ ദൈവഗത്യാ താക്കോൽ

ഉണ്ടായിരുന്നു: ഇരുമ്പുകഷണം കൈയിലുണ്ടെങ്കിൽ പിശാചുക്കൾ അടുക്കുകയില്ല. അവൻ പോക്കററിൽനിന്നു താക്കോലെടുത്തു മുറുകെപ്പിടിച്ചു. അപ്പോൾ അവൻ അല്പം ധൈര്യമുണ്ടായി. ചങ്കിടിപ്പുകളുടെ വേഗതയും വിറയലും തെല്ലൊന്നു കുറഞ്ഞു. അവന്റെ നാക്കിനു ചലനമുണ്ടായി:

“റബ്ബേ!” അവൻ ഉച്ചത്തിൽ വിളിച്ചു.

“ഞാൻ പറഞ്ഞത് ഒന്നും കേട്ടില്ലേ?” അവൾ തുടർന്ന്: “ഞാനൊരഗതിയാണ്.”

“കരിമ്പനയിൽനിന്നാണോ വരുന്നത്?” 3

“ഞാൻ വൈക്കത്തുനിന്നു വരുന്നത്.” 3

“നീ എത്രപേരെ കൊന്നുതിന്നിട്ടുണ്ട്?”

സെസ്സ് ഒട്ടും കൂസാതെ ചോദിച്ചു. എന്നതന്നെയല്ല, അകത്തേക്കു കയറി ഒരു വെട്ടുകത്തി എടുത്തുകൊണ്ടു വരികയുംചെയ്തു. ഇരുമ്പുകൊണ്ടുള്ള എന്തെങ്കിലും ആയുധം കൈയിലുണ്ടെങ്കിൽ യക്ഷി ഉപദ്രവിക്കുകയില്ല. വെട്ടുകത്തി കൈയിൽ ഇറുക്കിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ട് അവൻ താക്കോൽ അവളുടെ കാല്പലേക്കിട്ടുകൊടുത്തു. സെസ്സിന്റെ പ്രകൃതം കണ്ട് ആ പെണ്ണ് അന്ധാളിച്ചു. അവനൊരു ഭ്രാന്തനാണെന്ന് അവൾക്കു തോന്നിയിരിക്കാം.

“നിങ്ങൾ അതാ ആ താക്കോൽ കാലുകൊണ്ട് ഇങ്ങോട്ടു നീക്കിയിട്ടു.” അവൻ ആവശ്യപ്പെട്ടു.

“ഞാൻ എടുത്തുതരാമല്ലോ.” അവൾ കുനിഞ്ഞ് ആ താക്കോൽ എടുത്തു.

“വേണ്ടാ, അതവിടെ ഇട്ടു; കാലുകൊണ്ടു നീക്കിയിട്ടാൽമതി.”

താക്കോൽ അവൾ അവന്റെ മുമ്പിലേക്ക് ഇട്ടുകൊടുത്തു.

“ഇനി കാലുകൊണ്ട് അതു കുറേക്കൂടെ നീക്കൂ.”

“എന്താ ഇത്? എനിക്കൊന്നും മനസ്സിലാകുന്നില്ല; ഞാനൊരു പാവമാണ്.”

“ഞാൻ വെട്ടിക്കളയും; താക്കോൽ നീക്കിയിടാനല്ലേ പറഞ്ഞത്.”

അവൾ കാലുകൊണ്ട് താക്കോൽ നീക്കിയിട്ടു.

ആവൂ! സെസ്സ് ദീർഘമായൊന്നു നിശ്വസിച്ചു. അവൾ നിലത്തു തൊട്ടിരിക്കുന്നു. യക്ഷിയല്ല. ഏകിലും തീർത്തുപറയാറായിട്ടില്ല.

“നിന്റെ പേര്?”

“കമലാക്ഷി.”

“കമല എന്നു പേരുള്ള യക്ഷി. അല്ലേ?”

“ഞാൻ യക്ഷിം കിക്ഷിം ഒന്നുമല്ല.”

“നീയെന്തിനിവിടെ വന്നു?”

“ഞാൻ വൈക്കത്തുനിന്നു വരികയാണ്.”

“എന്തിനു വന്നെന്നാണു ചോദിച്ചത്?”

“ഇവിടെ വിട്ടുവേലത്തു നിന്നോളാം.”

“പത്തുമുപ്പതു മൈൽ അകലെയുള്ള വൈക്കത്തു നിന്നു പുറപ്പെട്ട് ഇവിടെത്തന്നെ വന്നുകേറാൻ കാരണം?”

“ഇതൊരു വലു വീടാണ്. ഇവിടെ വേലക്കാരുടെ ആവശ്യം കണ്ടേക്കുമെന്ന് ഒന്നുരണ്ടുപേർ പറഞ്ഞു.”

“ഇവിടെ വേലക്കാരുടെ ആവശ്യമില്ല; അഥവാ ഉണ്ടെങ്കിൽത്തന്നെയും ഇവിടുള്ളവരൊക്കെ സ്ഥലത്തില്ല. അതുകൊണ്ട് നീ ഉടനെ സ്ഥലംവിട്ടുനടക്കണം നല്ലത്.”

“ഇവിടെ എവിടെയെങ്കിലും ഒരു വീട്ടിൽ വേലത്തു നിന്നാൽ മതി.”

“അതു നിന്റെ ഇഷ്ടം; നിനക്കു പോകാം.” കമലാക്ഷി ക്ഷണനേരം നിശ്ചലം നിന്നു. അവളുടെ കണ്ണുകൾ നിറയുന്നത് സെസ്സ് കണ്ടു. അവൾ യക്ഷിയല്ല; പാവമായിരിക്കാം. തെണ്ടിത്തിരിഞ്ഞു ഇറങ്ങിയതായിരിക്കാം. പക്ഷേ, അവനെക്കൊണ്ട് എന്തുചെയ്യാൻ കഴിയും.

അവൻ ഒരു നാലണത്തട്ട് എടുത്തുകൊണ്ടുവന്ന് അവളുടെ കൈയിൽ ഇട്ടുകൊടുത്തു.

“പൊയ്ക്കാ വേഗം.”

“ഞാനീ രാത്രിയിൽ എങ്ങോട്ടുപോകും? ഇന്നുരാത്രി കഴിച്ചുകൂട്ടാൻ എന്നെ അടുത്ത ഏതെങ്കിലും വീട്ടിൽ ആക്കിത്തന്നാൽ...”

“അതൊന്നും എന്നെക്കൊണ്ടു സാധ്യമല്ല; വേഗം പൊയ്ക്കാ.” അവൻ പറന്നമുറിയിലേക്കു പോയി. അവൾ അവനെ പരമദയനീയമായി നോക്കുന്നത് അവൻ കണ്ടു.

അവളേതെന്നോ, എന്തിനിറങ്ങിത്തിരിച്ചെന്നോ അറിയേണ്ട ആവശ്യം അവനില്ല.

അവൻ ജാലകത്തിലൂടെ വെളിയിലേക്കു നോക്കി. നിലാവു മങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ആകാശത്തിലേക്കു നോക്കി. ചന്ദ്രന്റെ അടിയിൽക്കൂടി കറുത്ത മേഘങ്ങൾ ഓടുന്നു. മഴ പെയ്തേക്കാം. പെയ്തേക്കാമെന്നല്ല, ഒന്നു രണ്ടു മഴത്തുള്ളികൾ ഓടിന്റെ പുറത്തു വീഴുന്ന ശബ്ദം കേട്ടു.

ആ വീട്ടുടമസ്ഥനിൽനിന്ന് ഒരു കാരുണ്യവും പ്രതീക്ഷിക്കാനില്ലെന്നു ബോധ്യമായപ്പോൾ കമലാക്ഷി മുററത്തേക്കിറങ്ങി. മഴത്തുള്ളികൾ കൂടെക്കൂടെ വീണു തുടങ്ങി. ഇരുട്ടായി.

അവൾ പടിക്കലേക്കു നടക്കുന്നത് സെസ്സ് ജനലിൽ

കൂടി കണ്ടു. പാവം! ആ പെണ്ണ് ഈ രാത്രിയിൽ എങ്ങോട്ടു പോകും? അവൻ ചെയ്തതു പാപമല്ലേ? ദൈവം പൊറുക്കാത്ത ദൃഷ്ടാന്തം. അവൻ വരാന്തയിലേക്കു ചെന്നു.

“കമലാക്ഷി!” അവൻ വിളിച്ചു. അവൻ തിരിയെ വന്നു.

“ഞാൻ ചെയ്യുന്നതു തെറ്റാണ്, എങ്കിലും നിനക്കു ഇന്നുരാത്രി ഇവിടെ താമസിക്കാം; നേരം വെളുക്കുന്നതിനുമുമ്പു പൊയ്ക്കൊള്ളണം.”

അവളുടെ കണ്ണുകളിൽ കൃതജ്ഞതയുടെ സ്ഫുരണം ഉണ്ടായി. അവളെ അവൻ ഒന്നുകൂടി ആപാദചൂഡം സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി. അവളുടെ ശരീരവും വസ്ത്രങ്ങളും, വിയപ്പും പൊടിയുംകൊണ്ടു നന്നേ മുഷിഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

“നീ ഒരു കാര്യം ചെയ്യൂ... ഞാൻ തോത്തും എണ്ണയും സോപ്പും തരാം... കിണറു കാണിച്ചുതരാം... വെള്ളം കോരി കുളിച്ചിട്ടു വരൂ.”

കമലാക്ഷിയെ അവൻ കിണറു കാണിച്ചുകൊടുത്തു. റാന്തൽവിളക്കിന്റെ തിരിനാളം കാരറത്തു ചിറകിട്ടിട്ടു. കെട്ടുപോകുമെന്നു തോന്നി. കെട്ടില്ല.

തന്റെ പ്രവൃത്തി അബദ്ധത്തിൽ കലാശിക്കുമോ എന്ന ഭീതി അവനെ പിന്നെയും ഗ്രസിച്ചു.

ആകാശം തെളിഞ്ഞിരുന്നെങ്കിൽ! അവളെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടു് അലിയാരുടെ വീട്ടിൽ പോകണം. അവിടെ പെണ്ണുങ്ങളുണ്ടു്. അവൻ തനിച്ചായിരിക്കെ യുവതിയായ ഒരുത്തിയെ രാത്രി വീട്ടിൽ താമസിപ്പിച്ചു എന്നു നാട്ടുകാർ അറിഞ്ഞാൽ, അത്താ അറിഞ്ഞാൽ, എന്തായിരിക്കും സ്ഥിതി?

കമലാക്ഷി കുളികഴിഞ്ഞു് ഈറനായ തലമുടി ചിരിക്കിത്തോർത്തിക്കൊണ്ടുവന്നു. നല്ല തഴച്ച തലമുടി. അമ്മയുടെ ചീർപ്പുണ്ടുതുകൊടുത്തു. അവൾ കിഴക്കേ ഇളംതിണ്ണയിൽ നിന്നു തലമുടി ചീകിക്കെട്ടിയശേഷം തിരിച്ചുവന്നു.

“ഇവിടാരുമില്ലേ?”

“എല്ലാതും ആശുപത്രിയിൽ പോയിരിക്കുയാണ്. നിന്നെ അയൽപക്കത്തുള്ള ഒരു വീട്ടിൽ കൊണ്ടുചെന്നാക്കാം; അവിടെ പെണ്ണുങ്ങളുണ്ട്.”

“എങ്കിൽ വലിയ ഉപകാരമായി.”

“ഞാനിവിടെ തനിച്ചായിരിക്കെ നീ രാത്രി ഇവിടെ താമസിച്ചാൽ മനുഷ്യർ എന്തുപറയും?”

“വാസ്തവമാണ്.”

മഴ ശക്തിയായി പെയ്തുതുടങ്ങി. ഒരു കടയേ ഉള്ളു. ആ ഒരു കടക്കീഴിൽ രണ്ടുപേരുംകൂടി കയറിച്ചെല്ലുന്നതുകണ്ടാൽ അലിയാരുടെ വീട്ടുകാർ എന്തു വിചാരിക്കും?

മഴ പരക്കട്ടെ.

“നിനക്കു വിശക്കുന്നുണ്ടോ കമലാക്ഷി?”

“വിശപ്പുണ്ട്.”

പാവൽ അത്താഴത്തിനുള്ള ചോറും കറികളും അലമാരിയിൽ ഇരുപ്പുണ്ട്. അഭയാർത്ഥിയായ ആ പെണ്ണിനു് ആഹാരത്തിനു് എന്തെങ്കിലും കൊടുക്കേണ്ടതു് കേവലം മാനുഷികധർമ്മമാണ്.

ചോറും കറികളും അവൻ പങ്കിട്ടു. അവൻ ഉണ്ടു കൊണ്ടിരിക്കെ അവൻ അവളോടു പല വിവരങ്ങളും ചോദിച്ചു. വൈക്കത്താണ് വീടു്. അച്ഛനും അമ്മയും ഇല്ല. അമ്മാവന്റെറുകൂടെയാണ് താമസം. അഞ്ചെട്ടിക്കാസ്സു പഠിച്ചതാണ്. അവളെ അമ്മാവൻ ഒരു അമ്പതുക്കാരനു

വിവാഹം കഴിപ്പിച്ചുകൊടുക്കാൻ തീരുമാനിച്ചു. അതിൽ നിന്നു രക്ഷപെടാൻ വേണ്ടി അവൾ ഒളിച്ചോടിപ്പോന്നതാണ്. ഏതെങ്കിലും അന്തസ്സുള്ള ഒരു വീട്ടിൽ വേലക്കാരിയായി നില്ക്കണം എന്നേ ഉദ്ദേശ്യമുള്ളൂ.

“എന്നിട്ടു നിന്റെ ഭാവിയിെപ്പറ്റി എന്താണ് ഉദ്ദേശ്യം?”

“എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ.”

“നീ ആരെയെങ്കിലും സ്നേഹിക്കുന്നുണ്ടോ?”

“ഇല്ല.”

പാവം നിഷ്കളങ്കയാണെന്നുള്ളതു തീർച്ച. അവൾ അഴകുള്ളവളാണ്; അവളുടെ സംസാരത്തിന് ഒരിമ്പമുണ്ട്. അവളെ അങ്ങനെ നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതു തന്നെ കണ്ണിന് ഒരാനന്ദമാണ്; കരളിനും.

അവളെ എന്തിനാണ് അലിയാരുടെ വീട്ടിൽ കൊണ്ടുപോകുന്നത്. അവൾ ഈ വീട്ടിൽ രാത്രി കഴിച്ചുകൂട്ടിയാൽ എന്താണ് തകരാറ്? അത്യാ അറിഞ്ഞാൽ? രാത്രിയിൽ വന്നുകയറിയ ഒരു പാവമാണ്; അവിടെ കിടന്നുകൊള്ളാൻ പറഞ്ഞു; അത്രതന്നെ. അതിലെന്താണ് തെറ്റു?

“എന്നെ അങ്ങേ വീട്ടിൽ കൊണ്ടുചെന്നാക്കാമോ?” ഊണുകഴിഞ്ഞ് അവൾ ആവശ്യപ്പെട്ടു.

“അങ്ങേ വീട്ടിൽ പോകണമെന്നു നിബ്ബന്ധമാണോ?”

“പോകണം.”

“ഈ വീട്ടിൽ കിടന്നാൽ എന്താണ്?”

“വേണ്ടോ.”

“എന്നെ പേടിയാണോ?”

അവൾ ഒന്നും മിണ്ടിയില്ല.

“നീ വിചാരിക്കുന്നതുപോലെ ഞാൻ ഒരു ചിത്ത

മനുഷ്യനല്ല; മനസ്സുണ്ടെങ്കിൽ നിനക്കിവിടെ കിടക്കാം; അലിയാരുടെ വീട്ടിൽ ആളുകൾ ധാരാളം ഉണ്ടെങ്കിൽ വേണ്ടത്ര മുറികളില്ല; കമലാക്ഷി എന്തുപറയുന്നു?”

അവൾ മിണ്ടാതെ നിന്നതേയുള്ളൂ.

അവന്റെ പാനമുറിയുടെ അടുത്തുള്ള മുറി അവൻ അവൾക്കു കാണിച്ചുകൊടുത്തു. അതു മദിനിയുടെ മുറിയാണ്. ഒരു പായും തലയണയും കട്ടിലിൽനിന്ന് എടുത്തു നിലത്തിട്ടു.

“നിനക്കിവിടെ കിടക്കാം.”

അവൻ റാന്തൽവിളക്ക് അവന്റെ മുറിയിലേക്കു കൊണ്ടുപോയി. വീണ്ടും പുസ്തകം എടുത്തു വായിക്കാൻ തുടങ്ങി. പക്ഷേ, ചിന്തകൾ നേരേ നിന്നിട്ടുവേണ്ടേ?

നിമിഷങ്ങൾ നീങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്നു. മഴ പെയ്യുന്നുണ്ട്. നിലാവത്തു്, അതും മീനമാസത്തെ രാത്രിയിൽ മഴപെയ്യുന്നത് എത്ര ആനന്ദപ്രദമാണ്.

അവൻ റാന്തൽവിളക്കെടുത്തുകൊണ്ട് അടുത്ത മുറിയിലേക്കു ചെന്നു. കമലാക്ഷി ഒരു കൈ നിലത്തുനിന്നു ചിന്താഗ്രസ്തയായി പായിൽ ഇരിക്കുന്നു. പ്രകാശം മുഖത്തടിച്ചപ്പോൾ അവൾ കണ്ണു തുടയ്ക്കുന്നതു കണ്ടു. അവൾ പെട്ടെന്നു് എണീറ്റു.

“എന്താ കമലാക്ഷി, കിടന്നുറങ്ങിക്കൊള്ളൂ.”

അവൻ പറഞ്ഞു.

അവളൊന്നും പറഞ്ഞില്ല. ആ റാന്തൽവിളക്കിന്റെ പ്രകാശത്തിൽ അവൾ കുറേക്കൂടെ സുന്ദരിയാണെന്നു തോന്നി. മുഖവാരിക്കലും ഉണ്ടാകാത്ത ചിന്തകൾ അവന്റെ ഹൃദയത്തിൽ ഉറവെടുക്കുന്നതുപോലെ തോന്നി. കാരണം അവൻ ഒരു മനുഷ്യനായിരുന്നു.

“കമലാക്ഷി!” അവൻ വാതിൽക്കൽ നിന്നുകൊണ്ടു വിളിച്ചു.

“എന്തോ!” അവൾ അവനെ ഒന്നു നോക്കി. ഹോ!

എത്ര സുന്ദരങ്ങളായ കണ്ണുകൾ!

പിന്നീട് എന്താണു പറയേണ്ടത് എന്ന് അവൻ റിഞ്ഞുകൂടാ. ഹൃദയം പടപടന്നു അടിക്കുകയാണ്.

അവളെ ഒന്നു തൊട്ടുവാൻ...

അങ്ങനെ ആ സൗന്ദര്യത്തെ കുറേനേരംകൂടെ നോക്കിക്കൊണ്ടു നിന്നിരുന്നെങ്കിൽ അവനു ട്രാസ്സുപിടിക്കുമായിരുന്നു.

ഒന്നും പറയാതെ തിരിയെ കസേരയിൽ വന്നിരുന്നു.

“എടാ ചെന്റേ!” കുട മടക്കി വരാനുയുടെ കോണിൽ വെച്ചിട്ട് അലിയാരു കയറിവന്നു.

“എന്റെ റബ്ബേ!” സെസ്സ് അറിയാതെ പറഞ്ഞു പോയി.

“നീയെന്തിനാടാ എന്നെ അന്വേഷിച്ചത്?”

“വെ...വെറുതെ.”

“എന്താ നിന്നെ വിറയ്ക്കുന്നത്?”

“ഒന്നുമില്ലലിയാരെ...നീ പൊയ്ക്കോ ..ഞാൻ വായിക്കട്ടെ.”

“നീ വായിച്ചോ... അതിനെന്താ... ഞാൻ തേ അങ്ങേ മുറിയിൽ കിടന്നോളാം.”

“വേണ്ട; അലിയാരു പൊയ്ക്കോ.”

“എന്താടാ ഇത്?”

“അത്യാ പറഞ്ഞു, ആരെയും കൂട്ടിനു വിളിക്കണ്ടാന്ന്.”

“അത്യാ അങ്ങനെ പറഞ്ഞില്ല.”

“പടച്ചവനെ ഓത്ത്, എന്റെ പൊന്ന് അലിയാരല്ലേ പൊയ്ക്കാ.”

“നിനക്കു വട്ടാ.”

അലിയാർ പൊയ്ക്കുഴിഞ്ഞപ്പോഴാണ് സെയ്യിന്റെ ശ്വാസം നേരേ വീണത്.

ഏകാന്തവും കുളിരുള്ളതുമായ രാത്രി. പരമസുന്ദരിയായ ഒരു യുവതി...തൊട്ടടുത്തു കിടക്കുന്നു...ഒന്നു ചുംബിക്കാൻ...അവൾ എതിരു പറഞ്ഞെങ്കിൽ...

“കമലാക്ഷി!”

“എന്തോ!”

“നീ ഉറങ്ങിയോ?”

“ഇല്ല.”

“എനിക്കും ഉറക്കം വരുന്നില്ല.”

അവളൊന്നും മിണ്ടിയില്ല. അവൻ വിളക്കുകൊണ്ടു വീണ്ടും വാതിൽക്കൽ ചെന്നു. അവൾ പാതിയിൽ ഇരിക്കുകയായിരുന്നു. അവനെ നോക്കി പുഞ്ചിരിച്ചിട്ട് അവൾ മുഖം കുനിച്ചുകുളഞ്ഞു...

ഹോ! ഭ്രാന്തുപിടിക്കുമെന്നു തോന്നുന്നു...പാപമാണ്...എങ്കിലും...വേണ്ട...

അവൻ തിരിയെ കസേരയിൽ ചെന്നിരുന്നു...

അവന്റെ ഹൃദയം കോളുകൊണ്ടു കടലുപോലെയായി. ‘സെയ്യി! അരുത്.’ എന്ന് ആരോ അവനെ വിലക്കുന്നതുപോലെ തോന്നി.

പുസ്തകം അനക്കാതെ മേശപ്പുറത്ത് ഇരുന്നതേയുള്ളൂ. അതിന്റെ പേജുകളെ ഇളംകാറ്റു ഇളക്കിയെങ്കിലും മറിഞ്ഞില്ല.

വാതിരാത്രി കഴിഞ്ഞുകാണണം. മഴ ശമിച്ചു...

നിലാവു തെളിഞ്ഞു...കുളിച്ചു ശുദ്ധമായ പ്രപഞ്ചം ശാന്തമായി ഉറങ്ങുന്നു. 'ഒരു കവിതപ്പുസ്തകവും ഒരുപാത്രം മുന്തിരിച്ചാരും, പ്രിയേ നീയും അരികത്തുണ്ടെങ്കിൽ മരുഭൂമിയും എനിക്കു പറ്റുദീസാ' എന്നു പാടിയ ഒമാർഖയ്യാമിനെ അവൻ ഓർത്തു. നോവലുകളിലെയും സിനിമകളിലെയും പ്രേമസംഭവങ്ങൾ അവന്റെ ഹൃദയത്തിൽ മിന്നിപ്പൊലിഞ്ഞു. ഒരിക്കലും ആർക്കും ലഭിക്കാത്ത ഒരു പരമാനന്ദസന്ദർഭം...

അവൻ ഒന്നരണ്ടു പ്രാവശ്യം അടുത്ത മുറിയിലേക്കു വാതിൽക്കൽവരെ ശബ്ദമുണ്ടാക്കാതെ നടന്നു. പിന്നെയും തിരിയെപ്പോന്നു...ഉറക്കംവരുന്നില്ല...ഹൃദയം തിളയ്ക്കുന്നു...

മണി രണ്ടായി. ഒട്ടവിൽ അവൻ ഒരു ദൃഢനിശ്ചയംചെയ്തു. അവൻ റാത്തൽവിളക്കുമായി പതുക്കെ അടുത്ത മുറിയിലേക്കു ചെന്നു. കമലാക്ഷി ശാന്തമായി ഉറങ്ങുന്നു. അവളുടെ ശരീരത്തിൽ പല ഭാഗങ്ങളും നഗ്നങ്ങളായിരുന്നു. തലമുടി അഴിഞ്ഞുലഞ്ഞുകിടക്കുന്നു. സാരിയുടെ കൂത്തും അഴിഞ്ഞാണു കിടക്കുന്നത്. അവൻ കരോളുടെ അടുത്തു...ഹൃദയമിടിപ്പുകൾ വർദ്ധിച്ചു...വിറയ്ക്കുന്നു ശരീരമാകെ...വീഴുമെന്നു തോന്നി...അവൻ പതുക്കെ ആ പായുടെ അരികിൽ ഇരുന്നു...റാത്തൽവിളക്കുകെട്ടി...

അപ്പോഴേക്കും പടിക്കൽ ഒരു കാളവണ്ടിയുടെ ശബ്ദം കേട്ടു.

“എന്റെ റബ്ബേ!” അവൻ ചാടിഎണീറ്റു. തപ്പിത്തടഞ്ഞു അവൻ വരാന്തയിലെത്തി. അവന്റെ നല്ല ജീവൻപോയി.

ഹോ! ആ വണ്ടി കടന്നുപോയി. ഭയംകൊണ്ട് അവന്റെ ദേഹം വിയഞ്ഞാലിക്കുന്നു.

തീപ്പെട്ടി അടുക്കളയിലെ പാതകത്തിന്റെ മുകളിലാണ്. അവൻ പതുക്കെ അടുക്കളയിലെത്തി. എന്തൊക്കെയോ കാലിൽതട്ടി മറിഞ്ഞു. ഭയഭരമായ ശബ്ദം ഉണ്ടായി. തീപ്പെട്ടി കിട്ടി. കൈ ആലിലപോലെ വിറയുന്നു.

അടുക്കളജനലിന്റെ അഴികളിൽക്കൂടി അവൻ കിഴക്കോട്ടു നോക്കി. അമ്പലപ്പുറമ്പിലെ കരിമ്പനയുടെ തുഞ്ചം അനങ്ങാതെ നില്ക്കുന്നു. അവൾ വാസ്സുവത്തിൽ യക്ഷിതന്നെയാണോ? ആ വിളക്കു കെട്ടുത്തിയത് അവൾതന്നെയല്ലേ? അവളുടെ കൂത്ത് നഖങ്ങൾ അവന്റെ കഴുത്തിനനേരെ വരുന്നുണ്ടോ. രണ്ടുമൂന്നു തീപ്പെട്ടിക്കോൽ ഉറച്ചു, ഒന്നും കത്തുന്നില്ല. ഭയന്നുവിറച്ചു മരിച്ചുപോകുമോ എന്നു തോന്നി.

ഒടുവിൽ തീപ്പെട്ടിക്കോൽ കത്തി. അവൻ ഒരുപ്രകാരത്തിൽ റാന്തൽവിളക്കു കൊളുത്തി. കമലാക്ഷി അപ്പോഴും അഗാധനിദ്രയിലായിരുന്നു. അവന്റെ സംശയങ്ങളെല്ലാം നീങ്ങി. ആ ഉറങ്ങുന്ന സൗന്ദര്യം...ഒന്നു തൊടാൻ അവന്റെ കൈ തരിച്ചു...എങ്കിലും ധൈര്യം വരുന്നു...
 “കമലാക്ഷി! കമലാക്ഷി!”

അവളുണർന്നു...പതുക്കെ കണ്ണു തുറന്നു...അവന്റെ മുഖത്തേക്കു നോക്കി...അവൾ പെട്ടെന്നു സാരിക്കൊണ്ട് അവളുടെ നഗ്നഭാഗങ്ങളെ മറച്ചു...

“ഉറങ്ങിക്കൊള്ളു കമലാക്ഷി!”

അവൻ പെട്ടെന്നു അവന്റെ മുറിയിലേക്കു പോയി. കസേരയിൽ ഇരുന്നു. നിമിഷങ്ങൾ പിന്നെയും കടന്നു

പോയി. ദൂരെയെവിടെയോ ഒരു രാക്ഷസിൽ പാടുന്നു. വസന്തകാലത്തെ വിളിച്ചുവരുത്തുകയാണ്.

ചന്ദ്രൻ അസ്തമിച്ചുകഴിഞ്ഞു.

അവൾ അവന്റെ പക്കലേക്കു വരും...കാമവികാരം സ്ത്രീകൾക്കുണ്ടു കൂടുതൽ എന്ന് അവൻ എവിടെയോ വായിച്ചിട്ടുണ്ട്...അവൾ വരും...അവനെ വിളിക്കും...

അവൻ കസേരയിൽ ഇരുന്ന് ഒന്നു മയങ്ങിയോ?

ഇരുന്ന്റങ്ങിപ്പോയി. പാവം...സെയ്ത്ത്! എന്തൊക്കെയോ സ്വപ്നങ്ങൾകണ്ടു...കാളവണ്ടിയുടെ ചക്രങ്ങൾ ഉരുളുന്ന ശബ്ദമല്ലേ? അവൻ ഞെട്ടിയുണർന്നു...

• വെളുപ്പാംകാലമായിരിക്കുന്നു ...അവർ വന്നു ...വലുത്തായേയുംകൊണ്ടു്...

“കമലാക്ഷീ...കമലാക്ഷീ!”

കമലാക്ഷി ഞെട്ടിയുണർന്നു.

“ചതിച്ചല്ലോ.”

“എന്താ?”

“വരൂ...ഇതാ എന്റെ മുറിയിൽ ഇരുന്നോ...ഒരു ശബ്ദവും ഉണ്ടാക്കരുതു്...എന്റെ റബ്ബെ...”

കമലാക്ഷിയെ അവൻ അവന്റെ മുറിയിലാക്കി... കതകുകളും ജനലുകളും എല്ലാം ഭദ്രമായി അടച്ചു...

വലുത്തായെ അണ്ണനും അത്തായുംകൂടി താങ്ങിപ്പിടിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.

അവർ അകത്തെ മുറിയിലായി എന്ന് ബോധ്യം വന്നപ്പോൾ സെയ്ത്ത് അവന്റെ മുറിയുടെ വരാന്തയിലേക്കുള്ള കതകു തുറന്നു.

“കമലാക്ഷീ! വേഗം പൊയ്ക്കോ...ഒന്നും മിണ്ടണ്ടാ.”

അവളെന്തോ പറയാൻ ചുണ്ടുകൾ അനക്കി.

“ഒന്നും മിണ്ടണ്ടാ.”

“മോനേ! സെയ്ലേ!” അകത്തുനിന്ന് അമ്മ വിളിച്ചു.

അവൻ വേഗം അകത്തേക്കോടി. എല്ലാം തകർന്നു തന്നെ.

“ഇതെവിടുന്നാ മോനേ ഈ റിബൺ?” “അമ്മ ചോദിച്ചു. അവരുടെ കൈയിൽ ഒരു ചെമ്മന്ന റിബൺ ഇരിക്കുന്നു.

“അയൽപക്കത്തെ പെൺപിള്ളേരുടേതു ഇവിടെ കക്കളിക്കാൻ വന്നപ്പം വലിച്ചെറിഞ്ഞതാരിക്കുമോ.”

“നിന്നെ എന്താടാ വിറയ്ക്കുന്നു...രാത്രി മുഴുവനും ഇരുന്നു വായിക്കുകയോ മോൻ?”

“ഒട്ടും ഉറങ്ങില്ലേ.”

“പോയിക്കിടന്നുറങ്ങിക്കോ, അമ്മാ വിളിക്കാം.”

സെയ്ലേ അവന്റെ മുറിയിലേക്കു തിരിയെച്ചെന്നു. കമലാക്ഷി പടിയിറങ്ങിപ്പോകുന്നതു കണ്ടു.

‘എന്റെ കരളേ!’ അവന്റെ ഹൃദയം മന്ത്രിച്ചു. കസേരയിൽ അവൻ ചിത്താഗ്രസ്തനായി ഇരുന്നു. മേശപ്പുറത്തു പുസ്തകം തുറന്നുവെച്ചപ്പോൾ ഇരിക്കുന്നു...

“നിങ്ങൾക്കു നന്ദി, പക്ഷേ...കമലാക്ഷി” എന്ന് ഒരു പേജിന്റെ അടിയിൽ പേനാകൊണ്ടു എഴുതിയിരിക്കുന്നു. ആ ‘പക്ഷേ’യുടെ അർത്ഥം അവനറിയാം. പക്ഷേ, എന്തുചെയ്യാം?

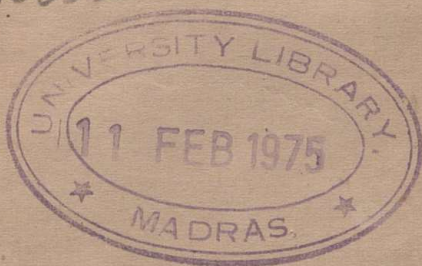
അവൻ ദീപ്തമായൊന്നു നെടുവീർപ്പിട്ടു. പുസ്തകത്തിന്റെ പേജുകളിൽ കമലാക്ഷിയുടെ മനോഹരമായ മുഖം അവനെ നോക്കി പുഞ്ചിരിക്കുന്നതുപോലെ തോന്നി.

അവൻ എണ്ണിറു ജനൽക്കമ്പികളിൽ വിടിച്ചു കൊണ്ടു ശൂന്യമായി വെളിയിലേക്കു നോക്കിക്കൊണ്ടു നിന്നു.

പ്രഭാതത്തിലെ തെന്നലിൽ വൃക്ഷങ്ങളുടെയും ചെടികളുടെയും ചില്ലുകൾ വിറച്ചു; ഇലകളിൽ തങ്ങിനിന്നിരുന്ന ജലബിന്ദുക്കൾ നിലംപതിച്ചു; നിലംപതിച്ചപ്പോൾ അവ ക്ഷണനേരം രത്നങ്ങൾപോലെ തിളങ്ങുകയുണ്ടായി.

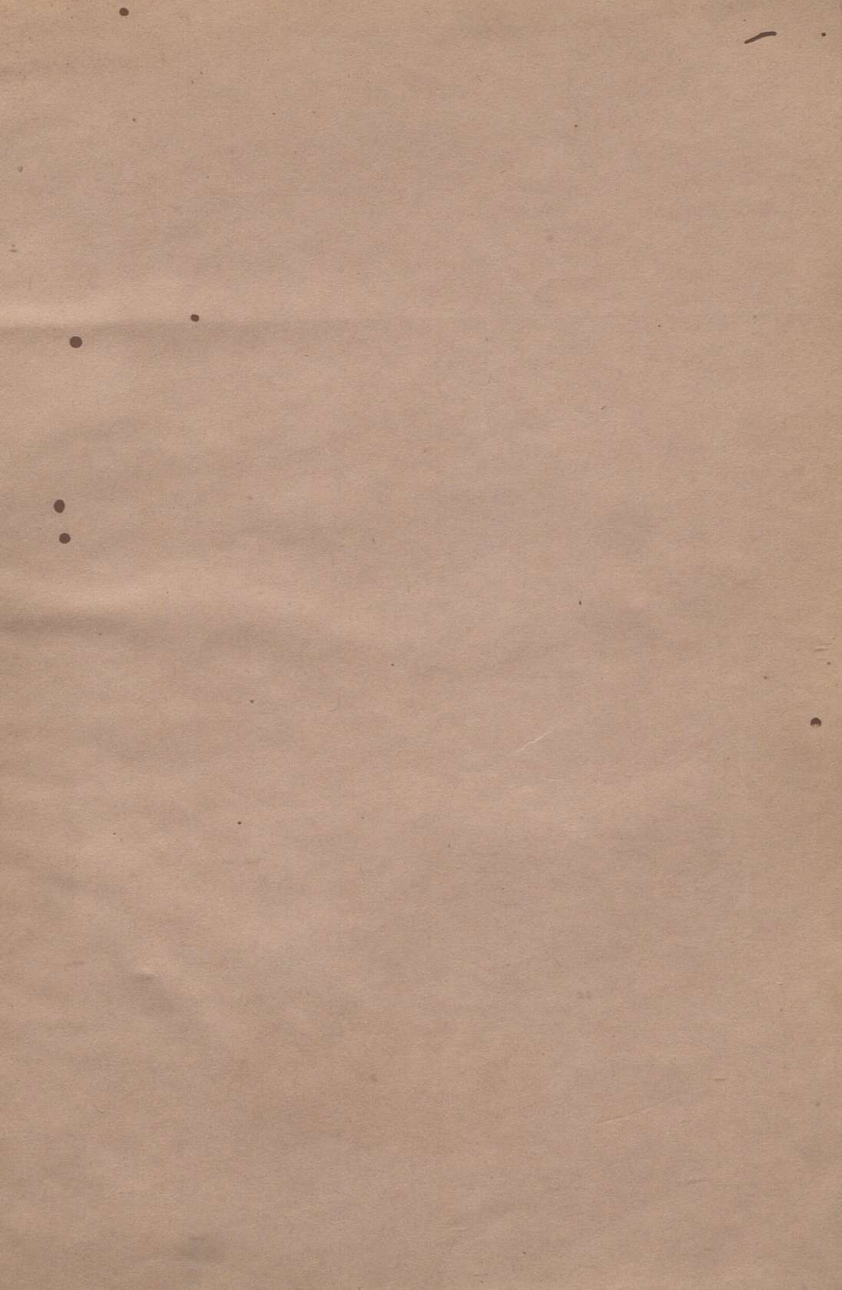


2184555
032:3N065x
K7



The first of these is the fact that the
 government has been unable to secure
 the necessary funds to carry out its
 policy of non-interference in the
 internal affairs of the country.
 The second is the fact that the
 government has been unable to secure
 the necessary funds to carry out its
 policy of non-interference in the
 internal affairs of the country.
 The third is the fact that the
 government has been unable to secure
 the necessary funds to carry out its
 policy of non-interference in the
 internal affairs of the country.





12 DEC 1990

1/3

15/3/87

MUL



284555

